

**Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
Departament Gospodarki
Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji**

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3)

Raport za 2018 rok

Spis treści:

Objaśnienie podstawowych pojęć	3
Wykaz skrótów	5
Spis załączników	6
Wstęp	7
1. Postęp w realizacji RIS3.....	9
1.1 Monitoring programów strategicznych.....	9
1.2 Monitoring źródeł finansowania programów strategicznych	27
1.3 Monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji	53
1.3.1 Analiza wskaźników charakteryzujących stopień rozwoju poszczególnych obszarów inteligentnych specjalizacji	53
1.3.2 Analiza Działań i Poddziałań WRPO 2014+ (EFRR, EFS) pod kątem inteligentnych specjalizacji	55
1.3.3 Analiza programów krajowych	66
1.3.4 Analiza wybranych programów europejskich	68
1.3.5 Benchmarking innowacyjności regionu – założenia	82
1.3.6 Analiza porównawcza	82
1.3.7 Komentarz do porównania województw	109
2. Podsumowanie i wnioski	110
2.1 W obszarze monitorowania programów strategicznych RIS3	110
2.2 W obszarze monitorowania źródeł finansowania programów strategicznych RIS3	115
2.3 W obszarze monitorowania inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski	116
2.4 W obszarze monitorowania programów europejskich	118
2.5 W obszarze benchmarkingu innowacyjności – poziom krajowy	119

Objaśnienie podstawowych pojęć:

COSME to program ramowy UE na rzecz konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2014-2020. Główne cele programu to wzmocnienie konkurencyjności i trwałości przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich oraz krzewienie kultury przedsiębiorczości, wspieranie tworzenia miejsc pracy oraz wzrostu MŚP.

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) stanowi Cel 2 polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2014-2020. INTERREG to ogólna nazwa marki w odniesieniu do EWT.

Horyzont 2020 (H2020) jest kluczowym programem w dziedzinie badań i innowacji, trwającym od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2020 roku. Głównym celem jest przyczynianie się do zbudowania społeczeństwa i gospodarki opartych na wiedzy poprzez wspieranie badań, rozwoju i innowacji. Dzięki temu Horyzont 2020 przyczynia się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie badań i rozwoju, w tym m.in. do zwiększenia wydatkowania do 3% PKB na finansowanie badań naukowych i rozwoju w całej Unii do 2020 roku.

Kreatywna Europa jest programem w perspektywie finansowej 2014-2020, który wspiera europejskie działania z sektorów: kultury, kreatywnych i audiowizualnego. Program ten zawiera trzy komponenty: MEDIA, Kultura oraz część międzysektorową z Instrumentem Gwarancji Sektorów Kultury i Kreatywnych (CCS GF). Działania dofinansowywane przez program mają na celu poszerzanie kompetencji osób związanych z wymienionymi powyżej sektorami, zachęcanie do skutecznego działania na poziomie ponadnarodowym, strategiczne budowanie i rozwój publiczności, pozyskiwanie nowych odbiorców europejskiej sztuki i filmu oraz zwiększanie dostępu do kultury i utworów audiowizualnych, a także ich promowanie.

Norweski Mechanizm Finansowy wraz z Mechanizmem Finansowym Europejskiego Obszaru Gospodarczego (czyli tzw. fundusze norweskie i fundusze EOG) są formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Norwegię, Islandię i Liechtenstein nowym członkom UE. Fundusze te są związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz z jednoczesnym wejściem naszego kraju do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (UE + Islandia, Liechtenstein, Norwegia). W zamian za pomoc finansową, państwa - darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego Unii Europejskiej (choć nie są jej członkami).

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) – zgodnie z definicją Komisji Europejskiej ma za zadanie wykorzystać wiedzę przedsiębiorców do priorytetyzacji i odpowiedniej alokacji zasobów w celu przyspieszenia rozwoju regionu. Proces ten dotyczy zarówno identyfikowania obszarów inteligentnych specjalizacji (obietujących pod względem możliwych do pojawiania się innowacji), jak również dalszego rozwijania tych obszarów. Kluczową rolę w takim procesie odgrywają przedsiębiorcy w szerszym znaczeniu (podmioty posiadające przedsiębiorczy potencjał: firmy, uniwersytety, instytuty badawcze, indywidualni wynalazcy) jako podmioty najlepiej zorientowane w możliwościach rozwoju innowacyjnych produktów. Udany PPO skutkuje wzmożoną aktywnością biznesową w zidentyfikowanym obszarze, a kumulacja zasobów i kompetencji w ramach nowej dziedziny procentuje w postaci jej wzrostu, zmian strukturalnych, generując wpływ na inne powiązane z nią działania w ramach lokalnej gospodarki.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój to największy w Unii Europejskiej krajowy program w perspektywie 2014-2020 finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków krajowych - publicznych i prywatnych finansujący badania, rozwój oraz innowacje. O wsparcie z PO IR występować mogą przede wszystkim: przedsiębiorstwa (w szczególności MŚP), jednostki naukowe, konsorcja przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych, a także instytucje otoczenia biznesu.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest krajowym programem w perspektywie finansowej 2014-2020 finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz ze środków specjalnej linii budżetowej Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (*Youth Employment Initiative* – YEI), a także z budżetu państwa. Program wspiera aktywizację osób młodych poniżej 30. roku życia pozostających bez zatrudnienia, szkolnictwo wyższe, innowacje społeczne, mobilność i współpracę ponadnarodową, a także reformy w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, zdrowia i dobrego rządzenia.

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, czyli tzw. **Fundusz Szwajcarski** był formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce w ramach szwajcarskiej pomocy dla 10 państw członkowskich Unii Europejskiej, które przystąpiły do niej 1 maja 2004 roku. Fundusze szwajcarskie miały na celu zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych istniejących między Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji – dział funkcjonujący w ramach Departamentu Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, odpowiedzialny m.in. za proces monitorowania postępów we wdrażaniu Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020. Zespół Obserwatorium realizuje również badania i analizy dot. polityki innowacji, animuje proces konsultacji i rekomendacji w obszarach inteligentnych specjalizacji (zwany przedsiębiorczym odkrywaniem) oraz koordynuje wdrażanie i promocję programów strategicznych Regionalnej Strategii Innowacji m.in. poprzez realizację projektów międzynarodowych.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 to program, którego celem strategicznym jest poprawa konkurencyjności i spójności województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, poprawę atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi, zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej oraz przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym.

Wykaz skrótów:

DEFS – Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego

DPR – Departament Polityki Regionalnej

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

EWT – Europejska Współpraca Terytorialna

H2020 - Horyzont 2020

IOB – instytucje otoczenia biznesu

IS – inteligentne specjalizacje

IZ – Instytucja Zarządzająca

KE – Komisja Europejska

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

PKB – Produkt Krajowy Brutto

PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

PSPB – Polsko-Szwajcarski Program Badawczy

PPO – Proces Przedsiębiorczego Odkrywania

RIS3 – Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

SL 2014 – Centralny system teleinformatyczny

SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych

UE – Unia Europejska

UMWW – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

WOI – Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji

WRPO 2014+ - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

ZWW – Zarząd Województwa Wielkopolskiego

Spis załączników:

- **Załącznik 1:** Karty wskaźników strategicznych (kontekstowych) oraz produktu i rezultatu.
- **Załącznik 2:** Tabela powiązań osi priorytetowych WRPO 2014+ z programami strategicznymi RIS3.
- **Załącznik 3:** Ankieta „Innowacyjny urząd”.
- **Załącznik 4:** Ankieta „Proinnowacyjny samorząd lokalny”.
- **Załącznik 5:** Ankieta. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020. Europejski Fundusz Społeczny (Działanie 6.2 „Aktywizacja zawodowa”).
- **Załącznik 6:** Ankieta. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020. Europejski Fundusz Społeczny (Działanie 6.3 „Samozatrudnienie i przedsiębiorczość”, Działanie 6.5 „Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych”, Działanie 8.3 „Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy”).

Wstęp

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3) jest dokumentem opisującym założenia i sposób realizacji wielkopolskiej polityki innowacyjnej. Jest jednocześnie dokumentem wypełniającym warunek wstępny dla Celu Tematycznego 1. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w okresie 2014-2020, przygotowanym w związku z wymaganiami art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 roku, str. 320). Warunek wstępny wymagał opracowania regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych. Dla osiągnięcia tego celu konieczna była identyfikacja inteligentnych specjalizacji regionu, czyli dziedzin, w których istnieje masa krytyczna przedsiębiorstw, koncentracja zatrudnienia i wartości dodanej brutto, przy jednoczesnym istnieniu potencjału naukowego. Są to obszary, na których należy koncentrować działania polityki innowacyjnej, mogą bowiem przynieść największy efekt w postaci transformacji gospodarczej w kierunku gospodarki opartej na wiedzy. Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3) przygotowana została również zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)”¹. Ważną częścią prac nad projektowaniem strategii RIS3 było wypracowanie kompleksowego systemu monitorowania, który objął trzy rodzaje wskaźników: kontekstowe (strategiczne), produktu i rezultatu.

Wypracowana w oparciu o liczne badania i proces tzw. przedsiębiorczego odkrywania „Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020” (RIS3) została zatwierdzona przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr V/104/15 w dniu 30 marca 2015 roku oraz przyjęta 17 lipca 2015 roku przez Komisję Europejską i tym samym województwo wielkopolskie jako pierwszy region w Polsce wypełniło warunek wstępny (tzw. „warunek *ex ante*”) dla celu tematycznego 1. „Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+).

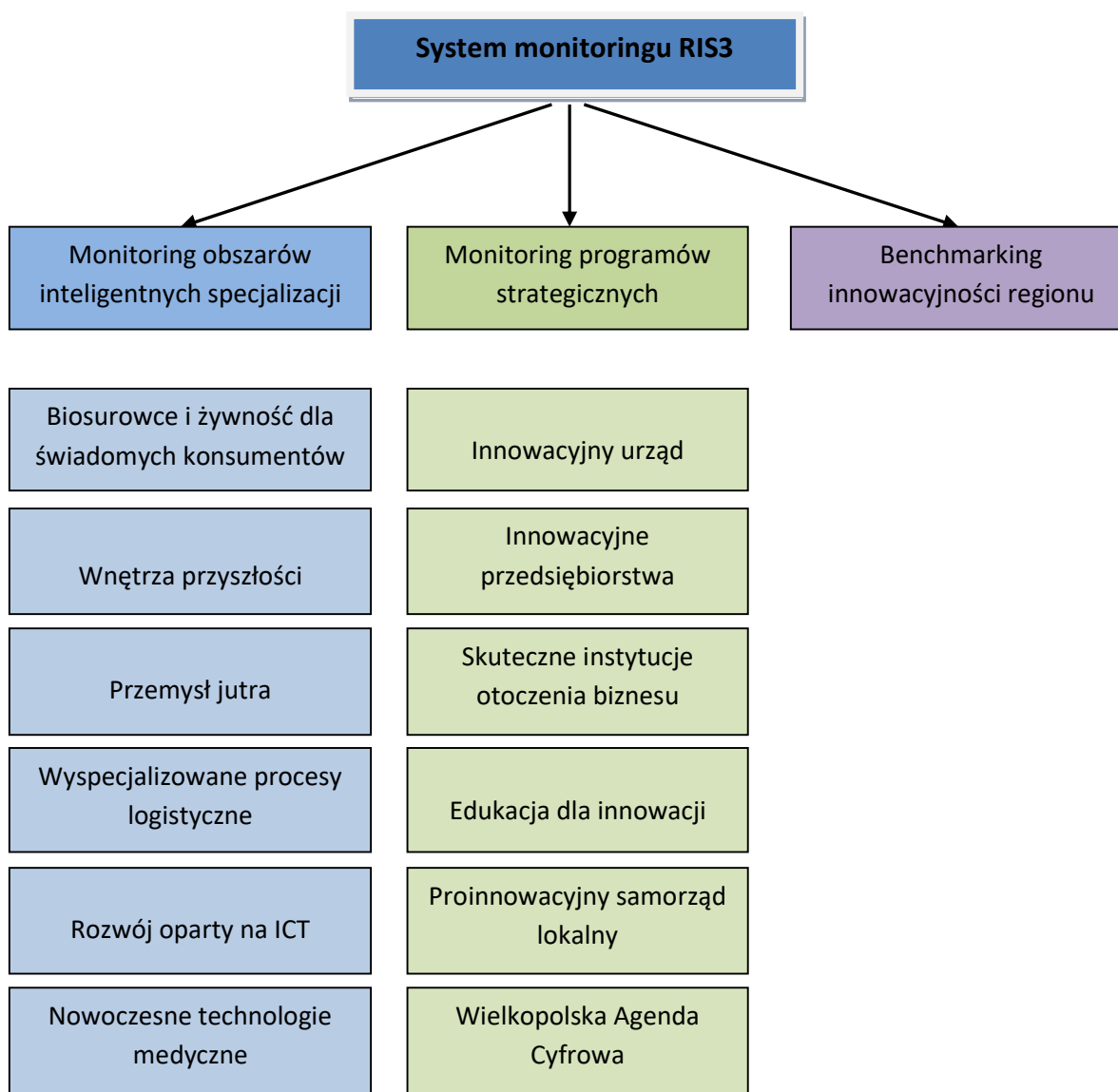
Zgodnie z zapisami RIS3, dla strategii należy co najmniej raz w roku przygotować raport badający postępy w realizacji programów strategicznych na podstawie katalogu przyjętych wskaźników wskazanych w ramach każdego programu RIS3 (wskaźniki kontekstowe, produktu i rezultatu). Ponadto Uchwałą Nr 1434/2015 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 22 grudnia 2015 roku zatwierdzony został system monitoringu i ewaluacji RIS3. System monitoringu RIS3, na podstawie katalogu przyjętych wskaźników obejmuje trzy filary:

- monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji,
- monitoring programów strategicznych,
- benchmarking innowacyjności regionu na szczeblu kraju.

---

¹ Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2012.

Rysunek 1: System monitoringu RIS3

Źródło: Opracowanie własne WOI.

Funkcjonowanie systemu monitoringu jest procesem stałym, systematycznie dostarczającym porównywalnych danych ilościowych i jakościowych. Dane są zbierane wg jednolitej metodologii w regularnych odstępach czasu, tak żeby możliwa była analiza dynamiki zmian badanych zjawisk. Istotne jest powiązanie analiz ilościowych i jakościowych w celu osiągnięcia właściwego procesu diagnostycznego. Niniejszy raport stanowi podsumowanie wdrażania RIS3 na koniec 2018 roku, kontynuując założenia przyjęte w raporcie otwarcia dot. RIS3 oraz w Raporcie RIS3 za 2016 i 2017 r.²

² Raport otwarcia oraz Raport RIS3 2016 i Raport RIS3 2017 dostępne są na stronie Departamentu Gospodarki UMWW: www.iw.org.pl

1. Postęp w realizacji RIS3

1.1 Monitoring programów strategicznych

Monitoring programów strategicznych obejmuje regularne badanie postępów w ich realizacji na podstawie katalogu przyjętych ponad 170 wskaźników. Katalog obejmuje wskaźniki kontekstowe dla celów strategicznych oraz wskaźniki produktu i rezultatu dla celów operacyjnych, co prezentują poniższe zestawienia tabelaryczne (Tabele 1-6), uwzględniające wartości dla ww. wskaźników na koniec 2018 roku, ukazując jednocześnie dla porównania wartości z 2017 r. i 2016 r. Ze względu na objętość raportu, karty wskaźników strategicznych (kontekstowych) oraz produktu i rezultatu, zawierające szczegółowe informacje takie jak np. sposób obliczania, źródło pozyskiwania danych itp. stanowią Załącznik nr 1 do niniejszego raportu. W przypadku wskaźników strategicznych (kontekstowych) należy zwrócić szczególną uwagę na rok dla którego wskazano wartość. Ze względu na fakt, iż dane pochodzą ze statystyki publicznej w raporcie podano najświeższe dostępne dane. W 2015 roku w ramach Raportu Otwarcia dotyczącego monitorowania RIS3 przyjęto dla wskaźników produktu i rezultatu programów strategicznych wartość bazową równą zero. Podsumowanie 2016 roku dostarczyło pierwszych obserwacji nt. stopnia realizacji celów RIS3. Kolejne lata pozwalają na analizę trendów w poszczególnych obszarach tematycznych zdefiniowanych w ramach programów strategicznych RIS3.

Tabela 1: I Program strategiczny „Innowacyjny Urząd”

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 1: Koordynacja polityki innowacyjnej i działań proinnowacyjnych prowadzonych przez Urząd Marszałkowski oraz jednostki organizacyjne i instytucje mu podległe	Udział województwa w krajowych nakładach na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach	8,4	7,7	7,3	7,7	11,8

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 1.1.: Współpraca międzydepartamentalna w zakresie działań innowacyjnych i proinnowacyjnych	Liczba departamentów biorących udział w działaniach	10	17	18	Liczba wdrożonych działań innowacyjnych i proinnowacyjnych	13	25	53
Cel operacyjny 1.2.: Pozyskiwanie i upowszechnianie wiedzy nt. innowacyjnych standardów usług publicznych i proinnowacyjnych zamówień publicznych	Liczba opisanych dobrych praktyk	8	10	13	Liczba wdrożonych rozwiązań	7	9	28
Cel operacyjny 1.3.: Opracowanie procedur i wzorów dokumentów dla innowacyjnych zamówień publicznych oraz realizacja pilotaży innowacyjnych usług publicznych	Liczba opisanych procedur i wzorów	1	1	0	Liczba zrealizowanych pilotaży	0	0	30

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 2: Koordinacja realizacji polityki innowacyjnej oraz wizji strategicznej dla obszarów specjalizacji	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe w ramach obszarów specjalizacji	17 271	20 567	20 200	17 414	32 012

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 2.1.: Prowadzenie bazy wiedzy dla projektów/ działań strategicznych	Liczba projektów/ działań w bazie wiedzy	628	720	906	Udział projektów, w ramach których rozpoczęto współpracę między podmiotami	1,1	4,0	3,4
Cel operacyjny 2.2.: Wyznaczenie opiekunów programów strategicznych i obszarów specjalizacji	Liczba programów i specjalizacji z przydzielonym opiekunem	12	12	12	Liczba podmiotów angażujących się we współpracę w ramach programu/obszaru specjalizacji	167	190	227
Cel operacyjny 2.3.: Wdrożenie systemu zarządzania informacją i relacjami z interesariuszami (CRM) dla potrzeb monitoringu polityki innowacyjnej oraz analizy oddziaływania na przedsiębiorstwa	Liczba zrealizowanych modułów systemu	1	2	2	Liczba rekordów dotyczących przedsiębiorstw w bazie	120 572	420 485	922 535
Cel operacyjny 2.4.: Wdrożenie systemu usług proinnowacyjnych w regionie na podstawie inwentaryzacji, standaryzacji i akredytacji tych usług	Liczba usług w systemie	2 154	6 042	16 755,00	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Liczba beneficjentów RPO, którzy skorzystali z systemu usług proinnowacyjnych przed zrealizowaniem inwestycji	0	1 297	Brak danych
Cel operacyjny 2.5.: Identyfikacja i upowszechnianie źródeł finansowania strategii wśród podmiotów systemu innowacji	Kwota potencjalnego finansowania działań strategicznych	1 416 725 tys. PLN	1 706 642 tys. PLN	2 024 946 tys. PLN	Liczba beneficjentów z terenu Wielkopolski, którzy skorzystali ze zidentyfikowanych źródeł finansowania	677	779	965
Cel operacyjny 2.6.: Kontynuacja procesu przedsiębiorczego odkrywania i prowadzenie Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji	Liczba członków Forum i Grup Roboczych	222	318	325	Liczba rekomendacji wdrożonych na podstawie dyskusji na Forum	1	1	1
Cel operacyjny 2.7.: Opracowanie specjalistycznego systemu doradztwa i informacji dla przedsiębiorstw	Koncepcja działania systemu	1	1	1	Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług informacyjnych i doradczych	27 857	26 838	25 127

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 3: Prowadzenie polityki opartej na faktach poprzez działanie Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji	Udział województwa w krajowych nakładach na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach	8,4	7,7	7,3	7,7	11,8

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 3.1.: Rozwój Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji	Liczba pracowników WOI, którzy podnieśli swoje kompetencje	5	5	7	Liczba zrealizowanych badań i analiz	4	1	3
Cel operacyjny 3.2.: Regularny monitoring i ewaluacja efektów polityki innowacyjnej	Liczba raportów z monitoringu	1	1	1	Liczba decyzji w zakresie polityki innowacyjnej podjętych na podstawie wyników monitoringu	3	1	1
Cel operacyjny 3.3.: Regularne badanie potrzeb przedsiębiorstw	Liczba przedsiębiorstw podlegających badaniu	-	-	-	Liczba rekomendacji dotyczących instrumentów i działań wdrożonych w oparciu o zidentyfikowane nowe potrzeby	-	-	-
Cel operacyjny 3.4.: Analiza i antycypacja trendów mających wpływ na politykę innowacyjną	Liczba analiz dotyczących trendów i prognoz	4	29	38	Liczba decyzji w zakresie polityki innowacyjnej podjętych na podstawie przeprowadzonych analiz	0	0	1
Cel operacyjny 3.5.: Przekładanie wniosków z prowadzonych analiz na rekomendacje w zakresie aktualizacji polityki innowacyjnej	Liczba sformułowanych rekomendacji	43	28	7	Liczba wdrożonych rekomendacji	25	0	1

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 4: Prowadzenie promocji i komunikacji na zewnątrz	Odsetek MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (10-49)	7,9	10,7	8,9	11,8	20,6
	Odsetek MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (50-249)	27,9	28,9	30,4	30,1	31,9

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 4.1.: Prowadzenie regionalnego portalu innowacyjnego i mediów społecznościowych	Liczba nowych informacji w miesiącu	22	17	14	Liczba wejść na stronę internetową i obserwatorów w mediach społecznościowych	17 200	7 871	11 000
Cel operacyjny 4.2.: Działania PR i medialne dla wszystkich programów strategicznych i obszarów specjalizacji	Liczba zrealizowanych działań	599 702	1 954 154	1 573 188	Liczba zapytań potencjalnych beneficjentów dotyczących programów strategicznych i obszarów specjalizacji	25 059	24 833	23 658
Cel operacyjny 4.3.: Upowszechnianie wyników prowadzonych badań, ekspertyz i analiz – publikacje elektroniczne i papierowe	Liczba publikacji	51	23	16	Liczba cytowań publikacji w mediach i materiałach ogólnopolskich i zagranicznych	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 4.4.: Upowszechnianie informacji o dostępnym wsparciu	Liczba podmiotów do których dotarła informacja	617 278	1 944 218	1 565 272	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	1 366	3 535	235

Źródło: opracowanie własne WOI.

Tabela 2: II Program strategiczny „Innowacyjne przedsiębiorstwa”

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw dostosowane do ich potrzeb	Odsetek MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe(10-49)	7,9	10,7	8,9	11,8	20,6
	Odsetek MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe(50-249)	27,9	28,9	30,4	30,1	31,9

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 1.1.: Przełożenie wyników badania potrzeb przedsiębiorstw na konkretne instrumenty i działania	Liczba instrumentów i działań wdrożonych w oparciu o zidentyfikowane nowe potrzeby	10	2	2	Liczba beneficjentów nowych lub zmodyfikowanych instrumentów i działań	263	17	7
Cel operacyjny 1.2.: Uruchomienie systemu wsparcia informacyjno-doradczego-szkoleniowego pozwalającego na skorzystanie z usług oferowanych przez podmioty systemu innowacji i odpowiednich dla specyficznych potrzeb danego przedsiębiorstwa	Liczba usług w systemie	568	407	371	Liczba przedsiębiorstw korzystających z poszczególnych usług	17 982	8 461	11 919
Cel operacyjny 1.3.: Aktywizacja przedsiębiorców w procesie przedsiębiorczego odkrywania	Liczba przedsiębiorstw uczestniczących w procesie	95	86	179	Liczba wdrożonych rekomendacji przedsiębiorców w zakresie polityki innowacyjnej	1	1	1
Cel operacyjny 1.4.: Realizacja strategicznej wizji i specyficznych celów rozwoju obszarów inteligentnej specjalizacji regionu oraz innowacji międzybranżowych	Liczba zrealizowanych działań w ramach celów strategicznych	115	150	168*	Liczba projektów innowacyjnych zgłoszonych przez podmioty z obszarów specjalizacji do programu regionalnego, krajowych i europejskich	852	941	1024*

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 2: Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw, szczególnie w obszarach specjalizacji	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Liczba MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe w ramach obszarów specjalizacji	17 271	20 568	20 200	17 414	32 012

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 2.1.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym wdrażających innowacje produktowe, procesowe i nietechnologiczne	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na wspieranie wdrażania innowacji	339	445	554*	Udział przedsiębiorstw które wdrożyły innowacje produktowe, procesowe i nietechnologiczne	3,2	26,7	40,6
Cel operacyjny 2.2.: Inicjowanie, audyt i poprawa jakości procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na wspieranie procesów innowacyjnych	433	532	646*	Udział przedsiębiorstw które rozpoczęły procesy innowacyjne w obszarach specjalizacji	12,7	16	27,4
Cel operacyjny 2.3: Upowszechnienie strategicznego zarządzania innowacją w przedsiębiorstwach	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na wspieranie strategicznego zarządzania innowacją	422	41	5	Udział przedsiębiorstw które rozpoczęły strategiczne zarządzanie innowacją w obszarach specjalizacji	8	106	100
Cel operacyjny 2.4.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność B+R	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na rozpoczęcie działalności B+R	2	55	77	Udział przedsiębiorstw które rozpoczęły działalność B+R w obszarach specjalizacji	0	0	4
Cel operacyjny 2.5.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw wdrażających wyniki prac B+R	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na wdrożenie wyników prac B+R	2	55	77	Udział przedsiębiorstw, które wdrożyły wyniki prac B+R w obszarach specjalizacji	0	0	1
Cel operacyjny 2.6.: Zwiększenie zdolności przedsiębiorstw do pozyskiwania wiedzy, w tym objętej ochroną własności intelektualnej	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na pozyskanie praw własności intelektualnej, know-how i wiedzy technicznej	325	41	366	Udział przedsiębiorstw które pozyskały prawa własności intelektualnej, know-how i wiedzę techniczną w obszarach specjalizacji	4	7,3	28,7
Cel operacyjny 2.7.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw posiadających własne patenty, wzory przemysłowe, użytkowe i inne prawa ochronne do własności intelektualnej	Liczba wielkopolskich przedsiębiorstw wspartych w ramach POIR w zakresie ochrony własności przemysłowej	11	19	21	Udział przedsiębiorstw posiadających prawa ochronne do własności intelektualnej	6,4	8,6	5,8

Cel operacyjny 2.8.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na zwiększenie współpracy	390	125	122	Udział przedsiębiorstw które współpracują w zakresie działalności innowacyjnej	0	0	1
Cel operacyjny 2.9.: Rozwój współpracy nauki i biznesu poprzez wsparcie jednostek naukowych w zakresie infrastruktury B+R dostosowanej do potrzeb przedsiębiorstw w obszarach inteligentnej specjalizacji regionu	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na rozwój infrastruktury B+R	0	0	1	Liczba przedsiębiorstw, korzystających z nowopowstałej infrastruktury B+R w obszarach specjalizacji	0	0	6

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 3: Podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw, szczególnie w obszarach specjalizacji	Udział przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych na rynkach zagranicznych	4,2	10,2	4,0	3,1	14,0

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 3.1.: Powstawanie i rozwój nowych przedsiębiorstw w obszarach inteligentnej specjalizacji	Liczba beneficjentów wsparcia przedsiębiorstw w początkowej fazie ich powstawania i rozwoju	96	50	205	Dynamika przyrostu przedsiębiorstw w ramach obszarów specjalizacji	8 569	7 999	8 185
Cel operacyjny 3.2.: Podniesienie kompetencji przedsiębiorców w zakresie zarządzania strategicznego	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji w zakresie zarządzania strategicznego	422	43	5	Udział przedsiębiorstw posiadających i wdrażających strategię rozwojową	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 3.3.: Rozwój regionalnych i międzyregionalnych łańcuchów wartości w ramach obszarów specjalizacji	Liczba zidentyfikowanych łańcuchów wartości	2	58	78	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	0	13	54
Cel operacyjny 3.4.: Stworzenie programu rozwoju klastrów kluczowych	Opracowany program rozwoju klastrów kluczowych	1	1	1	Liczba przedsiębiorstw współpracujących w ramach klastrów kluczowych	0	5	Brak danych
Cel operacyjny 3.5.: Zwiększenie poziomu internacjonalizacji	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych	551	352	320	Udział przedsiębiorstw, które rozpoczęły	5,6	12,5	26,6

przedsiębiorstw i ich sieci	na internacjonalizację				działalność na rynkach międzynarodowych w obszarach specjalizacji			
Cel operacyjny 3.6.: Wsparcie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw, w tym w ramach łańcuchów wartości	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na współpracę międzynarodową	110	21	21	Udział przedsiębiorstw, które podjęły współpracę międzynarodową w obszarach specjalizacji	31,1	21,4	31,6
Cel operacyjny 3.7.: Międzynarodowa promocja gospodarcza regionu	Liczba beneficjentów działań ukierunkowanych na promocję międzynarodową	551	352	320	Udział przedsiębiorstw, które zwiększyły sprzedaż na rynkach międzynarodowych w obszarach specjalizacji	Wskaźnik niedostępny		

*Wskaźnik liczony narastająco poprzez zsumowanie wartości z całego okresu

Źródło: opracowanie własne WOI.

Tabela 3: III Program strategiczny „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu”

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 1: Profesjonalizacja usług instytucji otoczenia biznesu (IOB)	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Udział przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy w liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie - przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10-249 [%]	3,9	6,3	11,5	7,7	8,4

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 1.1.: Opracowanie katalogu usług proinnowacyjnych wraz z ich kategoryzacją i standaryzacją	Liczba wystandaryzowanych usług	2 154	6 087	8 199	Liczba przedsiębiorstw korzystających z wystandaryzowanych usług	0	506	2 709*
Cel operacyjny 1.2.: Zdefiniowanie luk kompetencyjnych w IOB oraz podniesienie kompetencji zasobów ludzkich tych organizacji	Liczba projektów z zakresu podnoszenia kompetencji realizowanych przez wielkopolskie IOB w ramach POIR	6	7	19*	Liczba nowych usług świadczonych dzięki zwiększonym kompetencjom	0	7	0
Cel operacyjny 1.3.: Rozwój wyspecjalizowanych usług dla obszarów specjalizacji	Liczba IOB uczestniczących w procesie	59	3	17	Liczba wyspecjalizowanych usług dla obszarów specjalizacji	0	52	20
Cel operacyjny 1.4.: Sieciowanie IOB w regionie w celu opracowania odpowiedniego pakietu usług odpowiadających na specyficzne potrzeby wielkopolskich przedsiębiorstw	Liczba IOB w sieci regionalnej	-	3	-	Liczba klientów IOB działających w sieci regionalnej, którzy zrealizowali działania innowacyjne dzięki świadczonym usługom	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 1.5.: Rozwój usług doradczych i szkoleniowych odpowiadających na specyficzne potrzeby wielkopolskich przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw w początkowych fazach rozwoju	Liczba akredytowanych usług doradczych i szkoleniowych	2 154	6 042	8 199	Liczba przedsiębiorstw korzystających z akredytowanych usług doradczych i szkoleniowych	0	288	2 709*

Cel operacyjny 1.6.: Dialog IOB z przedsiębiorcami w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania	Liczba profili innowacyjnych przedsiębiorstw w regionalnej bazie danych	84	103	183	Liczba rekomendacji w zakresie zmiany usług sformułowanych w ramach dialogu IOB ze swoimi klientami	0	0	0
Cel operacyjny 1.7.: Upowszechnienie usług IOB wśród przedsiębiorców	Liczba usług IOB w bazie regionalnej	2 154	6 042	8 199	Liczba zapytań przedsiębiorstw dotyczących usług IOB	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 1.8.: Stała poprawa jakości usług IOB	Liczba usług o poprawionej jakości	0	7	20	Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług o poprawionej jakości	0	1	45

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 2: Wdrożenie instrumentów wspierających korzystanie z usług proinnowacyjnych	Udział przychodów IOB z tytułu świadczenia usług proinnowacyjnych	Wskaźnik niedostępny				

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 2.1.: Dostosowanie infrastruktury IOB do wymagań nowo zdefiniowanych usług dla przedsiębiorstw w obszarach inteligentnych specjalizacji	Liczba IOB, które dostosowały swoją infrastrukturę do potrzeb przedsiębiorstw z obszarów inteligentnych specjalizacji	Wskaźnik niedostępny			Liczba przedsiębiorstw korzystających z nowej/ udoskonalonej infrastruktury	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.2.: Wdrożenie podmiotowego finansowania usług rozwojowych (szkoleniowo-doradczych) dla przedsiębiorców i ich pracowników	Liczba usług rozwojowych w ofercie IOB	2 154	6 042	8 199	Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług rozwojowych	0	288	2 709*
Cel operacyjny 2.3.: Wdrożenie proinnowacyjnych usług doradczych udzielanych na zasadzie popytowej	Liczba usług proinnowacyjnych w ofercie IOB	Wskaźnik niedostępny			Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług proinnowacyjnych	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.4.: Wdrożenie usług IOB z zakresu internacjonalizacji MŚP	Liczba usług z zakresu internacjonalizacji w ofercie IOB	Wskaźnik niedostępny			Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług z zakresu internacjonalizacji	Wskaźnik niedostępny		

*Wskaźnik liczony narastająco poprzez zsumowanie wartości z całego okresu

Źródło: opracowanie własne WOI.

Tabela 4: IV Program strategiczny „Edukacja dla innowacji”

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 1: Kreowanie postaw proinnowacyjnych w przedsiębiorstwach i sektorze nauki	Odsetek MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (10-49)	7,9	10,7	8,9	11,8	20,6
	Odsetek MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (50-249)	27,9	28,9	30,4	30,1	31,9

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 1.1.: Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach, w tym podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników, szczególnie w obszarach inteligentnej specjalizacji	Liczba osób korzystających ze wsparcia	0	419	8 520	Liczba przedsiębiorstw podejmujących działania z zakresu poprawy jakości zarządzania, innowacyjności lub internacjonalizacji po uzyskaniu wsparcia	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 1.2.: Promowanie postaw innowacyjnych w sektorze nauki	Liczba naukowców realizujących projekty innowacyjne we współpracy z przedsiębiorstwami	Wskaźnik niedostępny			Udział przedsiębiorstw ponoszących nakłady na działalność innowacyjną	14 (dane GUS za 2015 r.)	14,7 (dane GUS za 2016 r.)	15,1 (dane GUS za 2017 r.)

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 2: Popularyzacja nauk ścisłych, kreatywności i pracy grupowej w całym cyklu edukacyjnym	Studenci kierunków naukowo-technicznych na 10 tys. mieszkańców	134	130	127	122	107

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 2.1.: Rozwój kluczowych kompetencji na rynku pracy wśród uczniów	Liczba uczniów biorących udział w realizowanych działaniach	0	258	24 298*	Odsetek uczniów biorących udział w zajęciach dotyczących rozwoju kompetencji kluczowych	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.2.: Promowanie metod nauczania wykorzystujących nowe technologie, TIK oraz metody eksperymentalne	Liczba szkół biorących udział w realizowanych działaniach	0	0	196	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie (WRPO 2014+)	0	0	399
Cel operacyjny 2.3.: Promowanie młodych innowatorów	Liczba uczniów biorących udział w realizowanych działaniach	Wskaźnik niedostępny			Odsetek uczniów zaangażowanych w realizowane działania	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.4.: Rozwój infrastruktury jednostek oświaty promującej naukę i innowacje	Liczba wspartych jednostek	0	0	0	Liczba uczniów korzystających z nowego wyposażenia	0	0	0
Cel operacyjny 2.5.: Popularyzacja wiedzy ogólnej i postaw kreatywnych	Liczba uczniów biorących udział w realizowanych działaniach	360	1962	28 950*	Odsetek uczniów biorących udział w zajęciach dotyczących popularyzacji wiedzy ogólnej i postaw kreatywnych	Wskaźnik niedostępny		

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 3: Współpraca instytucji edukacyjnych i naukowych z przedsiębiorstwami w obszarze kształcenia	Stopa bezrobocia absolwentów szkół wyższych	Wskaźnik niedostępny				

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 3.1.: Wsparcie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych uczniów, wychowanków szkół oraz osób w wieku aktywności zawodowej	Liczba projektów zrealizowanych we współpracy instytucji edukacyjnych i naukowych z przedsiębiorstwami	11	47	92*	Liczba przedsiębiorstw biorących udział w realizowanych działaniach	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 3.2.: Zwiększenie udziału mieszkańców Wielkopolski w kształceniu ustawicznym	Liczba osób korzystająca z oferty kształcenia ustawicznego finansowanej z programu regionalnego i programów krajowych	7 299	16 932	43 042*	Udział mieszkańców biorących udział w kształceniu ustawicznym	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 3.3.: Rozwój systemu kształcenia zawodowego zgodnie z potrzebami przedsiębiorców	Liczba kierunków kształcenia dostosowanych do potrzeb obszarów specjalizacji	_**	_**	206	Liczba przedsiębiorstw z obszarów specjalizacji zatrudniająca absolwentów szkół zawodowych o odpowiednim wykształceniu	Wskaźnik niedostępny		

*Wskaźnik liczony narastająco poprzez zsumowanie wartości z całego okresu

** Brak danych za 2016 rok i za 2017 rok, wynikający z przyjętej częstotliwości badania specjalizacji naukowej Wielkopolski – co najmniej raz w okresie programowania.

Źródło: opracowanie własne WOI.

Tabela 5: V Program strategiczny „Proinnowacyjny samorząd lokalny”

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 1: Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie rozwoju specjalizacji subregionalnych	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Dochody własne gmin	6 995 280 192	7 352 604 846	7 773 269 237	8 366 495 244	9 022 244 583

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 1.1.: Uruchomienie przedsiębiorczego odkrywania na poziomie lokalnym	Liczba przedsiębiorstw biorących udział w procesie na specjalizację	-	94	227	Liczba inicjatyw podjętych w wyniku dialogu	-	42	15
Cel operacyjny 1.2.: Koordynacja działań proinnowacyjnych samorządów na obszarach o podobnych specjalizacjach	Liczba projektów realizowanych we współpracy	21	63	106	Odsetek przedsiębiorstw z obszarów specjalizacji, których dotyczą działania	Wskaźnik niedostępny		

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 2: Tworzenie warunków do podnoszenia innowacyjności na poziomie lokalnym	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Podmioty gospodarcze wg inteligentnych specjalizacji (sklasyfikowane wg głównego PKD)	94 764	98 891	93 580	93 525	105 564

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 2.1.: Rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych pod kątem inteligentnych specjalizacji	Liczba hektarów terenów inwestycyjnych objętych działaniami	1 581,3	2 288,5	2 909,0	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	73	150	201
Cel operacyjny 2.2.: Poprawa dostępu do usług proinnowacyjnych w ośrodkach subregionalnych	Liczba instytucji otoczenia biznesu na obszarze specjalizacji subregionalnych	75	135	61	Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług pro-innowacyjnych na obszarze specjalizacji subregionalnych	322	514	811

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 3: Promowanie innowacyjnych zamówień publicznych i innowacyjnych usług publicznych na poziomie lokalnym	<i>Wskaźnik alternatywny:</i> Wydatki budżetów województw. Dział 710 Działalność usługowa	8 238 599	9 057 949	9 562 286	10 369 630	9 017 676

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 3.1.: Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie promocji i wdrażania innowacji w sektorze publicznym	Liczba działań zrealizowanych we współpracy z samorządami lokalnymi	24	46	70	Liczba wdrożonych rozwiązań	27	66	105
Cel operacyjny 3.2.: Promowanie najlepszych dobrych praktyk z regionu	Liczba opisanych dobrych praktyk	20	68	83	Liczba wdrożonych rozwiązań	22	60	80

Źródło: opracowanie własne WOI.

Tabela 6: VI Program strategiczny „Wielkopolska Agenda Cyfrowa”

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 1: Informatyzacja przedsiębiorstw w celu zwiększenia ich przewagi konkurencyjnej	Odsetek przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników	63,1	60,4	62,3	61,3	71,3

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 1.1.: Zwiększenie wykorzystania TIK przez przedsiębiorstwa	Liczba beneficjentów RPO wspartych w dziedzinie wykorzystania TIK	380	380	380*	Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących TIK	2,1	27,1	27,1*
Cel operacyjny 1.2.: Rozwój e-usług biznesowych	Liczba wdrożonych usług online (w ramach WRPO 2014+)	Wskaźnik niedostępny			Liczba przedsiębiorstw korzystających z wdrożonych usług.	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 1.3.: Rozwój produkcji i usług przy zastosowaniu zaawansowanych technologii informacyjno-komunikacyjnych	Liczba beneficjentów RPO wspartych w dziedzinie informatyzacji	91	110	103	Odsetek przedsiębiorstw wdrażających nowe produkty i usługi dzięki zastosowaniu TIK	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 1.4.: Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych jako narzędzia sieciowania i współpracy w biznesie	Liczba klastrów posiadających systemy informatyczne wspomagające współpracę	0	2	-	Liczba przedsiębiorstw posługujących się klastrowymi systemami informatycznymi	0	42	-
Cel operacyjny 1.5.: Podniesienie kompetencji cyfrowych przedsiębiorców i ich pracowników	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych.	Wskaźnik niedostępny			Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących TIK	Wskaźnik niedostępny		

Nazwa celu	Wskaźnik kontekstowy	Wartość 2015 r.	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wartość prognozowana 2020 r.
Cel strategiczny 2: Wzmocnienie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w życiu społecznym	Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną	20,7	24,8	27,1	30,9	37,5

Nazwa celu	Wskaźnik produktu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.	Wskaźnik rezultatu	Wartość 2016 r.	Wartość 2017 r.	Wartość 2018 r.
Cel operacyjny 2.1.: Rozwój e-usług publicznych	Liczba wspartych e-usług publicznych	0	0	26	Liczba korzystających z usług publicznych udostępnionych online	0	0	7 859
Cel operacyjny 2.2.: Zwiększenie dostępności e-usług publicznych	Liczba zrealizowanych projektów	0	0	4	Odsetek samorządów lokalnych świadczących e-usługi publiczne	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.3.: Informatyzacja instytucji publicznych	Liczba instytucji wspartych w zakresie zastosowania TIK	22	50	196*	Liczba odbiorców usług wspartych instytucji	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.4.: Wsparcie cyfryzacji i digitalizacji zasobów publicznych	Liczba zdigitalizowanych zasobów	0	0	548 246*	Liczba użytkowników zdigitalizowanych zasobów	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.5.: Tworzenie usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego	Liczba projektów podmiotów z Wielkopolski dofinansowanych w ramach PO Polska Cyfrowa	15	8	5	Liczba aplikacji opartych na ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego i e-usług publicznych	Wskaźnik niedostępny		
Cel operacyjny 2.6.: Podniesienie kompetencji cyfrowych osób dorosłych w wieku aktywności zawodowej	Liczba osób wspartych (narastająco) w zakresie podnoszenia kompetencji cyfrowych	3 676	9 141	12 748*	Odsetek osób korzystających z Internetu przynajmniej raz w tygodniu	Wskaźnik niedostępny		

*Wskaźnik liczony narastająco poprzez zsumowanie wartości z całego okresu

Źródło: opracowanie własne WOI.

1.2 Monitoring źródeł finansowania programów strategicznych

Przyjęta w niniejszym raporcie koncepcja monitorowania nakładów na RIS3 opiera się przede wszystkim na monitorowaniu zasobów finansowych, choć do realizacji każdego programu strategicznego angażowane są również zasoby ludzkie i organizacyjne, bez których niemożliwe jest przeprowadzenie zaplanowanych działań. Każdy program posiada potencjalny budżet określony w 2015 roku w Załączniku nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 pn. „Szczegółowe nakłady na realizację Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020”, przygotowany w oparciu o szacunkową analizę możliwie dostępnych nakładów, łącznie na cały okres wdrażania strategii (2015-2020).

Zakres analizy nakładów w odniesieniu do poszczególnych programów strategicznych podyktowany jest źródłami finansowania wskazanymi w RIS3 pod każdym opisywanym programem strategicznym.

Tabela 7: Źródła finansowania programów strategicznych RIS3

Źródło finansowania	Program strategiczny RIS3
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Innowacyjny Urząd Innowacyjne przedsiębiorstwa Skuteczne instytucje otoczenia biznesu Edukacja dla innowacji Proinnowacyjny samorząd lokalny Wielkopolska Agenda Cyfrowa
Budżet Województwa Wielkopolskiego – Budżet Departamentu Gospodarki w tym Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji	Innowacyjny Urząd Innowacyjne przedsiębiorstwa Skuteczne instytucje otoczenia biznesu Edukacja dla innowacji Proinnowacyjny samorząd lokalny Wielkopolska Agenda Cyfrowa
Ramowy Program Badań i Innowacji Horyzont 2020	Innowacyjne Przedsiębiorstwa Skuteczne instytucje otoczenia biznesu Edukacja dla innowacji Proinnowacyjny samorząd lokalny
Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020	Innowacyjne przedsiębiorstwa Skuteczne instytucje otoczenia biznesu
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020	Innowacyjne Przedsiębiorstwa Skuteczne instytucje otoczenia biznesu Edukacja dla innowacji
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Innowacyjny Urząd Edukacja dla innowacji Proinnowacyjny samorząd lokalny
Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	Wielkopolska Agenda Cyfrowa
Program Erasmus+	Edukacja dla Innowacji

Głównym źródłem finansowania RIS3 jest Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020. Analiza nakładów w kontekście WRPO 2014+ oparta jest na przyjętych powiązaniach Osi priorytetowych WRPO 2014+ z programami strategicznymi RIS3, jakie prezentuje Załącznik nr 2 do

niniejszego raportu pn. „Tabela powiązań osi priorytetowych WRPO 2014+ z programami strategicznymi RIS3”. W 2018 roku w ramach WRPO 2014+ uruchomiono i zakończono w sumie 35 naborów wniosków o dofinansowanie (EFRR) powiązane z RIS3.³ Łączne kwoty (nakłady) przeznaczone na realizację celów poszczególnych programów strategicznych RIS3 przedstawia tabela poniżej w oparciu o dane dot. budżetów naborów wniosków o dofinansowanie (środki UE).

Tabela 8: Nakłady z WRPO 2014+ na RIS3 w 2018 r.

Program strategiczny	Nakłady w PLN (narastająco od 2015 r.)	Oś priorytetowa WRPO 2014+
I. Innowacyjny Urząd	683 073,77	Oś 10 Pomoc Techniczna Budżet Województwa Wielkopolskiego
II. Innowacyjne przedsiębiorstwa	1 541 633 332,45	Oś 1 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka (Działanie 1.2, 1.4, 1.5)
III. Skuteczne Instytucje Otoczenia Biznesu	72 840 087,99	Oś 1 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka (Działanie 1.3)
IV. Edukacja dla innowacji	477 414 316,52	Oś 8 Edukacja (Działanie 8.1, 8.3) Oś 9 Infrastruktura dla kapitału ludzkiego (Działanie 9.3)
V. Proinnowacyjny samorząd lokalny	234 194 348,05 ⁴	Oś 2 Społeczeństwo informacyjne
VI. Wielkopolska Agenda Cyfrowa		
Łącznie	2 319 398 643,31	

Źródło: opracowanie własne WOI na podstawie uchwał Zarządu Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyboru do dofinansowania projektów.

³ Odnośnie naborów w ramach wniosków o dofinansowanie z EFS związku Osi 6 i 8 WRPO 2014+ z RIS3 uznano w „Raporcie otwarcia RIS3” za potencjalnie możliwe tylko w przypadku tych naborów, gdzie powiązano kryteria dostępu/premijące z obszarami inteligentnych specjalizacji regionu (za wyjątkiem projektów pozakonkursowych analizowanych każdorazowo indywidualnie pod kątem wpisywania się w RIS3). Dotyczy to głównie projektów o tzw. charakterze popytowym, w przypadku których dopiero po zakończeniu ich realizacji będzie można stwierdzić, ile z nich było powiązanych z RIS3 poprzez wsparcie udzielone w obszarach inteligentnych specjalizacji. Na bieżąco prowadzony jest monitoring naborów w ramach Osi 6 i 8 w kontekście ich powiązania z obszarami IS, na podstawie ankiet (załączniki nr 5 i 6 do niniejszego raportu) przekazanych przez beneficjentów zrealizowanych projektów. Wykaz naborów w ramach Osi 6 i 8 rozstrzygniętych w 2018 r. znajduje się w niniejszym raporcie w Rozdziale 1.3.2 pn. „Analiza Działań i Poddziałań WRPO 2014+ (EFRR, EFS) pod kątem inteligentnych specjalizacji”.

⁴ Na kwotę programów złożyły się nabory w ramach Poddziałania 2.1.1, 2.1.2 oraz 2.1.3 w latach 2016 i 2017. W 2018 r. nie wykazano naborów w ramach Działania 2.1, które zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszego raportu „Tabela powiązań osi priorytetowych WRPO 2014+ z programami strategicznymi RIS3” przyporządkowane są zarówno do programu V i VI RIS3.

WRPO 2014+

Nakłady na I Program strategiczny RIS3 pn. „Innowacyjny Urząd”, przeznaczone na wsparcie organizacyjne dla realizacji „procesu przedsiębiorczego odkrywania” - PPO (koordynowanego przez zespół Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji), dofinansowane zostały z Osi 10 Pomoc Techniczna i wyniosły w roku 2018 271 815,43 PLN a w 2017 roku 165 764,34 PLN. Zgodnie z przyjętym założeniem, iż nakłady liczone będą narastająco w Tabeli 8 uwzględniono również nakłady na I Program strategiczny RIS3 poniesione w 2015 i 2016 r. w łącznej kwocie 245 494,00 PLN (odpowiednio w: 2015 r.: 88 000,00 PLN, 2016 r.: 157 494,00 PLN).

Nakłady WRPO 2014+ na II Program strategiczny RIS3 pn. „Innowacyjne przedsiębiorstwa” obejmują zgodnie z Załącznikiem nr 2 do niniejszego raportu pn. „Tabela powiązań osi priorytetowych WRPO 2014+ z programami strategicznymi RIS3” następujące działania: 1.1 „Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki”, 1.2 „Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski” oraz 1.5.3 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności energetycznej”. Zgodnie z przyjętymi w Raporcie Otwarcia założeniami, do nakładów poniesionych z WRPO 2014+ na wdrażanie RIS3 w danym roku zalicza się kwoty przyjęte przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w ramach Uchwał przyznających dofinansowanie czyli innymi słowy rozstrzygających poszczególne konkursy.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu ZWW nr 5139/2018 z dnia 29.03.2018 roku, kwota dofinansowania Działania 1.1 wyniosła 31 590 865,16 PLN, Działania 1.2 wyniosła 166 123 724,34 PLN a Poddziałania 1.5.3 – 1 003 750,00 PLN – wszystkie ww. działania są powiązane z II Programem strategicznym RIS3 pn. „Innowacyjne przedsiębiorstwa”, łącznie dofinansowanie wyniosło 198 718 339,50 PLN. Przyjęto, iż nakłady liczone będą narastająco oraz po kwotach dofinansowania danego Poddziałania przyznanego przez ZWW (Uchwały ZWW) i w związku z tym uwzględniono w Tabeli 8, pochodzące z WRPO 2014 + nakłady na II Program strategiczny RIS3 z roku 2015 w kwocie 658 372 000,00 PLN, z roku 2016 w kwocie 647 791 220,83 PLN oraz z roku 2017 w kwocie 36 751 772,12 PLN.

Na podstawie Uchwały Zarządu ZWW nr 5027/2018 z dnia 7.03.2018 r. oraz Uchwały ZWW nr 5028/20178 z dnia 7.03.2018 r. łączna kwota dofinansowania Poddziałania 1.3.1 oraz 1.3.2, powiązanego z III Programem strategicznym RIS3 pn. „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu”, wynosi 45 303 446,21 PLN. Przyjęto, iż nakłady liczone będą narastająco oraz po kwotach dofinansowania danego Poddziałania przyznanego przez ZWW (Uchwały ZWW) i w związku z tym uwzględniono w Tabeli 8, również nakłady pochodzące z WRPO 2014+ na III Program RIS3 z roku 2016 w kwocie 4 395 205,86 PLN oraz z roku 2017 w kwocie 23 141 435,92 PLN.

Kwota dofinansowania Działania 9.3 „Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej” powiązanego z IV Programem RIS3 pn. „Edukacja dla innowacji” wyniosła zgodnie z Uchwałą ZWW 5822/2018 z 31.08.2018 r. 8 117 532,97 PLN. Natomiast kwota dofinansowania w ramach Poddziałania 8.1.1 „Edukacja przedszkolna” zatwierdzona uchwałą 5168/2018 z 11.04.2018 r. wyniosła 8 763 822,52 PLN. Przyjęto, iż nakłady pochodzące z WRPO 2014+ na RIS3 liczone będą narastająco oraz po kwotach dofinansowania przyznanego przez ZWW (Uchwały ZWW) i w związku z tym w Tabeli 8 uwzględniono nakłady na IV Program RIS3 również z roku 2017 w kwocie 168 438 664,65 PLN oraz z roku 2016 w kwocie 181 811 814,83 PLN. Do nakładów w ramach IV Programu strategicznego RIS3 wliczono również kwoty przyznane w ramach trybu pozakonkursowego.

W roku 2018 nie zostały uruchomione dofinansowania działań powiązanych z V Programem strategicznym RIS3 pn. „Proinnowacyjny Samorząd Lokalny” oraz z VI RIS3 Programem strategicznym RIS3 pn. „Wielkopolska Agenda Cyfrowa”. Przyjęto, iż nakłady pochodzące z WRPO 2014+ na RIS3 liczone będą narastająco oraz po kwotach dofinansowania przyznanego przez ZWW (Uchwały ZWW) i w związku z tym uwzględniono w Tabeli 8 nakłady na V i VI Programy strategiczne RIS3 z roku 2016 w kwocie 120 620 044,55 PLN oraz z roku 2017 w kwocie 113 574 303,50 PLN.

Budżet Województwa Wielkopolskiego

W RIS3 przyjęto, iż nakłady ponoszone z Budżetu Województwa Wielkopolskiego na politykę innowacji będą monitorowane w wycinku obejmującym budżet Wielkopolskiego Obserwatorium Innowacji, funkcjonującego w ramach Departamentu Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. W 2018 roku wyniosły one ponad 81 549,99 PLN i dotyczyły wszystkich programów strategicznych RIS3.

Z Budżetu Województwa Wielkopolskiego zostały sfinansowane również inne działania realizowane przez inne działy Departamentu Gospodarki UMWW, bezpośrednio powiązane z realizacją celów RIS3, a dotyczące w szczególności Programu strategicznego „Innowacyjne przedsiębiorstwa” (łącznie ponad 356 000,00 PLN na działania związane z realizacją Konkursu o nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego „i-Wielkopolska – Innowacyjni dla Wielkopolski” - 120 000,00 PLN, warsztaty „Ja-przedsiębiorca” – 71 564,68 PLN) oraz Programu strategicznego „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu” (165 000,00 PLN wydatkowane dla Instytucji Otoczenia Biznesu – konkurs „Współpraca IOB-Biznes-Nauka”).

Horyzont 2020

W 2018 roku działania wpisujące się w cele Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski finansowane były również z Ramowego Programu Badań i Innowacji Horyzont 2020 (dot. programów strategicznych: „Innowacyjne przedsiębiorstwa”, „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu”, „Edukacja dla innowacji”, „Proinnowacyjny samorząd lokalny”). Dofinansowanie KE projektu (według podpisanych umów) w 2018 roku wyniosły łącznie 1 194 884 768,28 PLN⁵. Warto zaznaczyć, iż w roku 2018 Wielkopolska zajęła wysokie 3 miejsce na tle innych województw w otrzymanym dofinansowaniu do projektów w ramach programu Horyzont 2020. Szczegółowy wykaz projektów dot. podmiotów z Wielkopolski i finansowanych z programu Horyzont znajduje się w rozdziale 1.3.4 Analiza wybranych programów europejskich.

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020

Źródłem finansowania RIS3 Programów strategicznych: „Innowacyjne przedsiębiorstwa” oraz „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu” są również Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020. Projekty jednostek z Wielkopolski przyjęte do dofinansowania w wyniku 3 naboru rozstrzygniętego w 2018 r. w ramach Programu INTERREG Europa oraz w ramach Programu INTERREG Region Morza Bałtyckiego wyniosły łącznie 945 084,40. do dofinansowania przyjęto łącznie 4 projekty. Dla porównania w 2017 roku projekty angażujące podmioty z Wielkopolski uzyskały dofinansowanie

---

⁵ Dane pozyskane z Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN w EUR 277 880 178,67 przelicznik: 1 EUR = 4,3 PLN (tabela NBP z 31.12.2018 r.), na podstawie bazy eCORDA po 668 konkursach, v13.

w kwocie łącznej 4 084 652,96 PLN.⁶ w ramach naborów ogłoszonych z 2017 r. i finansowane były z Programu Interreg Regionu Morza Bałtyckiego 2014-2020 oraz Programu Interreg Europa Środkowa.⁷ Natomiast w 2016 roku projekty angażujące podmioty w Wielkopolski uzyskały dofinansowanie w ramach Programu Interreg Regionu Morza Bałtyckiego 2014-2020 w łącznej kwocie 3 989 332,62 PLN.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PO IR) oraz Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

Analizę nakładów w ramach projektów dofinansowanych z Wielkopolski zaplanowano w niniejszym raporcie także w kontekście Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (PO IR) oraz Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER).

Na podstawie danych przekazanych z Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) uzyskano informacje o dofinansowanych projektach z Wielkopolski w ramach PO WER oraz PO IR.

Instytucja pośrednicząca tj. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) w ramach PO WER, Priorytet 3 (Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju) udzieliła w roku 2018 w województwie wielkopolskim dofinansowania do 5 projektów na łączną kwotę 6 486 117,23 PLN. Szczegółowe zestawienie projektów z Wielkopolski, które otrzymały dofinansowanie w ramach PO WER przedstawia Tabela 9.

Z informacji uzyskanych z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w roku 2018 w ramach PO WER podpisano 26 umów na realizację projektów na łączną kwotę dofinansowania 31 348 969,80 PLN. Szczegółowe zestawienie Tabela 10.

Z informacji otrzymanych z PARP dofinansowanie z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój otrzymało w roku 2018 z Wielkopolski 42 podmiotów (podpisanych umów) na łączną kwotę 159 529 325,00 PLN. Dofinansowanie skierowane było na działania 2.3 Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw, 3.2 Wsparcie wdrożonych wyników prac B+R. Szczegóły przedstawia Tabela 11.

NCBR w roku 2018 podpisał umowy na realizację 37 projektów w ramach PO IR, wpisujących się w obszary monitoringu inteligentnych specjalizacji na łączną kwotę 182 237 376,80 PLN. Szczegóły Tabela 12.

---

⁶ Dane dot. Wielkopolski pozyskane z Krajowego Punktu Kontaktowego EWT w EUR: 979 321,72 przelicznik: 1 EUR = 4,1709 PLN.

⁷ Szczegółowy wykaz projektów dot. podmiotów z Wielkopolski i finansowanych z programów EWT znajduje się w niniejszym raporcie w rozdziale 1.3.4 pn. „Analiza wybranych programów europejskich”.

Tabela 9: Zestawienie PO WER – projekty (według realizacji/rozpoczęcia projektu w roku 2018) z województwa wielkopolskiego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój stan na dzień 28.02.2019 r. (PARP) w ramach których prowadzony jest monitoring inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski

Numer umowy/decyzji	Nazwa beneficjenta	Cel projektu	Wartość projektu w PLN	Wydatki kwalifikowalne w PLN	Wartość unijnego dofinansowania w PLN
POWR.03.01.00-00-T035/18	UNIWERSTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	10_POWR Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	420 364,97	420 364,97	354 283,60
POWR.03.01.00-00-T132/18	UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	10_POWR Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	2 087 664,84	2 087 664,84	1 759 483,93
POWR.03.01.00-00-T177/18	UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	10_POWR Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	2 087 085,06	2 087 085,06	1 758 995,29
POWR.03.01.00-00-T184/18	UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	10_POWR Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	2 087 970,33	2 087 970,33	1 759 741,39
POWR.03.01.00-00-	WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGIKI I ADMINISTRACJI IM. MIESZKA	10_POWR Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz	991 472,50	991 472,50	835 613,02

T213/18	I W POZNANIU	szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie			
---------	--------------	--	--	--	--

Źródło: Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii

Tabela 10: Zestawienie PO WER - projekty (umowy podpisane na realizację projektów w roku 2018) z województwa Wielkopolskiego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój stan na dzień 24.06.2019 r. (NCBR) w ramach których prowadzony jest monitoring inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski

Program - Działanie	Numer umowy/projektu	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu ogółem	Dofinansowanie	Wkład własny	Województwo siedziby beneficjenta	Lider/konsorcjant
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-DU06/18-00	ŁĄCZ NAUKĘ I PRACĘ! Studiuj dualnie Finanse i Rachunkowość w WSB w Poznaniu	WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA W POZNANIU	4 054 207,01	3 929 495,01	124 712,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-DU12/18-00	SYNERGIA W KSZTAŁCENIU - studia dualne I stopnia dla przyszłych inżynierów logistyki na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu	WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA W POZNANIU	1 801 493,03	1 747 448,23	54 044,80	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-DU23/18-00	Studia Dualne Inżynieria Łańcucha Dostaw	WYŻSZA SZKOŁA LOGISTYKI Z SIEDZIBĄ W POZNANIU	2 749 236,18	2 666 484,17	82 752,01	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-DU36/18-00	Żywnienie zwierząt - nowy kierunek studiów dualnych na WMWZ na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu	UNIwersytet PRZYRODNICZY W POZNANIU	1 372 405,44	1 331 233,28	41 172,16	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-DU45/18-00	Nauka przez praktykę! Studia dualne na kierunku	UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA	1 911 138,00	1 853 803,86	57 334,14	WIELKOPOLSKIE	lider

		Zarządzanie państwem	W POZNANIU					
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- DU79/18-00	"Mechanika i Budowa Maszyn - kształcenie dualne realizowane na Wydziale Politechnicznym PWSZ w Kaliszu"	PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. PREZYDENTA STANISŁAWA WOJCIECHOWSKIEGO W KALISZU	997 144,44	967 204,44	29 940,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- DU81/18-00	Technologia Drewna - inżynierskie dualne studia praktyczne na WTD na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu	UNIwersytet PRZYRODNICZY W POZNANIU	2 072 594,37	2 010 416,53	62 177,84	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- DU82/18-00	Agrobiznes - nowy kierunek studiów dualnych na WES na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu	UNIwersytet PRZYRODNICZY W POZNANIU	4 028 506,35	3 907 651,15	120 855,20	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- K022/16-00	KARIERA W BRANŻY ICT PERSPEKTYWĄ NA PRZYSZŁOŚĆ – wsparcie w wejściu na rynek pracy studentów kierunku Informatyka inżynierka WSB w Poznaniu	WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA W POZNANIU	545 718,12	523 850,12	21 868,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- K043/16-00	Podniesienie kluczowych kompetencji poszukiwanych na rynku pracy wśród studentów Wydziału Politechnicznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu kierunku mechanika i budowa	PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. PREZYDENTA STANISŁAWA WOJCIECHOWSKIEGO W KALISZU	563 105,61	546 197,24	16 908,37	WIELKOPOLSKIE	lider

		maszyn.						
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-KN05/18-00	Profesjonalizm - personalizacja - praktyka. Program kształcenia studentów specjalności nauczycielskiej na kierunku Filologia polska UAM	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	1 237 087,20	1 199 973,20	37 114,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-KN36/18-00	Nowoczesny program kształcenia przygotowujący studentów geografii do roli nauczyciela XXI wieku	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	791 679,30	767 928,92	23 750,38	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-KN37/18-00	Nauczyciel - Mistrz - Innowator - innowacyjny program kształcenia na kierunku Nauczanie Matematyki i Informatyki prowadzonym na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	1 772 023,68	1 709 427,81	62 595,87	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-KN40/18-00	Nauczyciel - kompetentny praktyk, opiekun, ekspert	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	2 711 887,09	2 630 530,47	81 356,62	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-T213/18-01	Akademia Kultury Polskiej - Program zajęć dla Polaków i obcokrajowców	WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGIKI I ADMINISTRACJI IM. MIESZKA I W POZNANIU	991 472,50	961 520,50	29 952,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-U045/17-00	Akademia Młodych Odkrywców 2.0 - z pasji do nauki!	PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. STANISŁAWA STASZICA W PILE	397 917,21	383 756,41	14 160,80	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00-U057/17-00	Zainspirowani do działania! Program rozwoju kompetencji uniwersalnych	WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA W POZNANIU	494 323,49	477 883,49	16 440,00	WIELKOPOLSKIE	lider

Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U069/17-00	Przygoda z przyrodą - Wielkopolski Park Narodowy laboratorium badawczym Młodego Odkrywcy	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	345 516,38	335 150,88	10 365,50	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U100/17-00	Zostań młodym inżynierem środowiska. Pozaszkolne zajęcia edukacyjne w ramach Uniwersytetu Młodych Przyrodników	UNIwersYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU	499 823,04	484 828,34	14 994,70	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U102/17-00	UAM-ek - przestrzeń dziecięcych doświadczeń	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	486 594,00	471 996,18	14 597,82	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U103/17-00	Tego nie wiesz o drewnie. Pozaszkolne zajęcia edukacyjne w ramach Uniwersytetu Młodych Przyrodników	UNIwersYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU	458 491,07	444 736,33	13 754,74	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U110/17-00	Świat przyrody obszarem myślenia i działania Młodych Odkrywców na Wydziale Biologii UAM	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	399 900,62	386 334,62	13 566,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U120/17-00	Myślenie przez działanie - Uniwersytet Młodych Odkrywców	UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	418 351,67	404 785,67	13 566,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U134/17-00	Przyroda od A do Z. Pozaszkolne zajęcia edukacyjne w ramach Uniwersytetu Młodych Przyrodników.	UNIwersYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU	499 862,29	484 866,40	14 995,89	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U149/17-00	Mały Medyk UMP	UNIwersYTET MEDYCZNY IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO W POZNANIU	473 384,13	458 866,55	14 517,58	WIELKOPOLSKIE	lider

Działanie 3.1.0	POWR.03.01.00-00- U151/17-00	Przedsiębiorca 12+	UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	270 750,00	262 600,00	8 150,00	WIELKOPOLSKIE	lider
--------------------	---------------------------------	--------------------	--	------------	------------	----------	---------------	-------

Źródło: NCBR – zestawienie 20 czerwiec 2019 r.

Tabela 11: Zestawienie PO IR - wnioski złożone z województwa wielkopolskiego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój stan na dzień 31.12.2018 r. (PARP) w ramach których prowadzony jest monitoring inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski

PO IR wnioski złożone woj. wielkopolskie wg stanu na dzień 31-12-2018 r.		złożone wnioski		wnioski po pozytywnej ocenie formalnej		wnioski rekomendowane do dofinansowania		podpisane umowy	
Działanie	Poddziałanie	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania	liczba	wartość wnioskowanego dofinansowania	liczba	wartość dofinansowania
2.3.	POIR.02.03.01	72	26 748 737,00 zł	67	25 427 032,00 zł	29	14 896 446,00 zł	21	10 753 355,00 zł
3.2.	POIR.03.02.01	56	462 115 607,93 zł	53	447 168 422,93 zł	26	178 569 180,00 zł	21	148 775 970,00 zł
Suma końcowa		128	488 864 344,93 zł	120	472 595 454,93 zł	55	193 463 626,00 zł	42	159 529 325,00 zł

Źródło: Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii

Tabela 12: Zestawienie PO IR - projekty (umowy podpisane na realizację projektów w roku 2018) z województwa Wielkopolskiego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój stan na dzień 20.06.2019 r. (NCBR) w ramach których prowadzony jest monitoring inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski

Działanie	Numer umowy/projektu	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu ogółem	Dofinansowanie	Wkład własny	Województwo siedziby beneficjenta	Lider/konsorcjant
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0215/18	Nowoczesne, ekologiczne środki pielęgnacyjne dla zwierząt oparte o surowce naturalne	PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO-WDROŻENIOWE ACRYLMED DR LUDWIKA WŁASIŃSKA SP. Z O.O.	1 452 871,78	1 086 152,35	366 719,43	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0272/18	System komputerowej nienadzorowanej psychoterapii depresji	ATI LABS SP. Z O.O.	11 054 379,55	8 039 672,01	3 014 707,54	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0250/17	"Opracowanie Linii Technologicznej do produkcji zaawansowanych gier AAA z uwzględnieniem skalowalności do mocy docelowej platform gamingowych"	TECHLAND SP. Z O.O.	31 686 985,28	12 674 794,11	19 012 191,17	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0163/18	Opracowanie technologii i wdrożenie na rynek paneli typu RIGID LVT	TARKETT POLSKA SP. Z O.O.	6 946 625,00	2 778 650,00	4 167 975,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0443/18	Opracowanie innowacyjnych podkładów podłogowych o podwyższonych parametrach akustycznych,	DECORA SPÓŁKA AKCYJNA	5 832 561,09	2 730 886,36	3 101 674,73	WIELKOPOLSKIE	lider

		wytrzymałościowych oraz grzybobójczych						
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0485/17	Opracowanie nowego typu wózka logistycznego oraz metody bezkolizyjnej i bezblokadowej realizacji procesów intralogistyki	ATRES INTRALOGISTICS SP. Z O.O.	1 493 118,00	1 077 510,60	415 607,40	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0487/17	Wytworzenie molekularnych wzorców migracji kwasów nukleinowych.	FUTURESYNTHESIS SP. Z O.O.	382 308,50	296 810,89	85 497,61	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0630/17	Inteligentny system pomiarów przepływu i masy materiałów sypkich w procesach produkcyjnych oparty na technologii IoT, z wykorzystaniem wagi nowej generacji	VAR-MC SYSTEMY STEROWANIA C-LON SP. Z O.O. SP. K.	415 387,44	323 984,23	91 403,21	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0639/17	Sieci Inteligentnych Regałów- Network of Smart Shelves	SURGE CLOUD SP. Z O.O.	1 493 835,88	1 035 888,43	457 947,45	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0713/17	Opracowanie systemu automatyki budynkowej używającego systemów rozpoznawania obrazu oraz metod głębokiego uczenia do identyfikacji zagrożeń, poprawy bezpieczeństwa użytkownika	FX-TRONIK SP. Z O.O. SP. K.	1 300 501,80	930 652,86	369 848,94	WIELKOPOLSKIE	lider

		i sterowania elementami wykonawczymi						
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0775/17	Opracowanie innowacyjnego testu do diagnostyki ran pooperacyjnych z wykorzystaniem technologii sekwencjonowania nowej generacji NGS.	GENXONE SPÓŁKA AKCYJNA	4 317 935,32	3 295 500,18	1 022 435,14	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0809/17	Innowacyjna instalacja chemicznej pompy ciepła umożliwiająca uzyskanie wysokoefektywnego czynnika grzejącego poprzez odzysk energii z niskotemperaturowego strumienia ciepła odpadowego	CHEMAT SP. Z O.O.	12 031 974,26	7 360 772,06	4 671 202,20	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0837/17	Mobilne urządzenie do ortopedycznej diagnostyki biomechaniki i motoryki ludzkiego ciała.	RSQ TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	3 989 899,64	2 776 622,21	1 213 277,43	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0872/17	Innowacyjny produkt – bio-poliiole uzyskane w procesach przemian chemicznych olejów roślinnych jako surowiec do produkcji elastycznych pianek	TOMASZ PIETRUS PPHU "TOMPOL "	9 545 034,24	5 333 680,77	4 211 353,47	WIELKOPOLSKIE	lider

		poliuretanowych						
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0883/17	Uniwersalna wyparka do mas karmelarskich cukrowych i bezcukrowych	FABRYKA MASZYN SPOŻYWCZYCH SPOMASZ PLESZEW S. A .	2 673 921,88	1 722 742,20	951 179,68	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0934/17	Technologia wytwarzania komponentów układów chłodniczych	"SINTUR" SP. z o.o.	7 713 335,00	5 699 403,44	2 013 931,56	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0978/17	Aplikacja do wspomaganie terapii dysfunkcji przedczołowych	HARPO SP. Z O.O.	1 728 713,24	1 294 084,42	434 628,82	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0993/17	Opracowanie systemu do matrycowego pomiaru luminancji	GL OPTIC POLSKA SPÓŁKA Z O.O SP. K.	1 658 509,00	1 283 053,35	375 455,65	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1229/17	Opracowanie innowacyjnego systemu zarządzania projektem, budową, eksploatacją i rozwojem Inteligentnego Autonomicznego Środowiska (IAS)	WIELKOPOLSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO INŻYNIERII PRZEMYSŁOWEJ SP. Z O.O. SP. K.	5 721 084,82	3 412 711,20	2 308 373,62	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1271/17	Prace badawcze nad opracowaniem systemu do optymalizacji geograficznych struktur organizacyjnych	IQ SOLUTION Sp. z o.o.	2 846 470,59	2 096 739,44	749 731,15	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1278/17	ZYLIA - system rejestracji i produkcji muzyki wykorzystujący	ZYLIA SP. Z O.O.	3 607 532,56	2 740 583,48	866 949,08	WIELKOPOLSKIE	lider

		techniki dźwięku przestrzennego i wirtualnej rzeczywistości.						
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1309/17	Opracowanie pionierskiego multifunkcyjnego robota drukującego w technologii 3D FFF posługującego się zintegrowanym ramieniem robotycznym operującym w 7 stopniach swobody oraz nowatorskimi autorskimi filamentami w celu uzyskania w drukowanych modelach wytrzymałości pozwalającej na zastosowanie ich w przemyśle zbrojeniowym, lotniczym i kosmicznym.	OMNI3D SP. Z O.O.	13 702 787,67	9 982 366,26	3 720 421,41	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1324/17	Przeprowadzenie w firmie Heavy Kinematic Machines prac B+R mających na celu opracowanie systemu automatycznego i dokładnego zbierania	HEAVY KINEMATIC MACHINES SP. Z O.O.	2 061 911,03	1 492 482,43	569 428,60	WIELKOPOLSKIE	lider

		informacji o treningu siłowym (SOLO)						
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1331/17	Innowacyjne narzędzie do nauki programowania z wykorzystaniem czujników Internetu Rzeczy	EXPANSIO SP. Z O.O.	2 225 403,38	1 563 629,11	661 774,27	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0849/17	Uzyskanie odmiany buraka cukrowego o spiramidyzowanych genach odporności na rizomanię (Rz1/Rz2), mątwika burakowego i chwościka buraka w oparciu o prowadzenie selekcji metodami biotechnologicznymi.	KUTNOWSKA HODOWLA BURAKA CUKROWEGO SP. Z O.O.	7 343 296,20	4 135 015,87	3 208 280,33	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-0882/17	Bazowa konstrukcja tramwaju nowej generacji	MODERTRANS POZNAŃ SPÓŁKA Z O.O	10 306 058,45	4 564 518,69	5 741 539,76	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 1.1.1	POIR.01.01.01-00-1180/17	Opracowanie modelu uprawy pieczarek oraz implementacji innowacyjnej technologii HPP łączących dezaktywację oksydazy polifenolowej z bezpieczeństwem mikrobiologicznym dla pieczarek świeżych przeznaczonych do konsumpcji jak i dla	OKECHAMP SPÓŁKA AKCYJNA	13 657 977,00	8 710 297,53	4 947 679,47	WIELKOPOLSKIE	lider

		nowych produktów opartych na pieczarkach świeżych.						
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02-00-0045/17	Mobilny system suszenia izolacji transformatorów rozdzielczych z wykorzystaniem medium ciekłego	POLITECHNIKA POZNAŃSKA; UNIwersYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA	1 198 602,99	949 859,82	248 743,17	WIELKOPOLSKIE	lider/konsorcjant
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02-00-0057/17	Nowoczesna technologia bioremediacji gruntów zanieczyszczonych olejem kreozotowym na terenie Nasycalni Podkładów Spółka Akcyjna w Koźminie Wielkopolskim	INSTYTUT TECHNOLOGII DREWNA; NASYCALNIA PODKŁADÓW S.A.; POLITECHNIKA POZNAŃSKA	347 045,50	283 050,83	63 994,67	WIELKOPOLSKIE	lider/konsorcjant/konsorcjant
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02-00-0059/17	Inteligentne modulatory smaku gorzkiego i słodkiego jako składniki czekolady dla osób chorych na cukrzycę i otyłość.	BARS HALINA KALEMBA; UNIwersYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU / TECHNIKUM INŻYNIERII ŚRODOWISKA I AGROBIZNESU W POZNANIU;	157 200,03	145 203,99	11 996,04	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant/konsorcjant
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02-00-0081/17	Zaawansowany system wsparcia precyzyjnych manewrów dla kierowców autobusów miejskich jednosegmentowych i przegubowych	POLITECHNIKA POZNAŃSKA; SOLARIS BUS & COACH SPÓŁKA AKCYJNA	1 939 913,56	1 542 871,44	397 042,12	WIELKOPOLSKIE	lider/konsorcjant

Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02- 00-0099/17	Hybrydowy system magazynowania i buforowania energii podwójnego zastosowania	INSTYTUT METALI NIEŻELAZNYCH; PODSTAWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA - INSTYTUT METALI NIEŻELAZNYCH ODDZIAŁ W POZNANIU CENTRALNE LABORATORIUM AKUMULATORÓW I OGNIW	955 966,05	581 583,60	374 382,45	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant/konsorcjant
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02- 00-0110/17	Zrównoważone zarządzanie produktywnością upraw rolniczych z wykorzystaniem obrazowań satelitarnych, w oparciu o spersonalizowane usługi GIS udostępniane w dedykowanym portalu.	UNIwersytet PRZYRODNICZY W POZNANIU; UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU	1 370 846,99	905 933,46	464 913,53	WIELKOPOLSKIE	lider/konsorcjant
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02- 00-0002/18	Brama emisyjna - urządzenie modułowe do szybkiej oceny emisyjności pojazdów drogowych i szynowych	POLITECHNIKA POZNAŃSKA	1 534 725,00	1 369 166,92	165 558,08	WIELKOPOLSKIE	lider
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02- 00-0008/18	Opracowanie wytwarzania innowacyjnych wyrobów z mleka	UNIwersytet PRZYRODNICZY W POZNANIU; GRUPA	624 700,00	471 600,29	153 099,71	WIELKOPOLSKIE	lider/konsorcjant/konsorcjant/konsorcjant

		koziego wyprodukowanego w oparciu o krajowe źródła paszy białkowej z wykorzystaniem roślinnych substancji biologicznie czynnych i naturalnych probiotyków.	PRODUCENTÓW MLEKA 'DANMIS'; AGRO - DANMIS GRAMOWSCY SP. J.; INSTYTUT WŁÓKIEN NATURALNYCH I ROŚLIN ZIELARSKICH					
Działanie 4.1.2	POIR.04.01.02-00-0028/18	Opracowanie innowacyjnej technologii produkcji suplementów diety na bazie kwasu alfa-ketoglutarynowego pozyskiwanego na drodze biologicznej z udziałem drożdży <i>Yarrowia lipolytica</i>	JHJ SP. Z O.O.	237 578,13	221 651,11	15 927,02	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant
Działanie 4.2.0	POIR.04.02.00-00-B001/18	PRACE - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie	INSTYTUT CHEMII BIOORGANICZNEJ POLSKIEJ AKADEMII NAUK	99 762 315,48	77 327 250,83	22 437 902,75	WIELKOPOLSKIE	lider

Źródło: NCBR – zestawienie 20 czerwca 2019 r.

Polska Cyfrowa 2014-2020

Zespół WOI w ramach analiz nakładów na RIS3 na poziomie krajowym dokonał przeglądu Programu Polska Cyfrowa 2014-2020. Zgodnie z listą projektów dofinansowanych, opublikowanej na stronie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>. W 2018 roku dofinansowanie otrzymały 3 projekty z Wielkopolski na łączną kwotę 23 365 946,76 PLN (zgodnie z poniższą tabelą).

Dla porównania w 2016 roku dofinansowanie otrzymało 20 projektów z Wielkopolski na łączną kwotę 282 161 565,91 PLN, w roku 2017 otrzymało 8 projektów na łączną kwotę 230 671 843,64 PLN.

Tabela 13: Zestawienie projektów z Wielkopolski, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu Polska Cyfrowa 2014-2020 w roku 2018

Działanie	Nazwa Beneficjenta	Tytuł projektu/ Działanie	Kwota dofinansowania w PLN
3.1. Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych	FUNDACJA PROMOCJI GMIN POLSKICH	Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województw: wielkopolskiego i zachodniopomorskiego	7 134 605,20
3.1. Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych	FUNDACJA LEGALNA KULTURA	Ja w internecie. Program szkoleniowy w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych. (dalej: Program szkoleniowy Ja w internecie)	7 714 494,66
3.1. Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych	MIĘDZYNARODOWY INSTYTUT OUTSOURCINGU	Akademia kompetencji cyfrowych dla mieszkańców województw wielkopolskiego i zachodniopomorskiego	8 516 846,90

Źródło: Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii

ERASMUS+

Nakłady w ramach Programu ERASMUS+ w roku 2018 (jedno ze źródeł finansowania programu strategicznego „Edukacja dla innowacji”) nie zostały jeszcze przeanalizowane przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ (tj. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji). Z raportu opublikowanego przez FRSE w styczniu 2018 r. pt.: „Projekty złożone i dofinansowane z Erasmus+ i POWER. Dane w podziale na województwa i powiaty. Edycje 2014-2016”, została przedstawiona tylko jako ilość złożonych i dofinansowanych projektów ze środków Erasmus+ i EFS w powiatach woj. wielkopolskiego, w podziale na poszczególne sektory programu. Dane przedstawiają sektor Szkolnictwa Wyższego, Kształcenia Zawodowego, Edukacji Szkolnej, Młodzieży i Dorosłych. Na dzień sporządzania Raportu nie zostały opracowane dane dotyczące roku 2017, 2018.

Inne źródła finansowania programów strategicznych

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania programów strategicznych, RIS3 wymienia dodatkowe źródła takie jak:

- **Szwajcarsko-Polski Program Współpracy** – 14 czerwca 2017 r., po dziesięcioletnim okresie wdrażania, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy został zamknięty.

- **Mechanizm norweski** - w październiku 2017 roku zakończyły się negocjacje dotyczące uruchomienia III edycji Funduszy norweskich i EOG w Polsce. Międzyrządowe umowy (Memoranda of Understanding), pozwalające na uruchomienie kolejnej edycji funduszy, zostały podpisane 20 grudnia 2017 r. Po podpisaniu MoU prowadzone są (głównie przez operatorów programów) prace prowadzące do określenia szczegółowych obszarów, które będą wspierane w ramach danego programu, oraz zasad prowadzenia naboru wniosków. Wstępnie zakłada się, że pierwsze nabory wniosków III edycji funduszy norweskich i EOG 2014-2021 mogą rozpocząć się na początku 2019 r. Łącznie na III edycję Funduszy norweskich i EOG państwa-darczyńcy, czyli Norwegia, Islandia i Liechtenstein, przeznaczyły kwotę ponad 2,8 mld euro. Wsparcie przyznano 15 państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Polska z alokacją 809,3 mln euro, podobnie jak w poprzednich latach, pozostanie największym beneficjentem tych środków.

Analizie w ramach nakładów na RIS3 podlegają również programy sektorowe, krajowe, strategiczne i międzynarodowe NCBI R. Szczegóły finansowania wielkopolskich beneficjentów przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 14: Zestawienie projektów realizowanych w ramach: programów sektorowych (Działanie 1.2 PO IR), programów krajowych, programów strategicznych i programów międzynarodowych (NCBR) według podpisanych w 2018 r. umów, stan na dzień 5.6.2019 r.

Program - Działanie	Numer umowy/projektu	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu ogółem PLN	Dofinansowanie	Wkład własny	Województwo siedziby beneficjenta	Lider/konsorcjant
Programy strategiczne	BIOSTRATEG3/343817/17/NCBR/2018	Opracowanie innowacyjnej metody obliczania śladu węglowego dla podstawowego koszyka produktów żywnościowych	Politechnika Poznańska; Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych	8 531 062,00	7 930 412,00	600 650,00	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant/konsorcjant
Programy strategiczne	BIOSTRATEG3/344303/14/NCBR/2018	Poprawa efektywności procesowej i materiałowej w przemyśle tartacznym	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	13 136 243,00	11 771 348,00	1 364 895,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy strategiczne	BIOSTRATEG3/347837/11/NCBR/2017	Innowacje technologiczne oraz system monitoringu, prognozowania i operacyjnego planowania działań melioracyjnych dla precyzyjnego gospodarowania wodą w skali obiektu melioracyjnego	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	9 610 014,00	9 349 511,00	260 503,00	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant
Programy strategiczne	Gospostrateg1/385957/5/NCBR/2018	Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych poprzez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego	Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy	11 022 546,00	9 569 266,00	1 453 280,00	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant
Programy strategiczne	Gospostrateg1/394826/10/NCBR/2018	Stworzenie bioinformatycznego systemu zarządzania narodowymi zasobami genowymi roślin użytkowych oraz rozwój kapitału społecznego i gospodarczego Polski poprzez ochronę i wykorzystanie tych zasobów w procesie świadczenia usług doradztwa rolniczego	Instytut Chemii Bioorganicznej PAN Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe	9 850 463,00	9 850 463,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant
Programy strategiczne	TECHMATSTRATEG1/347510/15/NCBR/2018	Opracowanie technologii struktur dla jednomodowych laserów kaskadowych do zastosowań w układach optycznej detekcji gazów	Airoptic Sp. z o.o.	10 119 528,00	9 373 313,00	746 215,00	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant

Programy sektorowe (Działanie 1.2) - PBSE2	POIR.01.02.00-00-0241/17	System bilansowania mocy i energii oraz monitorowania jakości dostawy energii elektrycznej rozproszonych źródeł i zasobników energii	ENEA OPERATOR SP. Z O.O.	6 079 451,73	2 629 619,54	3 449 832,19	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy sektorowe (Działanie 1.2) - PBSE2	POIR.01.02.00-00-0278/17	Opracowanie innowacyjnego systemu skutecznego monitorowania i wspierania urzędzeń zabezpieczeniowych spełniających założenia DMS (Distribution Management System) wraz z opracowaniem prototypu sterowników zabezpieczeń (w tym sygnalizatorów) na sieci SN.	TAURON DYSTRYBUCJA S.A.; MIKRONIKA SP. Z O.O.	2 075 300,00	1 191 538,27	883 761,73	WIELKOPOLSKIE	lider/konsorcjant
Programy sektorowe (Działanie 1.2) - INNOSBZ2	POIR.01.02.00-00-0239/17	Autonomiczny układ kontroli i zbioru upraw pieczarek	FX-TRONIK SP. Z O.O.	7 746 991,38	5 613 969,75	2 133 021,63	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy sektorowe (Działanie 1.2) - INNONEUROPHARM1	POIR.01.02.00-00-0011/17	Wdrożenie innowacyjnej metody oceny uwalniania i absorpcji leków neurologicznych w przewodzie pokarmowym.	BIOFARM SP. Z O.O.	4 267 593,38	2 607 271,96	1 660 321,42	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy sektorowe (Działanie 1.2) - GAMEINN2	POIR.01.02.00-00-0124/17	APŻ - Algorytm Prawdziwego Życia	HUCKLEBERRY GAMES S.A.	2 485 390,03	1 529 633,42	955 756,61	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	BIOENERGY-11/HESAC/2018	Energia wodorowa z fotokatalicznego rozkładu celulozy	EKOLOG Sp. z o.o.	1 080 373,83	810 280,37	270 093,46	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	CORNET/21/2/2017	Stworzenie ujednoliconej metody testowania odporności żyta na sporysz (<i>Claviceps purpurea</i>) i zminimalizowania zanieczyszczenia ziarna żyta alkaloidami (NoErgot)	Polska Izba Nasienna	272 000,00	272 000,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	E11973/33/NCBR/2018	Inteligentna jednostka transportu kontenerów do intermodalnego transportu towarów - ICTU	idoc Poland Sp. z o.o.	1 567 305,09	940 383,05	626 922,04	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	E12102/34/NCBR/2018	Uniwersalna platforma modułowa do przeprowadzania badań uwalniania symulujących warunki fizjologiczne dla doustnych postaci leku - Predict	PozLab Sp. z o.o.	1 229 744,87	737 846,92	491 897,95	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	ERA-NET TRANSCAN/01/2018	Wczesna diagnostyka raka stercza z zastosowaniem biopsji płynnej (PROLIPSY)	Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w	1 120 504,32	1 120 504,32	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider

			Poznaniu					
Programy międzynarodowe	ERA-NET-E-RARE-3/III/SCA-CYP/09/2018	Terapia genowa ataksji rdzeniowo-mózdkowych: przywracanie prawidłowego metabolizmu cholesterolu poprzez mózgową nadekspresję 24-hydroksylazy cholesterolowej (CYP46A1)	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	858 470,38	858 470,38	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	ERA-NET-E-RARE-3/III/TREATPOLYQ/08/2018	Allelo-specyficzne obniżenie poziomu białka polyQ jako strategia terapeutyczna dla choroby Huntingtona oraz ataksji rdzeniowo-mózdkowej typu 3 i 7	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	900 100,00	900 100,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	EU-LAC HEALTH/WORMSHIELD/1/2017	Poprawa monitoringu zakażenia tęgoryjcem poprzez opracowania szybkich testów diagnostycznych	BioScientia Sp. z o.o.	397 294,00	311 102,00	86 192,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	FACCE SURPLUS/II/HALOSYS/02/2018	Zintegrowany system bioremediacji-biorafinacja wykorzystująca gatunki halofitów	Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich	843 024,00	843 024,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	MARTERA-1/HANSA/2/2018	HANSA - Retrospektywna analiza danych AIS dla celów poprawy bezpieczeństwa nawigacji poprzez określanie rekomendowanych korytarzy	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	882 161,17	882 161,17	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy międzynarodowe	M-ERA.NET2/2017/3/2018	Wykorzystanie CO2 do produkcji biopaliw (CH4 i etanol) w nowych systemach BioElectroCathode	Omni3D sp. z o.o.	1 952 499,85	1 580 821,92	371 677,93	WIELKOPOLSKIE	konsorcjant
Programy międzynarodowe	PL-TW/V/3/2018	Energooszczędne metody transmisji, obliczeń i sterowania w sieciach telekomunikacyjnych o architekturze typu mgła dla zrównoważonego rozwoju technologii ICT (FAUST)	Politechnika Poznańska	377 856,00	377 856,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy krajowe	LIDER/13/0049/L-9/17/NCBR/2018	Hybrydowe formy wtryskowe nagrzewane indukcyjnie w sposób selektywny	Politechnika Poznańska	1 199 650,00	1 199 650,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy krajowe	LIDER/30/0111/L-9/17/NCBR/2018	Wykorzystanie enzymów AID/APOBEC w mapowaniu modyfikacji cytozyny w kwasach nukleinowych	Instytut Chemii Bioorganicznej PAN	1 199 000,00	1 199 000,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy krajowe	LIDER/34/0122/L-9/17/NCBR/2018	MeniScaff 3D – biodrukowane, trójwymiarowe rusztowania wzmacniane nanorurkami	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1 199 906,25	1 199 906,25	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider

		węglowymi, stymulujące chondrogenę macierzystych komórek mezenchymalnych do regeneracji łąkotki						
Programy krajowe	LIDER/39/0141/L-9/17/NCBR/2018	Ekologiczne włókna celulozowe i papier modyfikowane mikro- i nanoluminioforami aktywowanymi promieniowaniem ultrafioletowym oraz podczerwonym	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1 112 250,00	1 112 250,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider
Programy krajowe	LIDER/6/0017/L-9/17/NCBR/2018	Dwufunkcyjne silseskwioxany RR'7Si8O12 – precyzyjnie zaprojektowane bloki budulcowe do syntezy zaawansowanych materiałów hybrydowych	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1 200 000,00	1 200 000,00	0,00	WIELKOPOLSKIE	lider

Źródło: NCBR – zestawienie z dnia 05.06.2019 r., na niebiesko zaznaczono dwa projekty, w których więcej niż jeden podmiot są z województwa wielkopolskiego

1.3 Monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji

Monitoring obszarów inteligentnych specjalizacji stanowi jeden z trzech głównych filarów systemu monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 i opiera się po pierwsze na analizie wskaźników charakteryzujących stopień rozwoju poszczególnych inteligentnych specjalizacji (Tabela 15).

Kluczowy element monitoringu obszarów inteligentnych specjalizacji to analiza działań i poddziałań WRPO 2014+ (EFS i EFRR), jako głównego źródła finansowania RIS3, w ramach których wsparcie mogą otrzymać projekty wpisujące się w obszary inteligentnych specjalizacji. Monitoring inteligentnych specjalizacji regionu zamyka analiza programów krajowych dedykowanych inteligentnym specjalizacjom oraz Programu Horyzont 2020.

1.3.1 Analiza wskaźników charakteryzujących stopień rozwoju poszczególnych obszarów inteligentnych specjalizacji

Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje przykładowe wskaźniki, które są corocznie monitorowane, tak aby w 2020 roku uzyskać pełny obraz ścieżki rozwoju obszarów inteligentnych specjalizacji. Informacje te pochodzą głównie z ogólnodostępnych źródeł danych statystycznych (m.in. GUS, Izby Administracji Skarbowej w Warszawie).

W przypadku analiz liczby przedsiębiorstw w poszczególnych obszarach inteligentnych specjalizacji, jak i liczby zatrudnionych oparto się na Bazie Rejestru REGON wg PKD. W związku z powyższym należy mieć na uwadze, iż przyporządkowanie poszczególnych sekcji i działów PKD do konkretnych IS nastąpiło na etapie aktualizacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 w ramach Załącznika nr 1 do Ramowego Planu Działań RIS3, a co za tym idzie niektóre kody zostały przyporządkowane do więcej niż jednego obszaru inteligentnej specjalizacji.

Tabela 15: Wybrane wskaźniki charakteryzujące stopień rozwoju poszczególnych obszarów inteligentnych specjalizacji

Wskaźnik	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Liczba przedsiębiorstw w poszczególnych obszarach inteligentnych specjalizacji (na podstawie główne PKD, dane za 2017 r. IS BOX – w oparciu o bazę REGON) ⁸	12 982	20 061	12 896	22 127	11 340	20 647
Liczba zatrudnionych w poszczególnych obszarach inteligentnych specjalizacji (na podstawie PKD, dane za 2016 r. GUS/BDL)	75 006*	152 461**	107 806	59 919	26 065	(C 21)Tajemnica statystyczna***
Wartość eksportu województwa wielkopolskiego w roku 2017 dla inteligentnych specjalizacji (główne PKD) w PLN	137 614 817 389	323 550 358 014 ****	453 976 143 817 ****	3 623 489 358	35 624 479 915	29 667 736 245
Wartość importu województwa wielkopolskiego w roku 2017 dla Inteligentnych specjalizacji (główne PKD) w PLN	62 301 942 678	189 989 781 403 *****	280 118 927 570 *****	8 911 673 645	25 007 793 203	33 988 426 799

Źródło: opracowanie własne WOI na podstawie danych GUS, Izby Administracji Skarbowej w Warszawie oraz badań własnych.

* Dane dla sekcji A minus pracujący w leśnictwie.

** Dane z sekcji A i pracujący w leśnictwie.

*** Brak danych dla sekcji Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA.

**** Wartość eksportu w tym ½ Sekcji 25 (wspólna dla Wnętrza przyszłości i Przemysł jutra).

***** Wartość importu w tym ½ Sekcji 25 (wspólna dla Wnętrza przyszłości i Przemysł jutra).

⁸ W oparciu o PKD główne wskazane w załączniku nr 1 pn.: „Sekcje PKD przyporządkowane do obszarów specjalizacji” do Ramowego Planu Działań stanowiącego załącznik nr 3 do RIS3. Zgodnie z ww. załącznikiem niektóre sekcje PKD przyporządkowane są do kilku obszarów IS.

Analiza danych w tabeli powyżej wskazuje na brak znaczących dysproporcji w zakresie liczby przedsiębiorstw w poszczególnych obszarach inteligentnych specjalizacji. Najwięcej przedsiębiorstw odnotowano w ramach inteligentnej specjalizacji „Wyspecjalizowane procesy logistyczne” – 22 127 podmiotów, natomiast najmniej w obszarze „Rozwój oparty na ICT” – 11 340 podmiotów. W obu przypadkach wystąpiła tendencja spadkowa. Łącznie w 2017 roku we wszystkich obszarach inteligentnych specjalizacji funkcjonowało 100 053 podmiotów prowadzących działalność, co stanowiło ponad 23,7% ogółu przedsiębiorstw (420 485). Nieco większe dysproporcje odnotowano w zakresie liczby zatrudnionych (2016 r.) w poszczególnych obszarach inteligentnych specjalizacji. Najwięcej zatrudnionych reprezentowała inteligentną specjalizację „Wnętrza przyszłości” – 152 461 osób, mniej, bo 107 806 „Przemysł jutra”, co świadczy o dużym potencjale gospodarczym tych obszarów w naszym regionie. Łącznie w 2016 roku⁹ we wszystkich obszarach inteligentnych specjalizacji zatrudnionych było 421 257 osób. Co stanowiło prawie 28% ogółu zatrudnionych (1 500 101) czyli podobnie jak w roku ubiegłym.

1.3.2 Analiza Działań i Poddziałań WRPO 2014+ (EFRR, EFS) pod kątem inteligentnych specjalizacji

RIS3 stanowi spełnienie warunku wstępnego dla celu tematycznego 1 „Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+. Program przyczynia się do wspierania inteligentnych specjalizacji, wskazujących priorytety dla Wielkopolski w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej do 2020 roku. Stąd część Działań i Poddziałań w ramach Programu zakłada premiowanie projektów, których zakres wpisuje się w tematykę inteligentnych specjalizacji. Ponadto w ramach dwóch Działań: 1.1 „Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki” oraz 1.2 „Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski”, wsparcie mogą otrzymać wyłącznie projekty wpisujące się w regionalne IS.

Poniższe zestawienie tabelaryczne (Tabela 16) obejmuje Działania i Poddziałania WRPO 2014+ (EFRR), w ramach których IS mają preferencje w postaci preferencji punktowych czy działań dedykowanych wyłącznie inteligentnym specjalizacjom.

Analiza Działań i Poddziałań WRPO 2014+ (EFRR), w ramach których wsparcie mogą otrzymać projekty wpisujące się w obszary inteligentnych specjalizacji pozwoli na poznanie aktywności beneficjentów w ramach poszczególnych IS. Ponadto ukazuje wysokość wsparcia dedykowanego poszczególnym inteligentnym specjalizacjom.

---

⁹ Raport prezentuje najbardziej aktualne dostępne dane.

Tabela 16: Działania i Poddziałania WRPO 2014+ (EFRR), w ramach których wsparcie mogą otrzymać projekty wpisujące się w obszary inteligentnych specjalizacji¹⁰

Nr Działania/ Poddziałania	Nazwa Działania/ Poddziałania
1.1 ¹¹	Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki
1.2	Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski
1.3	Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego
1.3.1	Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw
1.3.2	Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw
1.3.3	Infrastruktura na rzecz rozwoju gospodarczego
1.3.4	Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach ZIT dla MOF Poznania
1.4	Internacjonalizacja gospodarki regionalnej
1.4.1	Kompleksowe wsparcie rozwoju działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych dla przedsiębiorstw posiadających plan rozwoju eksportu
1.4.2	Promocja gospodarcza regionu
1.5	Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
1.5.1	Instrumenty finansowe podnoszące konkurencyjność MŚP
1.5.2	Wzmocnienie konkurencyjności kluczowych obszarów gospodarki regionu
1.5.3	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności energetycznej
9.3.2	Inwestowanie w rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego
9.3.4	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla MOF Poznania
9.3.5	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla rozwoju AKO

Źródło: opracowanie własne WOI.

Poniższe zestawienie tabelaryczne (Tabela 17) prezentuje statystykę konkursów WRPO 2014+ (EFRR) przygotowaną w oparciu o: „Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ na 2017 rok (Załącznik do Uchwały nr 4301/2017 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 września 2017 roku) i Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla

¹⁰ Zestawienie zostało opracowane w oparciu o Uszczegółowienie WRPO 2014+ aktualne na dzień 31.12.2018 r. W przypadku zmiany zapisów w Uszczegółowieniu WRPO 2014+, WOI zastrzega sobie możliwość aktualizacji/zmiany źródeł pozyskiwania wskaźników.

¹¹ Czerwonym kolorem oznaczono działania, w ramach których wsparcie mogą otrzymać wyłącznie projekty wpisujące się w IS.

Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ na 2018 (Załącznik do Uchwały nr 5901/2018 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 września 2018 roku).

W zestawieniu wykazano wyłącznie te konkursy, które zakończyły się w 2018 roku (w oparciu o uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyboru do dofinansowania projektów) a przyporządkowanie do poszczególnych inteligentnych specjalizacji nastąpiło poprzez informacje z wniosków na podstawie oceny eksperckiej dokonywanej w ramach Komisji Oceny Projektów.

Tabela 17: Statystyka konkursów WRPO 2014+ (EFRR) za okres 2018 r.¹²

L.p.	Nr Działania/ Poddziałania	Ogólna pula środków przeznaczona na dofinansowanie projektów (wg ogłoszonego konkursu, PLN)	Nr konkursu	Liczba projektów wybranych do dofinansowania	Uchwała ZWW o wyborze projektów wybranych do dofinansowania	Kwota dofinansowania po uchwale	Liczba projektów wybranych do dofinansowania, których zakres wpisuje się w jeden obszar IS	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne	Liczba projektów wybranych do dofinansowania, których zakres wpisuje się w więcej niż jeden obszar IS	Liczba projektów wybranych do dofinansowania, których zakres nie wpisuje się w żaden obszar IS
1.	1.1	90 000 000,00 ¹³	RPWP.01.01.00-IZ-00-30-001/17	3	nr 5139/2018 z 29.03.2018 r.	31 590 865,16	2	0	0	1	0	0	1	1	0
2.	1.2	150 000 000,00	RPWP.01.02.00-IZ-00-30-001/17	122	nr 5637/2018 z 19.07.2018 r. nr 5654/2018 z 26.07.2018 r. nr 5699/2018 z 2.08.2018 r.	165 546 924,34	86	8	17	36	0	18	7	36	0
3.	1.3.1.	15 000 000,00	RPWP.01.03.01-IZ-00-30-001/17	5	nr 5027/2018 z 7.03.2018 r.	6 577 662,59	0	0	0	0	0	0	0	4	1
4.	1.3.2	50 000 000,00	RPWP.01.03.02-IZ-00-30-001/17	6	nr 5028/2018 z 7.03.2018 r.	38 725 783,62	2	0	1	0	0	1	0	4	0
5.	1.5.3	60 000 000,00 ¹⁴	RPWP.01.05.03-IZ-00-30-001/17	1	nr 5140/2018 z 29.03.2018 r.	1 003 750,00	1	0	0	1	0	0	0	0	0
6.	9.3.4	8 138 440,39	RPWP.09.03.04-IZ-00-30-001/17	2	nr 5822/2018 z 31.08.2018	8 117 532,97	2	0	0	0	0	0	0	2	0

Źródło: opracowanie własne WOI.

¹² Dane przedstawione w przedmiotowej tabeli zostały wygenerowane w oparciu o uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyboru do dofinansowania projektów bez uwzględniania procedury odwoławczej

¹³ Kwota z harmonogramu na 2017 r. Łączna kwota przewidziana na dofinansowanie w ramach poddziałania 1.1. (2 konkursy, drugi rozstrzygnięty w 2019 r.).

¹⁴ Łączna kwota przewidziana na dofinansowanie w ramach poddziałania 1.5.3 (część środków - 36 751 772,12 zł przyznana w 2017 r.)

W ramach pięciu wymienionych powyżej konkursów złożono 260 wniosków: 3 wnioski w ramach Działania 1.1 nr konkursu: RPWP.01.01.00 IZ 00 30 001/17, 187 wniosków w ramach Działania 1.2 nr konkursu: RPWP.01.02.00 IZ 00 30 001/17, 6 wniosków w ramach Poddziałania 1.3.1 nr konkursu: RPWP.01.03.01-IZ-00-30-001/17, 10 wniosków w ramach Poddziałania 1.3.2 nr konkursu: RPWP.01.03.02-IZ-00-30-001/17, 54 wnioski w ramach Poddziałania 1.5.3 nr konkursu RPWP.01.05.03 IZ 00 30 001/17. Natomiast dofinansowanie otrzymało 138 projektów.

Zakres 93 projekty wpisywały się w jeden obszar inteligentnych specjalizacji, a łączna kwota dofinansowania tych projektów wyniosła 139 430 838,36 PLN. Najwięcej projektów reprezentowało inteligentną specjalizację „Przemysł jutra” – 38 projektów (łączna kwota dofinansowania projektów 45 240 123,36 PLN), „Rozwój oparty na ICT” – 20 projektów (łączna kwota dofinansowania projektów 24 947 419,90 PLN) „Wnętrza przyszłości” – 18 projektów (łączna kwota dofinansowania projektów 36 632 021,59 PLN). Inteligentna specjalizacja „Wyspecjalizowane procesy logistyczne” nie była wyłączną specjalizacją żadnego projektu.

Ogólna kwota dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania w ramach Działania 1.1 „Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki” (konkurs nr: konkurs nr RPWP.01.01.00-IZ-00-30-001/17) i dwa projekty spośród trzech swoim zakresem nie wpisywał się w jeden obszar IS. Na podstawie informacji zawartych w dokumentacji aplikacyjnej stwierdzić należy, że prace projektowe mają służyć w pewnym stopniu poprawie potencjału innowacyjnego podmiotów, które będą korzystały ze strefy aktywności. Ocenie podlega nie tylko bezpośrednie wpisywanie się branżowe projektu w strefę inteligentnych specjalizacji regionalnych Wielkopolski, ale także efekt synergii wynikający z połączenia nauki i biznesu. W dokumentacji wniosków nie zidentyfikowano elementów świadczących o projektowanej współpracy Wnioskodawców z nauką. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, iż Wnioskodawcy osiągną średnią skalę efektów w obszarze inteligentnych specjalizacji regionalnych.

Tabela 18: Statystyka konkursu w ramach Działania 1.1 (konkurs nr: RPWP.01.01.00-IZ-00-30-001/17) WRPO 2014+ (EFRR) za 2018 r. uwzględniająca kwotę dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania, których zakres wpisuje się w jeden obszar IS

L.p.	Obszary inteligentnych specjalizacji	Kwota dofinansowania (PLN)
1.	Przemysł jutra	4 288 455,00
2.	Nowoczesne technologie medyczne	20 000 075,59
	Ogółem	24 288 530,59

Źródło: opracowanie własne WOI.

Ogólna kwota dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania w ramach Poddziałania 1.2 „Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski” (konkurs nr: RPWP.01.02.00-IZ-00-30-001/17) 165 546 924,34 PLN, z czego 70 % o łącznej kwocie 93 766 209,77 PLN dotyczyło projektów, których zakres wpisywał się w jeden obszar inteligentnej specjalizacji. Najwięcej projektów wpisywało się w inteligentną specjalizację „Przemysł jutra” – 36 projektów o łącznej kwocie dofinansowania 38 572 141,07 PLN. Sporo projektów wpisywało się

również w specjalizację "Rozwój oparty na ICT" – 18 projektów (21 686 177,19 PLN) i „Wnętrza przyszłości” – 17 projektów (14 364 871, 76 PLN).

Tabela 19: Statystyka konkursu w ramach Działania 1.2 (konkurs nr: RPWP.01.02.00-IZ-00-30-001/17) WRPO 2014+ (EFRR) za 2018 r. uwzględniająca kwotę dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania, których zakres wpisuje się w jeden obszar IS

L.p.	Obszary inteligentnych specjalizacji	Kwota dofinansowania (PLN)
1.	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	7 248 691,25
2.	Wnętrza przyszłości	14 364 871,76
3.	Przemysł jutra	38 572 141,07
4.	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	0,00
5.	Rozwój oparty na ICT	21 686 177,19
6.	Nowoczesne technologie medyczne	11 894 328,50
	Ogółem	93 766 209,77

Źródło: opracowanie własne WOI.

Ogólna kwota dofinansowania w ramach Poddziałania 1.3.1 „Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw” (konkurs nr RPWP.01.03.01-IZ-00-30-001/17) wyniosła 6 577 662,59 PLN i żaden projekt nie wpisywał się w jeden obszar inteligentnych specjalizacji.

Tabela 20: Statystyka konkursu w ramach Działania 1.3.2 (konkurs nr: RPWP.01.03.02-IZ-00-30-001/17) WRPO 2014+ (EFRR) za 2018 r. uwzględniająca kwotę dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania, których zakres wpisuje się w jeden obszar IS

L.p.	Obszary inteligentnych specjalizacji	Kwota dofinansowania (PLN)
1.	Wnętrza przyszłości	15 218 038,01
2.	Rozwój oparty na ICT	5 154 309,99
	Ogółem	20 372 348,00

Źródło: opracowanie własne WOI.

Ogólna kwota dofinansowania w ramach Poddziałania 1.3.2 „Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw” (konkurs nr: RPWP.01.03.02-IZ-00-30-001/17) wyniosła 38 725 783,62 PLN, z czego ok. 52% kwoty wpisywało się w jeden obszar specjalizacji: 39% stanowiło (1 projekt) specjalizację „Wnętrza przyszłości” (kwota dofinansowania 15 218 038,01 PLN), 13% (1 projekt) w specjalizację „Rozwój oparty na ICT” (łączna kwota dofinansowania 5 154 309,99 PLN).

Ogólna kwota dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania w ramach Poddziałania 1.5.3 „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez poprawę efektywności energetycznej” (konkurs

nr: RPWP.01.05.03-IZ-00-30-001/17) wyniosła 1 003 750,00 PLN i jedyny projekt, który w ramach tego naboru uzyskał dofinansowanie wpisywał się w inteligentną specjalizację „Przemysł jutra”.

Tabela 21: łączna statystyka konkursów w ramach Podziałów 1.1, 1.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.5.3 WRPO 2014+ (EFRR) za 2018 r. uwzględniająca kwotę dofinansowania projektów wybranych do dofinansowania, których zakres wpisuje się w jeden obszar IS

L.p.	Obszary inteligentnych specjalizacji	Kwota dofinansowania (PLN)
1.	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	7 248 691,25
2.	Wnętrza przyszłości	29 582 909,77
3.	Przemysł jutra	43 864 346,07
4.	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	0,00
5.	Rozwój oparty na ICT	26 840 487,18
6.	Nowoczesne technologie medyczne	31 894 404,09
	Ogółem	139 430 838,36

Źródło: opracowanie własne WOI.

Analiza sześciu konkursów w ramach Działań 1.1 (konkursy nr RPWP.01.01.00-IZ-00-30-001/17), 1.2 (konkurs nr: RPWP.01.02.00-IZ-00-30-001/17) i Poddziałów 1.3.1 (konkurs nr: RPWP.01.03.01-IZ-00-30-001/17), 1.3.2 (konkurs nr: RPWP.01.03.02-IZ-00-30-001/17), 1.5.3 (konkurs nr: RPWP.01.05.03-IZ-00-30-001/17), 9.3.4. za 2018 rok wskazuje inteligentną specjalizację „Przemysł jutra” jako wiodącą w kontekście łącznych kwot dofinansowania projektów – prawie 44 miliony PLN (43 864 346,07 PLN), co stanowiło ok. 33 % ogólnej kwoty dofinansowania projektów, których zakres wpisywał się w jeden obszar IS, o czym świadczy zarówno kwota dofinansowania, jak i liczba zgłoszonych wniosków w ramach Działania 1.1, 1.2 i Poddziałania 1.5.3. Znaczną kwotę dofinansowania przyznano również projektom wpisującym się w specjalizację „Nowoczesne technologie medyczne” – prawie 32 mln PLN (31 894 404,09 PLN) czyli ok. 23% ogólnej kwoty dofinansowania projektów oraz „Wnętrza przyszłości” - niecałe 30 mln PLN (29 582 909,77 PLN), co stanowiło 21% ogólnej kwoty dofinansowania projektów. Warto zauważyć, że znaczna część projektów tj. ok. 33% (47 projektów) na łączną kwotę 111 131 680,30 PLN wpisywało się w więcej niż jeden obszar specjalizacji. Wynika to z horyzontalnego charakteru niektórych specjalizacji takich, jak „Rozwój oparty na ICT” czy „Wyspecjalizowane procesy logistyczne”, a także z konieczności współpracy firm z różnych branż przy realizacji innowacyjnych projektów. To prowadzi do powstawania obszarów innowacji międzybranżowych tzn. innowacji powstających na styku istniejących obszarów specjalizacji.

Zestawienie w Tabeli 22 obejmuje działania i poddziałania WRPO 2014+ finansowane z europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w ramach których wsparcie mogą otrzymać projekty wpisujące się w obszary inteligentnych specjalizacji. Projekty WRPO 2014+ współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego cechuje odmienna specyfika niż te, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Projekty współfinansowane z EFS mają

charakter popytowy i dopiero po zakończeniu ich realizacji można stwierdzić, ile z nich było realizowanych w obszarze inteligentnych specjalizacji. Stąd, dla celów monitoringowych ustalono procedurę opisaną poniżej tabeli.

Tabela 22: Działania i Poddziałania WRPO 2014+ (EFS), w ramach których wsparcie mogą otrzymać projekty wpisujące się w obszary inteligentnych specjalizacji¹⁵

DEFS		WUP	
Nr Działania/ Poddziałania	Nazwa Działania/ Poddziałania	Nr Działania	Nazwa Działania
6.3.1	Samozatrudnienie i przedsiębiorczość	6.2	Aktywizacja zawodowa
6.3.2	Samozatrudnienie i przedsiębiorczość w ramach ZIT dla rozwoju AKO		
6.5	Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych		
6.6.1	Wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne		
8.3.1	Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy		
8.3.2	Kształcenie zawodowe dorosłych – tryb konkursowy		
8.3.3	Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska – tryb pozakonkursowy		
8.3.4	Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla MOF Poznania		
8.3.5	Kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych w ramach ZIT dla rozwoju AKO		

Źródło: opracowanie własne WOI.

Po podpisaniu umów z beneficjentami i zakończeniu realizacji projektów będzie można określić wielkość udzielonego wsparcia w ramach poszczególnych obszarów inteligentnych specjalizacji (kwotę przeznaczoną na wsparcie, liczbę zorganizowanych szkoleń, jak i liczbę przeszkolonych osób, liczbę przeszkolonych osób z uwzględnieniem kierunków kształcenia, liczbę nowych miejsc pracy oraz wysokość wsparcia przeznaczonego dla przedsiębiorstw).

W celu uzyskania informacji od beneficjentów Działań i Poddziałań w ramach WRPO 2014+ (EFS), gdzie IS mają preferencje, opracowano ankiety, które stanowią odpowiednio Załącznik nr 5 i nr 6 do niniejszego raportu. Wypełnione elektronicznie i zeskanowane ankiety Beneficjenci są zobligowani przesać wraz z Wnioskiem o płatność końcową za pośrednictwem SL 2014. W 2018 r. zaczęły spływać pierwsze ankiety wypełnione przez beneficjentów, których projekty zdobyły dofinansowanie. Na podstawie otrzymanych 36 ankiet w ramach Działania 6.2 stwierdzono odbycie 69 szkoleń zawodowych w ramach obszarów IS, w wyniku których zostało przeszkolonych 757 osób. ustalono, że większość beneficjentów (ok 90%) szkoliła w ramach jednej inteligentnej specjalizacji i były to: Rozwój oparty na ICT, Wnętrza przyszłości, Wyspecjalizowane procesy logistyczne. 13 beneficjentów

¹⁵ Zestawienie zostało opracowane w oparciu o Uszczegółowienie WRPO 2014+ aktualne na dzień 31.12.2018 r. W przypadku zmiany zapisów w Uszczegółowieniu WRPO 2014+, WOI zastrzega sobie możliwość aktualizacji/ zmiany źródeł pozyskiwania wskaźników.

nie zadeklarowało szkoleń wpisujących się w jakikolwiek obszar inteligentnej specjalizacji. Z kolei w ramach Działania 6.3 „Samozatrudnienie i przedsiębiorczość” na podstawie 19 ankiet ustalono, że powstało 270 nowych miejsc pracy i najwięcej ich było w ramach specjalizacji „Wnętrza przyszłości” (87) i „Nowoczesne technologie medyczne” (51). 3 beneficjentów nie zadeklarowało utworzenia nowego miejsca pracy. W ramach Działania 8.3 „Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy” w ramach IS przeszkolono 1800 osób i ponad 80% projektów uwzględniała kierunki kształcenia zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w ramach IS. Dalsza realizacja projektów oraz wypełnienie ankiety na zakończenie ich realizacji pozwoli w większym stopniu ocenić ile z nich było realizowanych w obszarach inteligentnych specjalizacji. Informacje te będą publikowane w kolejnych raportach z monitoringu RIS3.

Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje statystykę konkursów WRPO 2014+ (EFS) przygotowaną w oparciu o: „Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ na 2017 rok (Załącznik do Uchwały nr 4301/2017 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 września 2017 roku) i Harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym dla Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ na 2018 (Załącznik do Uchwały nr 5901/2018 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 września 2018 roku).

Tabela 23: Statystyka konkursów WRPO 2014+ (EFS) za 2018 r., w ramach których wsparcie mogą otrzymać projekty wpisujące się w obszary inteligentnych specjalizacji¹⁶

Lp.	Nr Działania/ Poddziałania	Środki przeznaczona na dofinansowanie projektów (wg ogłoszonego konkursu, PLN)	Nr konkursu	Liczba projektów wybranych do dofinansowania	Uchwała ZWW o wyborze projektów wybranych do dofinansowania	Dofinansowanie projektów (PLN)
1.	6.2	133 028 400,00 ¹⁷	RPWP.06.02.00- IP-03-30-001/17	108	nr 5565/2018 z 06.07.2018 r. nr 5837/2018 z 07.09.2018 r. nr 27/2018 z 07.12.2018 r.	90 431 073,57 *
2.	6.3.1	59 486 330 ¹⁸	RPWP.06.03.01- IZ-00-30-001/17	27	nr 4796/2018 z 11.01.2018 r.	65 902 019,53 *
3.	8.3.4	1 166 602,87	RPWP.08.03.04- IZ-00-30-001/17	1	nr 5689/2018 z 02.08.2018 r.	184 121,94*
4.	8.3.4	4 441 616,714	RPWP.08.03.04- IZ-00-30-001/18	1	nr 5823/2018 z 31.08.2018 r.	528 806,25*
5.	8.3.5	7 164 000,00	RPWP.08.03.05- IZ-00-30-002/17	6	nr 5091/2018 z 27.03.2018 r.	4 952 556,39*

*Projekty dofinansowane częściowo z budżetu państwa.

Źródło: opracowanie własne WOI.

¹⁶ Dane przedstawione w przedmiotowej tabeli zostały wygenerowane w oparciu o uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyboru do dofinansowania projektów bez uwzględnienia procedury odwoławczej

¹⁷ Łączna kwota dofinansowania w ramach Poddziałania 6.2 w 2017 r. i 2018 r. (w 2017 r. nie przyznano środków żadnemu projektowi)

¹⁸ Łączna kwota z harmonogramu na 2017 r.

Analiza powyższych danych wskazuje, że w 2018 r. rozstrzygniętych zostało tylko 5 konkursów w ramach EFS czyli o 8 konkursów mniej niż w 2017 r., ale przeznaczono na dofinansowanie o ponad 56% więcej środków (w 2017r. 70 212 792,30 PLN). Najwięcej projektów do dofinansowania zostało wybranych w ramach Działania 6.2 „Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych” – 108 projekty na kwotę ponad 95 milionów PLN.

Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje wykaz projektów zidentyfikowanych przez IZ WRPO 2014+ w ramach trybu pozakonkursowego, których zakres wpisuje się w IS lub realizacja projektu jest komplementarna z RIS3 (EFRR). W przypadku projektów dofinansowanych w ramach EFS, identyfikacja inteligentnych specjalizacji nastąpi po zakończeniu realizacji projektu i wypełnieniu ankiety przez Beneficjenta (zgodnie z procedurą opisaną powyżej).

W toku identyfikacji przez IZ WRPO 2014+ kolejnych projektów w ramach trybu pozakonkursowego, których zakres będzie zgodny z inteligentnymi specjalizacjami, będą one ujmowane w sposób narastający w raportach z monitoringu RIS3 z uwagi na ich strategiczny charakter.

Tabela 24: Wykaz projektów zidentyfikowanych przez IZ WRPO 2014+ w ramach trybu pozakonkursowego na 2018 r.

L.p.	Nr Działania/ Poddziałania	Tytuł projektu	Uchwała ZWW o wyborze projektów wybranych do dofinansowania	Dofinansowanie projektu (PLN)	IS, w zakres których wpisuje się przedmiot projektu
1.	1.4.2	Gospodarna Wielkopolska	nr 1906/2016 z 21.04.2016 r.	16 999 999,83	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów, Wnętrza przyszłości, Przemysł jutra, Wyspecjalizowane procesy logistyczne, Rozwój oparty na ICT, Nowoczesne technologie medyczne.
2.	1.5.1	Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw sektora MŚP w Wielkopolsce poprzez wsparcie ich aktywności inwestycyjnej za pośrednictwem instrumentów finansowych WRPO 2014+	nr 2746/2016 z 19.10.2016 r.	516 780 000,00	Kryterium dotyczące IS nie występuje (kryteria w zakresie instrumentów finansowych nie przewidują badania zgodności z IS). W dokumentacji aplikacyjnej zadeklarowano, iż „Realizacja przedmiotowego Projektu jest komplementarna z Regionalną Strategią Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020, która wśród wyzwań strategicznych regionu wymienia m.in.: zwiększenie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie innowacji procesowych, produktowych, technologicznych, organizacyjnych i marketingowych, zwiększenie umiejętności przedsiębiorstw w zakresie wprowadzania innowacji, podniesienie atrakcyjności produktów i usług w oparciu o innowacyjny design poprzez

					wsparcie we wprowadzaniu innowacji w tym zakresie. Komplementarność Projektu z powyższą strategią zapewniona zostanie poprzez oferowanie produktów finansowych zachęcających do podejmowania innowacyjnych przedsięwzięć rozwojowych, co będzie miało bezpośredni wpływ na poprawę innowacyjności sektora MŚP w regionie". Można jednak przyjąć, iż z uwagi na charakter projektu, który skierowany jest do przedsiębiorstw z bardzo wielu branż, projekt będzie miał pośredni wpływ na wszystkie IS regionalne.
3.	8.1.3	Kształcenie ogólne – Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020	nr 2959/2016 z 1.12.2016 r.	100 485 299,98	Rozwój oparty na ICT
4.	8.3.3	Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska	nr 1529/2016 z 21.01.2016 r.	57.150.000,00	Dane dostępne po zakończeniu realizacji projektu i wypełnieniu ankiety przez Beneficjenta (zgodnie z procedurą opisaną powyżej).
5.	9.3.2	Nowoczesne technologie w kształceniu zawodowym elementem rozwoju gospodarczego obszaru funkcjonalnego powiatów tureckiego i kolskiego	nr 3040/2016 z 22.12.2016 r.	13.300.000,00	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów, Przemysł jutra, Wyspecjalizowane procesy logistyczne, Rozwój oparty na ICT.
6.	9.3.2	Inwestowanie w rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego	nr 3861/2017 z 22.06.2017 r.	73 084 665,36	Przemysł jutra / Wyspecjalizowane procesy logistyczne
7.	9.3.4	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla MOF Poznania	nr 3280/2017 z 24.02.2017 r.	16 834 427,76	Przemysł jutra, wnętrza przyszłości oraz wyspecjalizowane procesy logistyczne
8.	9.3.4.	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej w ramach ZIT dla MOF Poznania.	nr 3281/2017 z 24.02.2017 r.	16 929 599,98	Przemysł jutra, wnętrza przyszłości oraz wyspecjalizowane procesy logistyczne

Źródło: opracowanie własne WOI.

W 2018 r. nie zakończył się żaden nabór w trybie pozakonkursowym w ramach działań/poddziałań wpisujących się w IS.

1.3.3 Analiza programów krajowych

Zgodnie z zapisami RIS3, WOI w ramach kompetencji w zakresie realizacji polityki innowacyjnej ma za zadanie zapewnić synergę między inteligentnymi specjalizacjami na poziomie krajowym i Wielkopolski. Działanie to ma istotne znaczenie w procesie ubiegania się podmiotów z Wielkopolski, w szczególności przedsiębiorstw, jednostek B+R oraz uczelni o wsparcie z programów krajowych m.in. z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR) oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER).

Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje powiązania między krajowymi inteligentnymi specjalizacjami a inteligentnymi specjalizacjami naszego regionu.

Tabela 25: Synergia między inteligentnymi specjalizacjami na poziomie krajowym i Wielkopolski

Krajowe inteligentne specjalizacje	Inteligentne specjalizacje Wielkopolski					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Zdrowe społeczeństwo	X				X	X
Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno- spożywczego i leśno- drzewnego		X	X		X	
Biotechnologiczne procesy i produkty chemii specjalistycznej oraz inżynierii środowiska	X					
Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii					X	
Inteligentne i energooszczędne budownictwo	X	X	X		X	
Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku			X	X	X	
Nowoczesne technologie pozyskiwania, przetwórstwa i wykorzystania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów			X			
Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia oraz wykorzystanie materiałów i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku)	X	X	X			
Innowacyjne rozwiązania i technologie w gospodarce wodno-ściekowej					X	

Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoproducty	X		X			X
Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe					X	
Inteligentne sieci i technologie geoinformacyjne					X	
Elektronika drukowana, organiczna i elastyczna					x	
Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych			X		X	
Fotonika			X		X	
Inteligentne technologie kreatywne		X	X		X	
Innowacyjne technologie morskie w zakresie specjalistycznych jednostek pływających konstrukcji morskich i przybrzeżnych oraz logistyki opartej o transport morski i śródlądowy			X	X		

Źródło: opracowanie własne WOI.

Programy Operacyjne Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR) oraz Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) to główne obszary obserwacji i analiz w zakresie monitoringu aktywności Wielkopolan w programach krajowych, również w kontekście wsparcia wielkopolskich inteligentnych specjalizacji. Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje Działania i Poddziałania PO IR oraz Działania PO WER, w ramach których prowadzony jest monitoring inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski. Idea wspomaganie regionów przez szczebel centralny została zapoczątkowana już w pierwszej połowie 2014 roku. Opracowano wówczas „Listę wskaźników wspólnych”, na podstawie której dla każdego regionu miał być publikowany raport, wspierając tym samym regionalne systemy monitoringu i ewaluacji, dostarczając istotnych danych, wcześniej niemożliwych do zdobycia na poziomie regionalnym. Ponadto, dane m.in. z SL2014 na bieżąco miały być publikowane na Portalu Informacyjno-Komunikacyjnym. Wypracowany przez regiony i centralne organy administracji publicznej system monitorowania i ewaluacji miał mieć kluczowe znaczenie dla efektywnego wykorzystania zasobów przeznaczonych na innowacje, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym w perspektywie 2014-2020, a także po roku 2020. W praktyce jednak system nie funkcjonuje, dostarczane przez Ministerstwa są szczątkowe, przekazywane nieregularnie, nie tworząc pełnego obrazu dla regionu.

Tabela 26: Działania i Poddziałania PO IR oraz Działania PO WER, w ramach których prowadzony jest monitoring inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski¹⁹

PO IR		PO WER	
Nr Działania	Nazwa Działania/ Poddziałania	Nr Działania	Nazwa Działania
2.3.	Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw	1.1.	Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy
2.4.	Współpraca w ramach krajowego systemu innowacji	1.2.	Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy
3.1.	Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka	2.2.	Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku
3.2.	Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R	2.6.	Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych
3.3.	Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw		
		2.7.	Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym
		2.10.	Wysoka jakość systemu oświaty
		4.3.	Współpraca ponadnarodowa

Źródło: opracowanie własne WOI.

Dane otrzymane z MliR zostały poddane analizie nakładów na RIS3 - opisane w pkt 1.2. WOI nie dysponuje informacjami niezbędnymi do przeprowadzenia analizy inteligentnych specjalizacji w ramach PO IR i PO WER.

1.3.4 Analiza wybranych programów europejskich

Monitoring i analiza wybranych programów europejskich ma na celu przede wszystkim pozyskanie informacji o kwocie środków pochodzących z różnych źródeł i trafiających do podmiotów wielkopolskiego systemu innowacji na działania wpisujące się w RIS3. W niniejszym podrozdziale prezentowane są wybrane programy europejskie, w ramach których ze względu na dostęp do danych możliwa jest analiza aktywności podmiotów z Wielkopolski.

Program Horyzont 2020

Głównym celem Programu Horyzont 2020 jest przyczynianie się do zbudowania społeczeństwa i gospodarki opartych na wiedzy poprzez wspieranie badań, rozwoju i innowacji. Dzięki temu

¹⁹ Zestawienie zostało opracowane w oparciu o dane dostępne z Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, WOI zastrzega sobie możliwość aktualizacji/ zmiany źródeł pozyskiwania wskaźników.

Horyzont 2020 przyczynia się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie badań i rozwoju, w tym m.in. do zwiększenia wydatkowania do 3% PKB na finansowanie badań naukowych i rozwoju w całej Unii Europejskiej do 2020 roku.

Program Horyzont 2020 oparty jest na trzech filarach:

- **Filar 1 – Doskonała baza naukowa** w celu podniesienia zdolności Unii Europejskiej do osiągnięcia światowej klasy wybitnych osiągnięć naukowych;
- **Filar 2 – Wiodąca pozycja w przemyśle** w celu wspierania przedsiębiorstw, w tym MŚP i innowacji;
- **Filar 3 – Wyzwania społeczne** w celu realizacji zadań określonych w strategii „Europa 2020” poprzez wsparcie działań obejmujących pełny cykl innowacyjny od badań po wprowadzenie na rynek.

Poniższe zestawienie tabelaryczne prezentuje aktywność Wielkopolski w ramach Programu Horyzont 2020 w roku 2018

Tabela 27: Uczestnictwo w projektach Horyzont 2020 organizacji z województwa wielkopolskiego (na podstawie opracowania Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN bazy eCORDA v13 po 668 konkursach) według podpisanych umów.

LP.	AKRONIM	TYTUŁ PROJEKTU	OBSZAR TEMATYCZNY	OBSZAR TEMATYCZNY WERSJA ANGIELSKA	OBSZAR TEMATYCZNY WERSJA POLSKA	DOFINANSOWA NIE KE PROJEKTU	LP. OSÓB W PROJEKCIE	ROLA W PROJEKCIE	NAZWA ORGANIZACJI	INTELIĞENTNA SPECJALIZACJA
1.	SECURE	subsurface evaluation of carbon capture and storage and unconventional risk	ENERGY	energy	energia	8 450 608,49 €	18	PARTICIPANT	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Przemysł jutra
2.	COREALIS	capacity with a positive environmental and societal footprint: ports in the future era	TPT	tpt (transport research and innovation)	badania i innowacje w transporcie	5 150 540,00 €	18	PARTICIPANT	Marlo Poland Spółka z o.o.	Wyspecjalizowane procesy logistyczne
3.	NOVAMIGRA	norms and values in the european migration and refugee crisis	SOCIETY	Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies	Europa w zmieniającym się świecie - integracyjne, innowacyjne i refleksyjne społeczności	2 499 952,50 €	9	PARTICIPANT	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza W Poznaniu	Nie wpisuje się w IS
4.	C-TRACK 50	putting regions on track for carbon neutrality by 2050	ENERGY	energy	energia	1 983 823,75 €	13	PARTICIPANT	Województwo Wielkopolskie	Przemysł jutra
5.	MAGNETO	multimedia analysis and correlation engine for organised crime prevention and investigation	SECURITY	security (secure societies - protecting freedom and security of Europe and its citizens)	bezpieczeństwo społeczeństwa – ochrona wolności i bezpieczeństwa Europy i jej obywateli	5 320 475,00 €	22	PARTICIPANT	Itti Sp. z o.o.	Rozwój oparty na ICT

6.	FOLDOUT	through-foilage detection, including in the outermost regions of the eu	SECURITY	security (secure societies - protecting freedom and security of Europe and its citizens)	bezpieczeństwo społeczeństwa – ochrona wolności i bezpieczeństwa Europy i jej obywateli	8 199 387,75 €	20	PARTICIPANT	Itti Sp. z o.o.	Rozwój oparty na ICT
7.	EU-SENSE	european sensor system for cbrn applications	SECURITY	security (secure societies - protecting freedom and security of Europe and its citizens)	bezpieczeństwo społeczeństwa – ochrona wolności i bezpieczeństwa Europy i jej obywateli	3 428 100,00 €	9	COORDINATOR	Itti Sp z o.o.	Rozwój oparty na ICT
8.	RESEARCH	remote sensing techniques for archaeology	MSCA	msca (marie skłodowska-curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	989 000,00 €	7	PARTICIPANT	Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Rozwój oparty na ICT
9.	VECMA	verified exascale computing for multiscale applications	FET	future and emerging technologies (fet)	przyszłe i powstające technologie	3 999 477,50 €	9	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT
10.	ASPIDE	aspide: exascale programing models for extreme data processing	FET	future and emerging technologies (fet)	przyszłe i powstające technologie	2 464 093,75 €	8	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT
11.	RECIPE	reliable power and time-constraints-aware predictive management of heterogeneous exascale systems	FET	future and emerging technologies (fet)	przyszłe i powstające technologie	3 285 300,00 €	8	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT

12.	INNOVATORS2 B	integrated approach to first time innovators – assisting smes in transition of their potential to actual innovation	INNOSUPSME	innovation in smes	innowacje w małych i średnich przedsiębiorstwach	50 000,00 €	3	COORDINATOR	Fundacja Uniwersytetu im Adama Mickiewicza w Poznaniu	Nie wpisuje się w IS
-----	------------------	---	------------	--------------------	--	-------------	---	-------------	---	----------------------

13.	TECHNOVATOR XE	technovator xe remote wireless charging	LEIT-ICT	ict (information and communication technologies)	technologie informacyjno – komunikacyjne	50 000,00 €	1	COORDINATOR	Technovator Sp. z o.o.	Rozwój oparty na ICT
14.	SCENT	smart cities emc network for training	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	2 388 813,12 €	17	PARTICIPANT	Enea Operator Sp. z o.o.	Rozwój oparty na ICT
15.	SCENT	smart cities emc network for training	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	2 388 813,12 €	17	PARTICIPANT	Solaris Bus & Coach Spółka Akcyjna	Rozwój oparty na ICT
16.	IMPROVE-PD	identification and management of patients at risk – outcome and vascular events in peritoneal dialysis	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	4 021 380,00 €	22	PARTICIPANT	Uniwersytet Medyczny im Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	Nowoczesne technologie medyczne
17.	RE-CITY	reviving shrinking cities – innovative paths and perspectives towards livability for shrinking cities in europe	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	3 306 379,32 €	16	PARTICIPANT	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Nie wpisuje się w IS

18.	LIGHTME	an open innovation ecosystem for upscaling production processes of lightweight metal alloys composites	LEIT-ADVMAT	advmanu (advanced manufacturing)	przemysł zrównoważony	11 057 990,38 €	26	PARTICIPANT	Institut Obróbki Plastycznej	Przemysł jutra
19.	LIGHTCOCE	building an ecosystem for the up-scaling of lightweight multi-functional concrete and ceramic materials and structures	LEIT-ADVMAT	advmanu (advanced manufacturing)	przemysł zrównoważony	11 096 720,93 €	26	PARTICIPANT	Institut Obróbki Plastycznej	Przemysł jutra
20.	MDOT	medical device obligations taskforce	LEIT-ADVMAT	advmanu (advanced manufacturing)	przemysł zrównoważony	8 348 633,50 €	18	PARTICIPANT	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	Przemysł jutra, Nowoczesne technologie medyczne
21.	HOLOFOOD	holistic solution to improve animal food production through deconstructing the biomolecular interactions between feed, gut microorganisms and animals in relation to performance parameters	FOOD	food (food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research and the bioeconomy)	bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka	9 863 093,00 €	10	PARTICIPANT	Piast Pasze Spółka z o.o.	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów,
22.	SMARTAGRIHUBS	connecting the dots to unleash the innovation potential for digital transformation of the european agri-food sector	FOOD	food (food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland	bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz	19 999 458,62 €	110	PARTICIPANT	Cybernetic Technologies Netictech Spółka Akcyjna	Rozwój oparty na ICT

				water research and the bioeconomy)	biogospodarka					
23.	SMARTAGRIHU BS	connecting the dots to unleash the innovation potential for digital transformation of the european agri-food sector	FOOD	food (food security, sustainable agriculture and forestry, marine and inland water research and the bioeconomy)	bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka	19 999 458,62 €	110	PARTICIPANT	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	Rozwój oparty na ICT
24.	SMARTAGRIHU BS	connecting the dots to unleash the innovation potential for digital transformation of the european agri-food sector	FOOD	food (food security, sustainable agriculture and forestry, marine and inland water research and the bioeconomy)	bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka	19 999 458,62 €	110	PARTICIPANT	Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych w Poznaniu	Rozwój oparty na ICT
25.	SMARTAGRIHU BS	connecting the dots to unleash the innovation potential for digital transformation of the european agri-food sector	FOOD	food (food security, sustainable agriculture and forestry, marine and inland water research and the bioeconomy)	bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka	19 999 458,62 €	110	PARTICIPANT	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu*	Rozwój oparty na ICT
26.	SMARTAGRIHU BS	connecting the dots to unleash the innovation potential for digital	FOOD	food (food security, sustainable agriculture and	bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i	19 999 458,62 €	110	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT

		transformation of the european agri-food sector		forestry, marine and inland water research and the bioeconomy)	leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka					
27.	UNIGHTED	united europe – united science – united culture – united night	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	143 500,00 €	6	PARTICIPANT	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego	Nie wpisuje się w IS
28.	UNIGHTED	united europe – united science – united culture – united night	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	143 500,00 €	6	PARTICIPANT	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu*	Nie wpisuje się w IS
29.	UNIGHTED	united europe – united science – united culture – united night	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	143 500,00 €	6	PARTICIPANT	Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza W Poznaniu	Nie wpisuje się w IS
30.	UNIGHTED	united europe – united science – united culture – united night	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	143 500,00 €	6	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Nie wpisuje się w IS
31.	UNIGHTED	united europe – united science – united culture – united night	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	143 500,00 €	6	COORDINATOR	Politechnika Poznańska	Nie wpisuje się w IS
32.	UNIGHTED	united europe – united science – united culture – united night	MSCA	mcsa (Marie Skłodowska-Curie actions)	działania Marii Skłodowskiej-Curie	143 500,00 €	6	PARTICIPANT	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	Nie wpisuje się w IS
33.	BRAVE	building resilience against violent extremism and polarisation	SOCIETY	Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies	Europa w zmieniającym się świecie - integracyjne, innowacyjne i refleksyjne	1 483 750,00 €	7	PARTICIPANT	Itti Sp. z o.o.	Nie wpisuje się w IS

					społeczności					
34.	DEMOS	democratic efficacy and the varieties of populism in europe	SOCIETY	Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies	Europa w zmieniającym się świecie - integracyjne, innowacyjne i refleksyjne społeczności	3 037 781,25 €	15	PARTICIPANT	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza W Poznaniu	Nie wpisuje się w IS
35.	PRACE-6IP	prace 6th implementation phase project	INFRA	infra (research infrastructures)	europejska infrastruktura badawcza	24 000 000,00 €	55	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT
36.	SSHOC	social sciences & humanities open cloud	INFRA	infra (research infrastructures)	europejska infrastruktura badawcza	14 455 594,08 €	45	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT
37.	EU-OPENSREEN-DRIVE	ensuring long-term sustainability of excellence in chemical biology within europe and beyond	INFRA	infra (research infrastructures)	europejska infrastruktura badawcza	4 999 563,50 €	34	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Nowoczesne technologie medyczne, Rozwój oparty na ICT
38.	HIDALGO	hpc and big data technologies for global systems	INFRA	infra (research infrastructures)	europejska infrastruktura badawcza	7 991 500,00 €	13	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Nie wpisuje się w IS
39.	EOCOE-II	energy oriented center of excellence : toward exascale for energy	INFRA	infra (research infrastructures)	europejska infrastruktura badawcza	8 303 454,75 €	24	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Przemysł jutra, Rozwój oparty na ICT
40.	TERRIFICA	territorial rri fostering innovative climate action	INEGSOC	integrate society in science and innovation	integracja społeczeństwa w nauce i technologiach	1 999 986,25 €	8	PARTICIPANT	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza W Poznaniu	Nie wpisuje się w IS

41.	CYBELE	fostering precision agriculture and livestock farming through secure access to large-scale hpc-enabled virtual industrial experimentation environment empowering scalable big data analytics	LEIT-ICT	ict (information and communication technologies)	technologie informacyjno - komunikacyjne	12 407 673,63 €	32	PARTICIPANT	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	Rozwój oparty na ICT
	Razem:					277 880 178,67 €				

Źródło: Krajowy Punkt Kontaktowe Programów Badawczych UE Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN - baza eCORDA v13 po 668 konkursach

Niebieskim kolorem oznaczono Koordynatorów/Liderów projektu

W analizowanym okresie (2018 roku) podpisano umowy w ramach Horyzontu 2020 na realizację 41 projektów w których uczestniczyły zespoły z Wielkopolski na łączną kwotę dofinansowania Komisji Europejskiej 277 880 178,67 EUR (10 330 343,88 EUR w 2017r., 9 653 151,13 EUR w 2016r.) Od roku 2014 do 13.03.2019 r. zespoły z Wielkopolski uczestniczyły w 165 projektach (w tym koordynacji:17). Liczba projektów w województwie Wielkopolskim w roku 2018 (wg. podpisanych umów) wyniosła 41:

- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza W Poznaniu – 7;
- Itti Sp. z o.o. – 4 (w tym 1 – Lider/Koordynator);
- Fundacja Uniwersytetu Im Adama Mickiewicza W Poznaniu – 1 – Lider/Koordynator;
- Politechnika Poznańska – 1 – Lider/Koordynator;
- Akademia Wychowania Fizycznego Im Eugeniusza Piaseckiego – 1;
- Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk – 11;
- Enea Operator Sp. z o.o. – 1;
- Solaris Bus & Coach Spółka Akcyjna – 1;
- Uniwersytet Medyczny Im Karola Marcinkowskiego W Poznaniu - 2;
- Cybernetic Technologies Netictech Spółka Akcyjna – 1
- Instytut Obróbki Plastycznej - 2
- Marlo Poland Spółka z o.o. – 1
- Piast Pasze Spółka z o.o. – 1
- Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych w Poznaniu – 1
- Technovator Spółka z o.o. – 1 – Lider/Koordynator
- Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu - 1
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu – 2
- Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu – 1
- Województwo Wielkopolskie - 1

Zakres ww. uczestnictw w projektach wpisywał się w następujące IS Wielkopolski na łączną kwotę dofinansowania 21 230 349,32 EUR (liczona wg. podpisanych umów, dofinansowanie KE projektu):

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów – 1 projekty,
- Rozwój oparty na ICT – 18 projektów,
- Nowoczesne technologie medyczne – 1 projektów,
- Przemysł Jutra – 4
- Wyspecjalizowane procesy logistyczne - 1
- zakres 3 projektów wpisuje się w więcej niż jedną inteligentną specjalizację.

Tematyka 13 projektów nie wpisywała się w żadną inteligentną specjalizację regionu.

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT)

EWT jest kluczowym instrumentem Unii Europejskiej w celu wspierania współpracy międzynarodowej poprzez finansowanie projektów, aby wspólnie sprostać wyzwaniom i znaleźć dla nich rozwiązania. Partnerów uczestniczących w projektach EWT łączą te same potrzeby i problemy, np. w dziedzinie innowacji, przedsiębiorczości, transportu czy zrównoważonej energii, przy czym reprezentują oni

zazwyczaj różne poziomy doświadczenia w ich rozwiązywaniu. Dzięki współpracy partnerzy mogą wymieniać się dobrymi praktykami i uczyć się od siebie nawzajem, a także nawiązywać nowe kontakty, co sprzyja sieciowaniu. Niezwykle istotną wartością dodaną realizacji projektów ponadnarodowych jest promocja na arenie międzynarodowej.

EWT 2014-2020 opiera się na następujących trzech komponentach:

- **współpraca transgraniczna** (60 programów), której celem powinno być rozwiązanie wspólnych problemów, zidentyfikowanych w regionach przygranicznych oraz uruchomienie niewykorzystanego potencjału w obszarze przygranicznym;
- **współpraca transnarodowa** (15 programów) – zmierzająca do wzmocnienia współpracy za pomocą działań polityki spójności;
- **współpraca międzyregionalna** (4 programy), która powinna dążyć do wzmocnienia skuteczności polityki spójności, zachęcając do wymiany doświadczeń między regionami w celu poprawy planowania i realizacji programów operacyjnych.

W ramach Departamentu Gospodarki UMWW funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy EWT (RPK EWT). Jego głównym celem jest przekazywanie instytucjom z Wielkopolski informacji o możliwościach oraz korzyściach płynących z udziału w Programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej w celu zachęcania uczestników regionu do realizacji projektów.

Poniższe zestawienia tabelaryczne prezentują projekty, w których udział biorą jednostki z Wielkopolski, przyjęte do dofinansowania w wyniku naborów rozstrzygniętych w 2018 roku. Z uwagi na przekrojowy charakter projektów można uznać, iż pośrednio dotyczą one wszystkich obszarów inteligentnych specjalizacji w Wielkopolsce.

Tabela 28: Projekty jednostek z Wielkopolski przyjęte do dofinansowania w wyniku 3 i 4 naboru rozstrzygniętego w 2018 r. w ramach Programu INTERREG Europa

L.p.	Akronim	Tytuł projektu	Instytucja	Miejscowość	Dofinansowanie jednostki z Wielkopolski (EFRR, 85%) EUR
1.	PE4Trans	Public Engagement for Sustainable Public Transport	Partner Wiodący: Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznański Park Naukowo-Technologiczny	Poznań	306 295,80
			Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska	Kalisz	80 793,35
2.	SinCE-AFC	Enhancing the Entrepreneurship of SMEs in Circular Economy of AgriFood Chain	Partner projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu	Poznań	115 574,50
łącznie					502 663,65

Źródło: Wspólny Sekretariat Programu Interreg Europa.

Tabela 29: Projekty jednostek z Wielkopolski przyjęte do dofinansowania w wyniku 3 naboru rozstrzygniętego w 2018 r. w ramach Programu INTERREG Region Morza Bałtyckiego

L.p.	Akronim	Tytuł projektu	Instytucja	Miejscowość	Dofinansowanie jednostki z Wielkopolski (EFRR, 85%) EUR
1.	BaltSe@nioR 2.0	Innovative solutions to support BSR in providing more senior - friendly public spaces due to increased capacity of BSR companies and public institutions	Partner Wiodący: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Katedra Meblarstwa	Poznań	318 750,00
2.	Powinno być „wprowadzenia”	Urban Labs for Better Health for All in the Baltic Sea Region - boosting cross-sectoral cooperation for health and wellbeing in the cities	Miasto Poznań	Poznań	123 670,75
łącznie					442 420,75

Źródło: Wspólny Sekretariat Programu Interreg Europa.

W 2018 roku w ramach trzech uruchomionych naborów: dwóch w ramach Programu Interreg Europa oraz jednego w ramach Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego do dofinansowania przyjęto łącznie 4 projekty, w których udział biorą jednostki z Wielkopolski na łączną kwotę dofinansowania (jednostek z Wielkopolski) w wysokości 945 084,40 EUR.

Aktualnie (2018 r.) Województwo Wielkopolskie jest partnerem łącznie w 6 projektach w ramach EWT. Operacyjnie w projekty: COMPETE IN oraz RELOS3 jako partner zaangażowany jest Departament Gospodarki UMWW, w projekt ECOWASTE4FOOD oraz SinCE-AFC zaangażowany jest Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW, w projekt SubNodes zaangażowany jest Departament Transportu a w projekt Social(i)Makers Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

W obecnej perspektywie 2014+, po zakończonych naborach z lat 2015-2018 (IV.2018), łączny budżet 20 realizowanych projektów wynosi ok. 3,8 mln EUR, w charakterze partnera uczestniczy w nich 10 instytucji z Wielkopolski, z czego 2 instytucje pełnią funkcję lidera projektu (Uniwersytet Przyrodniczy - dwukrotnie, Fundacja UAM/PPNT- dwukrotnie).

Tabela 30: Projekty jednostek z Wielkopolski, które otrzymały dofinansowanie w ramach EWT

<p>INTERREG Region Morza Bałtyckiego 2014-2020 (współpraca transnarodowa)</p> <p>BaltSe@nioR - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu jako Partner Wiodący (Innovative solutions to support BSR enterprises in product development aimed at raising comfort and safety of seniors home living)</p> <p>MARELTT Baltic - Instytut Logistyki i Magazynowania (Reducing the impact of marine litter in the form of derelict fishing gear on the Baltic Sea environment)</p> <p>SEMPRE - Fundacja Kształcenia Ustawicznego PERITIA (Social Empowerment in Rural Areas of the Baltic Sea Region)</p> <p>NSB CoRe - Instytut Logistyki i Magazynowania w Poznaniu (North Sea Baltic Connector of Regions)</p> <p>BaltCityPrevention – Miasto Poznań (Baltic Cities tackle lifestyle related diseases – The development of an innovative model for prevention interventions targeting public health authorities in the Baltic Sea Region)</p> <p>BEST - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie Sp. z o.o. (Better Efficiency for Industrial Sewage Treatment)</p>	<p>INTERREG Europa Środkowa (współpraca transnarodowa)</p> <p>SULPiTER - Instytut Logistyki i Magazynowania w Poznaniu, Miasto Poznań (Sustainable Urban Logistics Planning To Enhance Regional freight transport)</p> <p>SubNodes - WW UMWW/DT (Connecting the hinterland via sub-nodes to the TEN-T core network)</p> <p>CIRCE2020 - AM Trans Progres Sp. z o.o (Expansion of the CIRcular Economy concept in the Central Europe local productive districts)</p> <p>LAiRA - Miasto Poznań (Landside Airport Accessibility)</p> <p>Social(i)Makers – WW/ROPS (Growing a Transnational Smart Community of Social Innovators for the Inclusive Development of Central Europe)</p> <p>INNO-WISEs – Fundacja Pomocy Wzajemnej “Barka” (Technologies, Competences and Social Innovation for Work Integration Social Enterprises)</p>	<p>INTERREG EUROPA (współpraca międzyregionalna)</p> <p>ESSPO - Poznański Park Naukowo-Technologiczny Fundacji UAM – Partner Wiodący (Efficient support services portfolios for SMES)</p> <p>COMPETE IN - WW UMWW/DRG (Competitive territories: cities supporting SMEs growth through internationalization of region)</p> <p>RELOS3 - WW UMWW/DRG (From Regional to Local: Successful deployment of the Smart Specialization Strategies)</p> <p>ECOWASTE 4 FOOD – WW UMWW/DR (Supporting eco-innovation to reduce food waste and promote a better resource efficient economy)</p> <p>PE4Trans - Poznański Park Naukowo-Technologiczny Fundacji UAM – Partner Wiodący, Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (Public Engagement for Sustainable Public Transport)</p> <p>SinCE-AFC – WW UMWW/DR (Enhancing the Entrepreneurship of SMEs in Circular Economy of AgriFood Chain)</p>
---	---	---

<p>BaltSe@nioR 2.0 – Uniwersytet Przyrodniczy jako Partner Wiodący</p> <p>(Baltic Cities tackle lifestyle related diseases – The development of an innovative model for prevention interventions targeting public health authorities in the Baltic Sea Region)</p> <p>Healthy Boost – Miasto Poznań</p> <p>(Urban Labs for Better Health for All in the Baltic Sea Region - boosting cross-sectoral cooperation for health and wellbeing in the cities)</p>		
---	--	--

Źródło: Wspólny Sekretariat Programu Interreg Europa.

1.3.5 Benchmarking innowacyjności regionu

Zgodnie z koncepcją monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3) w 2018 roku kontynuowany był benchmarking, którego celem jest zwiększenie efektywności realizowanej w Wielkopolsce polityki innowacji poprzez twórcze porównanie z liderami innowacji mającymi zbliżone do Wielkopolski zidentyfikowane obszary IS. Dokonanie analizy porównawczej następuje w różnych obszarach powiązanych z innowacyjnością w przekroju krajowym. Zadanie to jest realizowane przy pomocy wskaźników, które odnoszą się do dwóch głównych obszarów:

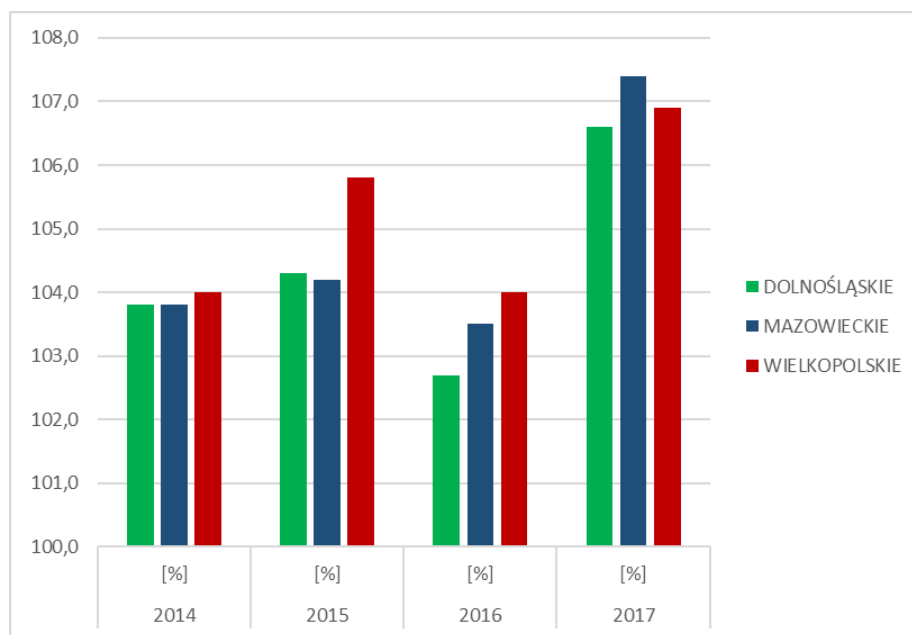
- potencjału innowacyjnego i badawczo-rozwojowego regionu,
- poziomu kapitału ludzkiego i społecznego w regionie.

1.3.6 Analiza porównawcza

W efekcie prowadzonej analizy uzyskano obraz pozycji Wielkopolski na tle innych regionów, szczególnie w relacji do tzw. liderów innowacyjności w kraju. Spośród 15 regionów wytypowano do benchmarkingu dwa województwa: mazowieckie i dolnośląskie, które brane są pod uwagę jako wzorce.

Pierwszy ze wskaźników, które brane są pod uwagę podczas analizy porównawczej to dynamika PKB brutto na 1 mieszkańca (wg. cen stałych).

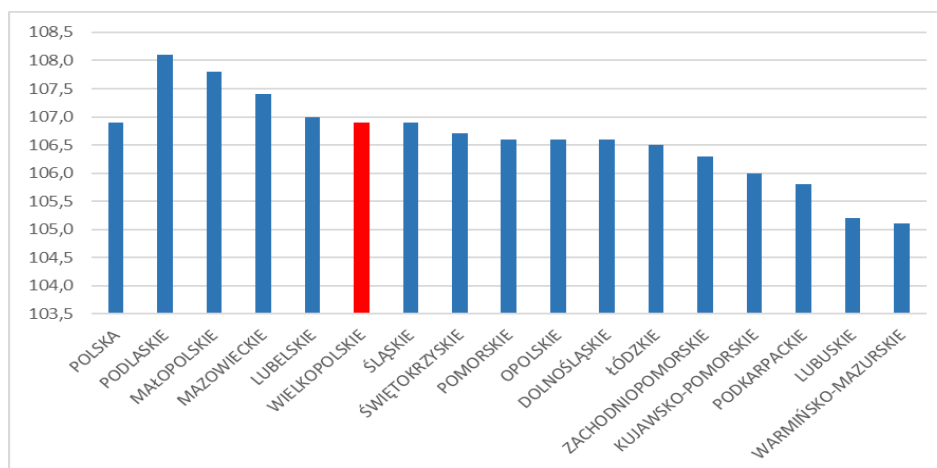
Dynamika PKB brutto na 1 mieszkańca, rok poprzedni=100% (ceny stałe) - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

W latach 2014 – 2016 Wielkopolska zajmowała pozycję lidera w przyroście PKB w stosunku do roku poprzedniego, każdorazowo wyprzedzając województwa dolnośląskie i mazowieckie. W roku 2017 nieznacznie wyprzedziło Wielkopolskę województwo mazowieckie.

Dynamika PKB brutto na 1 mieszkańca – zróżnicowanie międzyregionalne (2017 r.)

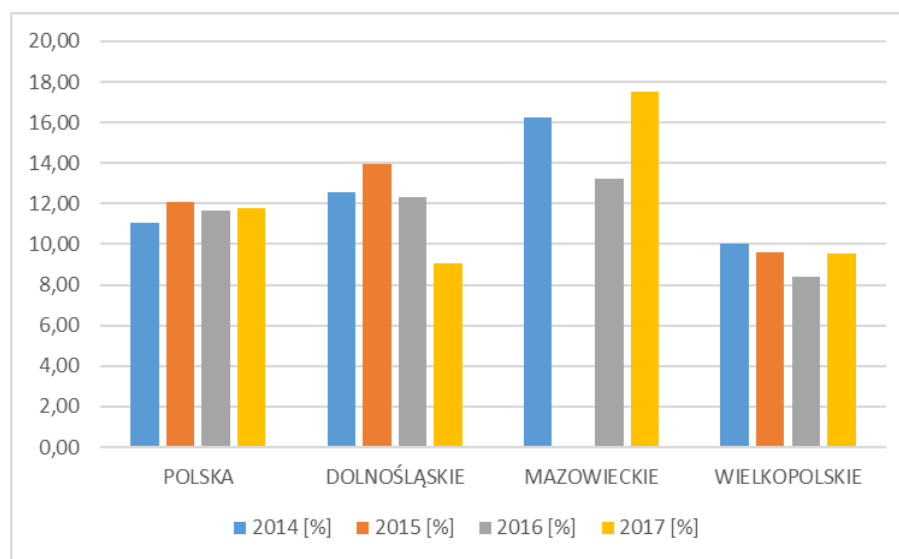

Źródło: opracowanie własne WOI.

Na powyższym wykresie zaprezentowane są dane dotyczące dynamiki przyrostu PKB w poszczególnych województwach. Wielkopolska ponownie znajduje się tu wśród regionalnych liderów, równo średniej dla kraju (106,9 %).

Kolejne wskaźniki odnoszą się do nakładów na szeroko rozumianą działalność pro-innowacyjną w przedsiębiorstwach.

Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe – w latach 2014-2017

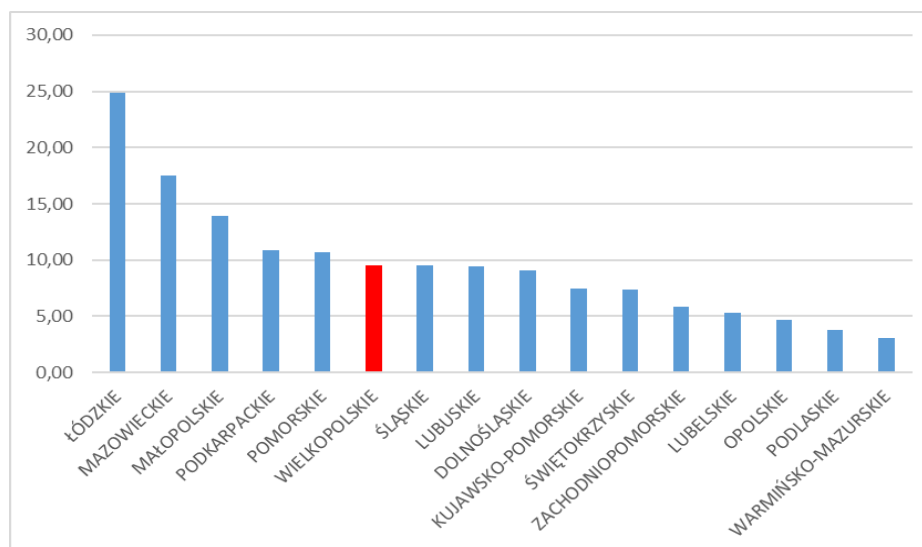

Źródło: opracowanie własne WOI.

Dane dla województwa mazowieckiego za 2015 rok nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.

Udział procentowy województwa wielkopolskiego w krajowych nakładach na działalność innowacyjną **w relacji do nakładów brutto na środki trwałe** w przedsiębiorstwach, oscyluje na poziomie 9,56% (2017 r.) – 10,04 (2014 r.)%. Lider – mazowieckie – wykazało w 2017 roku poziom 17,53% wartości wskaźnika., Tendencja malejąca od 2015 r. (13,96%) zauważalna jest w Dolnośląskim.

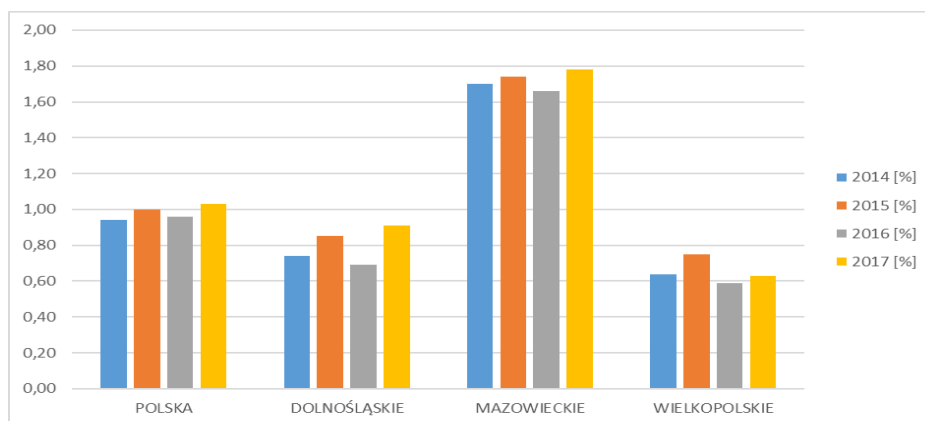
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe w 2017 r. – zróżnicowanie międzyregionalne

Źródło: opracowanie własne WOI.

Kolejne wskaźniki odnoszą się do nakładów wewnętrznych na działalność B+R. Nakłady wewnętrzne są tu rozumiane jako nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym wyłącznie na działalność B+R niezależnie od źródła pochodzenia, wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej. Można do nich zaliczyć zarówno nakłady bieżące, jak i nakłady inwestycyjne, nie obejmują nakładów na amortyzację środków trwałych.

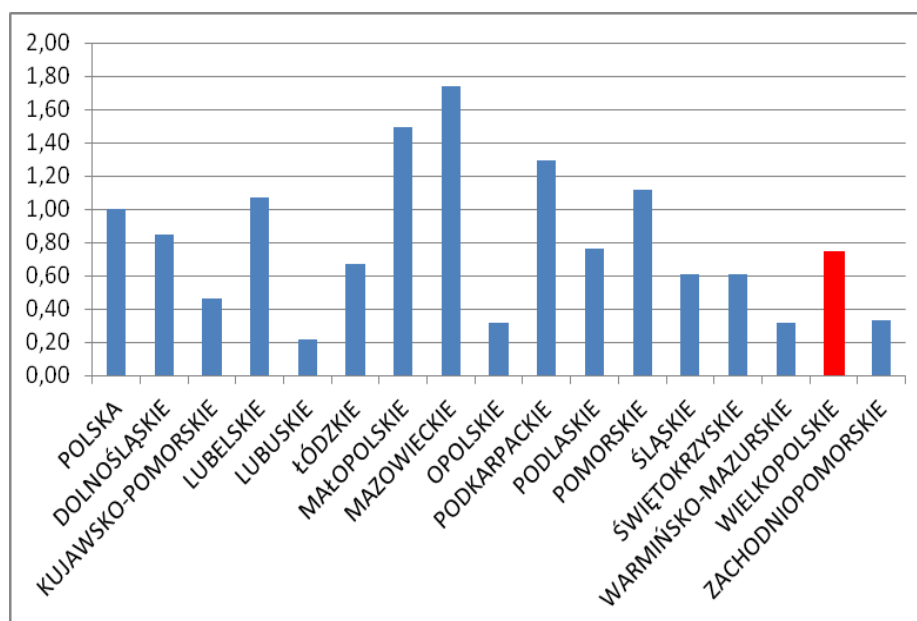
Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB

Źródło: opracowanie własne WOI.

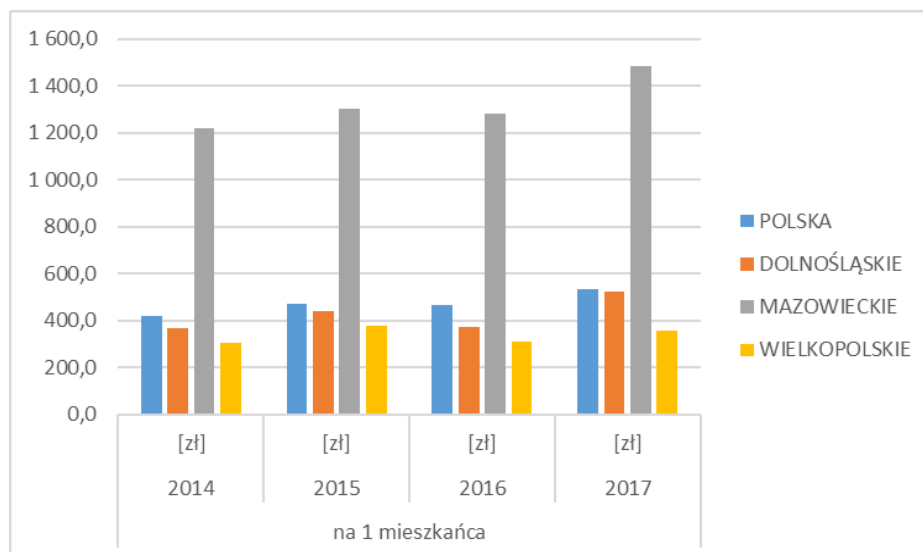
Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB w Wielkopolsce w 2015 roku wzrosły po czym w kolejnych dwóch latach spadły do poziomu 0,6%. Są nadal na poziomie niższym w porównaniu do wybranych województw. Dystans się pogłębia. Województwo mazowieckie po niewielkim spadku w 2016 roku nadal dominowało i utrzymało pozycję lidera również w kolejnym roku (2017) Województwo wielkopolskie ciągle zbyt małe nakłady przekazuje na badania B+R zajmując 8 lokatę w Polsce (patrz niżej).

Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB (2017 r.) – różnicowanie międzyregionalne

Źródło: opracowanie własne WOI.

Nakłady wewnętrzne na B+R na 1 mieszkańca - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

Zdecydowanym liderem od 2014 r. w nakładach wewnętrznych na B+R na jednego mieszkańca jest województwo mazowieckie (1 483 PLN w 2017 r.). Wielkopolska w latach 2014-2017 nadal plasuje się na czwartym miejscu – w porównywanych województwach z kwotą 357 PLN. Dystans do województw dolnośląskiego i mazowieckiego powiększa się. Kwota ta jest niższa od średniej krajowej.

Nakłady wewnętrzne na B+R na 1 mieszkańca – zróżnicowanie międzyregionalne

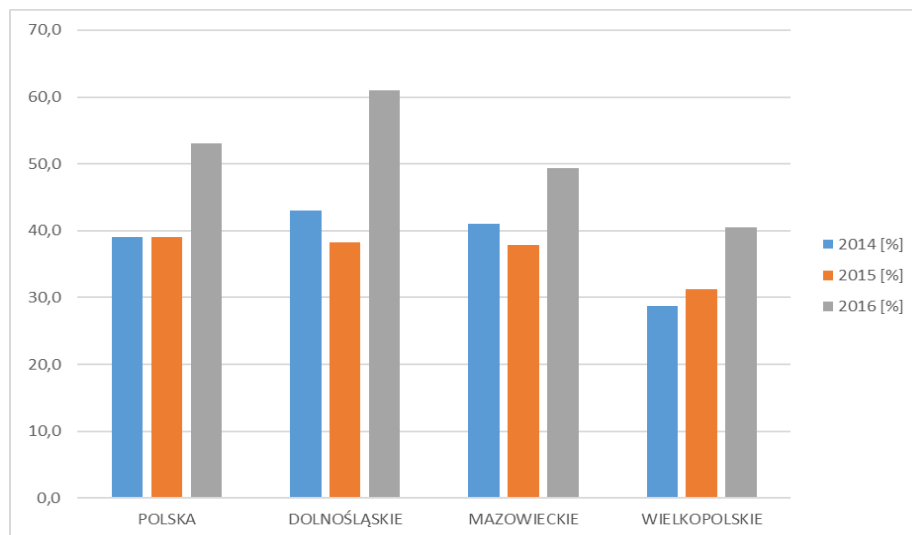

Źródło: opracowanie własne WOI.

Powyższy wykres obrazuje bardzo wysoki poziom zróżnicowania międzyregionalnego w zakresie nakładów wewnętrznych B+R na 1 mieszkańca w 2017 r..

Jeden z kluczowych elementów oceny innowacyjności gospodarki regionalnej stanowi analiza struktury źródeł finansowania nakładów wewnętrznych na działalność badawczo-rozwojową – w szczególności – udział nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw, w nakładach na działalność badawczo-rozwojową ogółem. Wartości wskaźnika zaprezentowane są na poniższych wykresach:

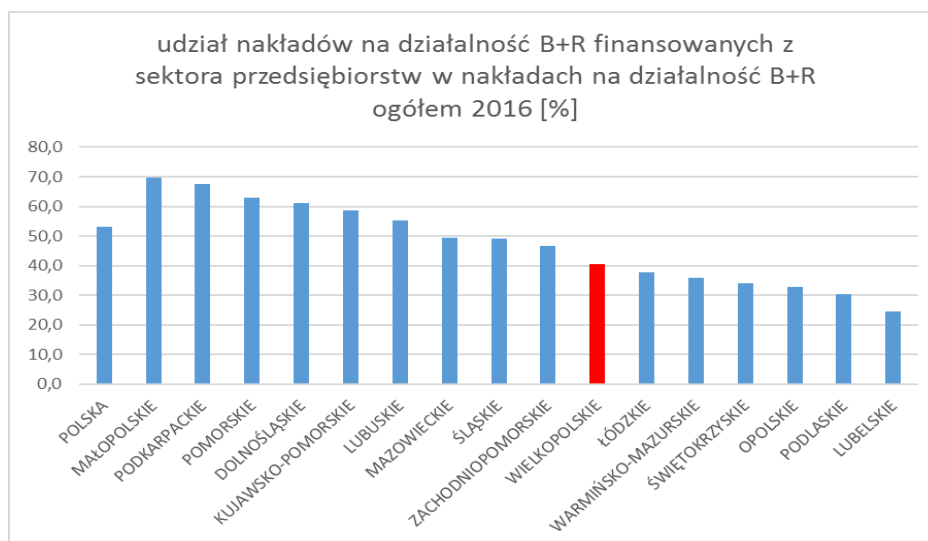
Udział nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

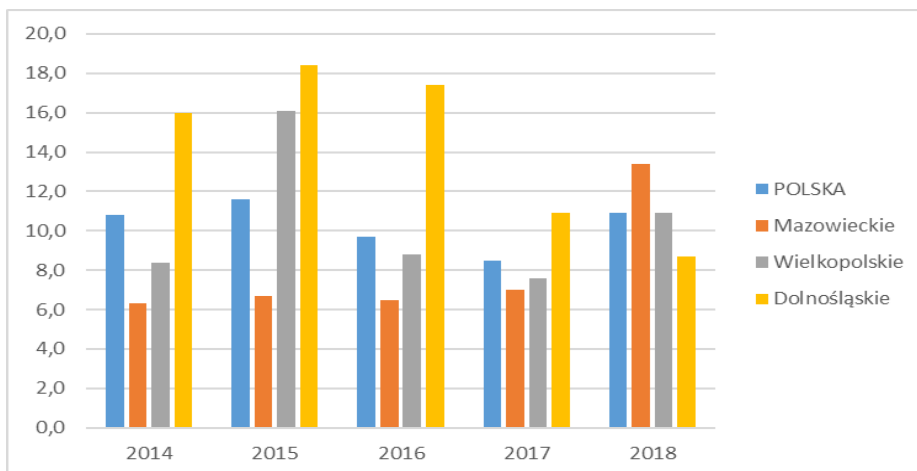
Pod względem udziału nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem województwo wielkopolskie zajmowało w omawianym okresie trzecie miejsce po dolnośląskim i mazowieckim, przy czym zauważalny jest wyraźny wzrost wskaźnika od roku 2013. W latach 2015 – 2016 nastąpił przyrost aż o 9,2 p.p.

Udział nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem – zróżnicowanie międzyregionalne

Źródło: opracowanie własne WOI.

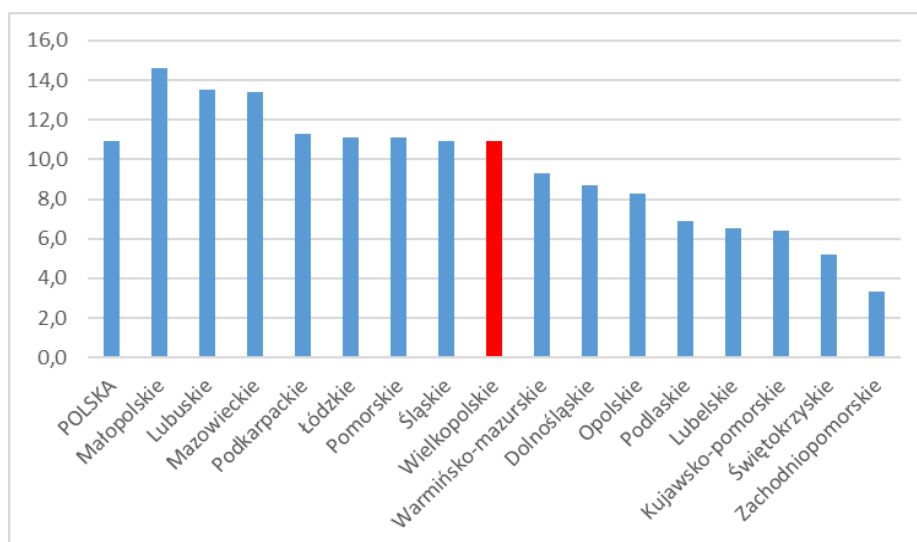
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych z sekcji przetwórstwo przemysłowe - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

W udziale przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych z sekcji przetwórstwo przemysłowe po zdecydowanej dominacji województwa Dolnośląskiego, od 2014 roku, zanotowano w 2018 roku znaczący spadek na korzyść regionu mazowieckiego, który odnotował sukcesywny wzrost wskaźnika od 2014 roku. W roku 2018 Wielkopolska znacząco podniosła wartość wskaźnika, by odnotować wartość średnią dla Polski tj. 10.9 %, jednocześnie zajmując z województwem śląskim 7 - 8 pozycję w kraju.

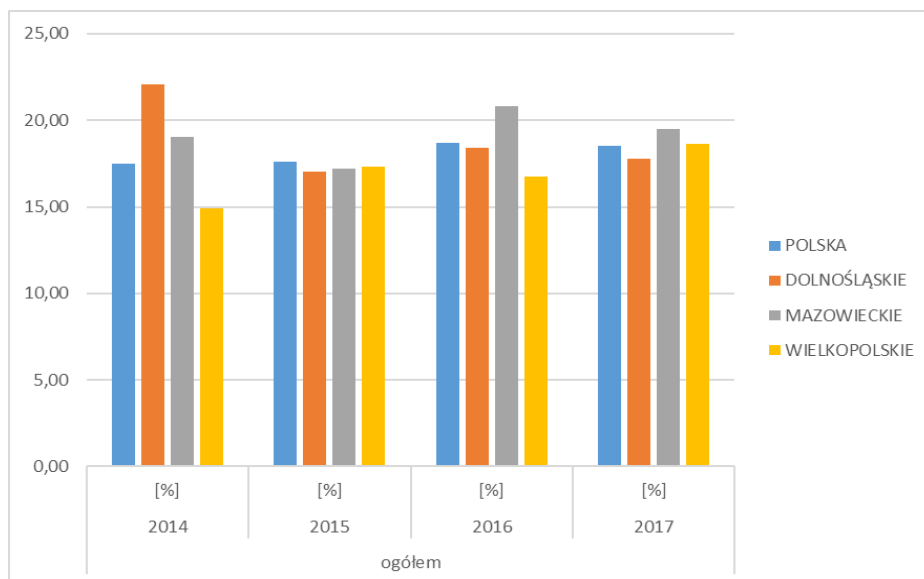
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych z sekcji przetwórstwo przemysłowe – różnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

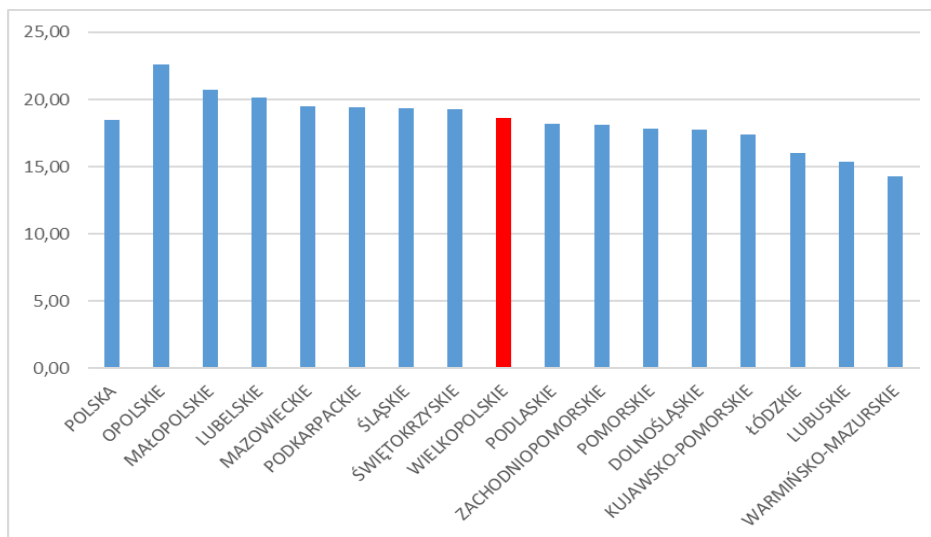
**Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe
wg rodzajów wprowadzonych innowacji i klas wielkości - benchmarking**

Źródło: opracowanie własne WOI.

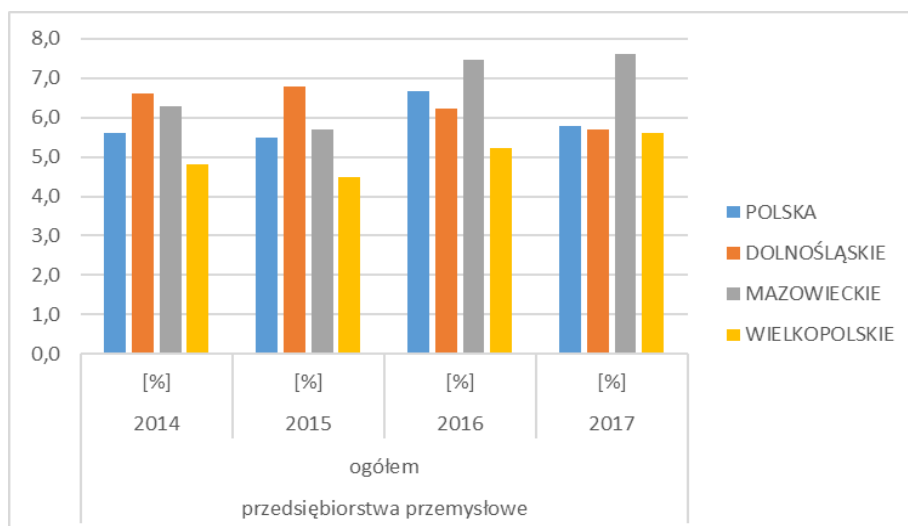
Pod względem przedsiębiorstw innowacyjnych przemysłowych wg rodzajów wprowadzonych innowacji i klas wielkości województwo dolnośląskie zajmowało w roku 2014 pierwsze miejsce. Na drugim plasowało się Mazowieckie. Wielkopolska w latach 2014 do 2017 skutecznie podnosiła wskaźnik do 18,6% i wyprzedziła region Dolnego Śląska i równocześnie delikatnie przekraczając poziom średniej krajowej (18,5%).

Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzajów wprowadzonych innowacji i klas wielkości – zróżnicowanie międzyregionalne (2017 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

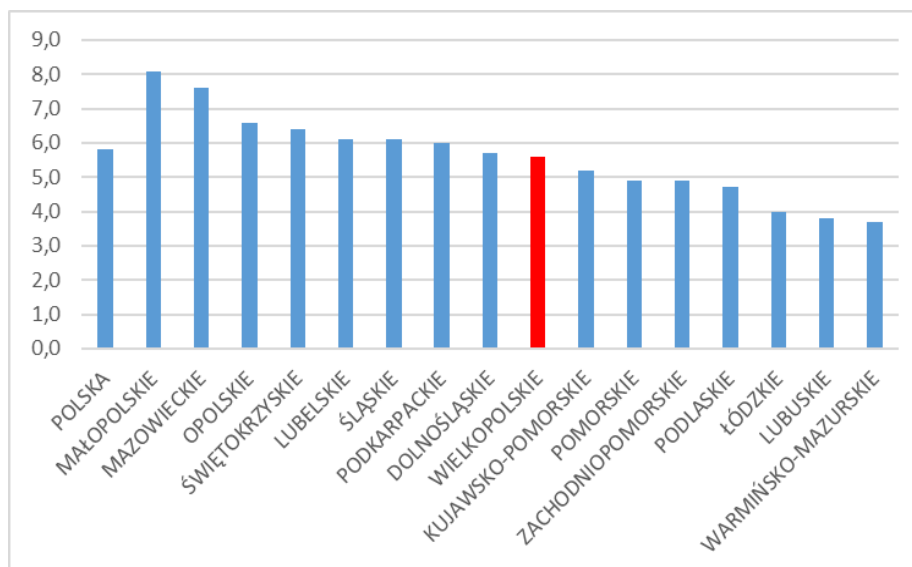
**Przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej
w % ogółu przedsiębiorstw - benchmarking**

Źródło: opracowanie własne WOI.

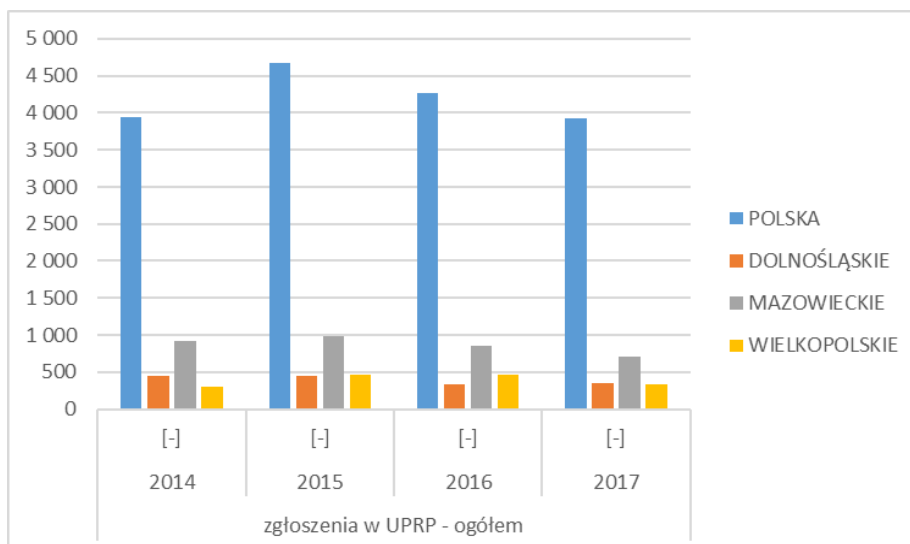
Najwięcej przedsiębiorstw, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw do 2015 roku znajdowało się w województwie dolnośląskim. Na drugim miejscu plasowało się Mazowieckie, które w 2016 roku wyprzedziło porównywane regiony. W ostatnim porównywanym roku 2017 Wielkopolska osiągnęła najlepszy wskaźnik od 2014 roku prawie zrównując się z Dolnośląskiem.

**Przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej
w % ogółu przedsiębiorstw - różnicowanie międzyregionalne (2017 r.)**

Źródło: opracowanie własne WOI.

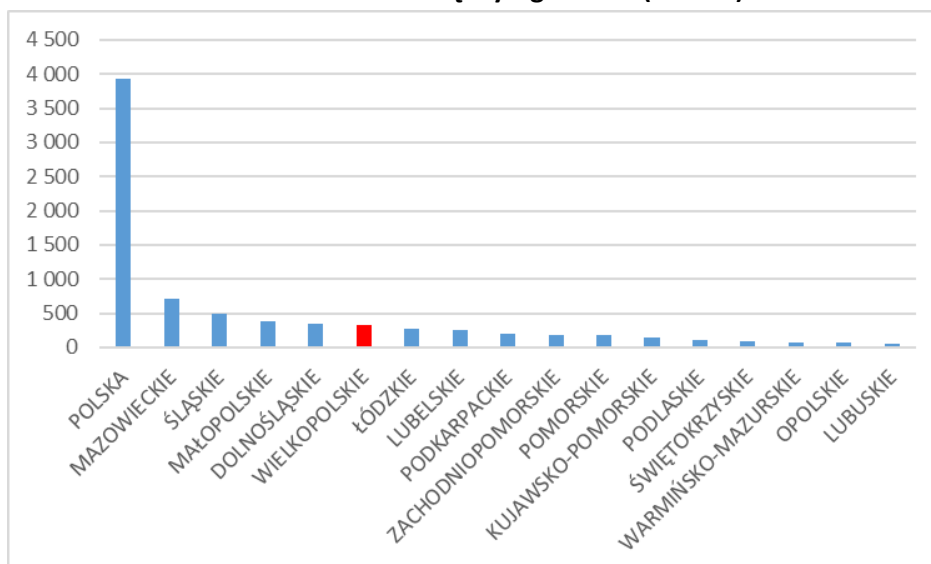
**Zgłoszone wynalazki krajowe i udzielone patenty krajowe
Zgłoszenia w UPRP - benchmarking**

Źródło: opracowanie własne WOI.

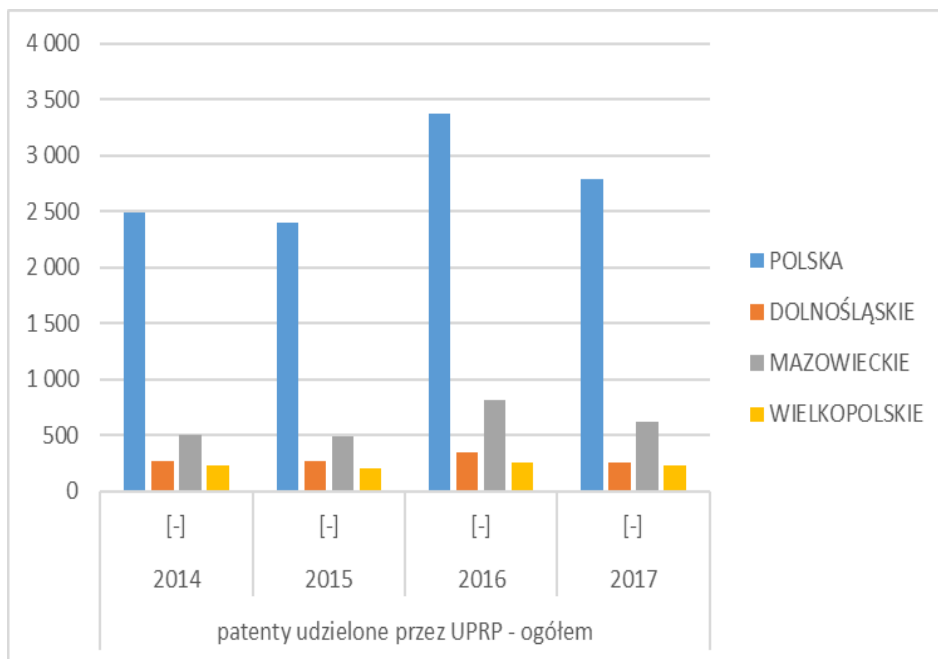
W liczbie zgłoszonych wynalazków krajowych zdecydowało województwo mazowieckie, natomiast Wielkopolska w latach 2015 i 2016 wyprzedzała województwo dolnośląskie a w 2017 roku zgłosiła o 5 mniej wynalazków. Wielkopolska w 2017 roku zajęła 5 miejsce pod względem zgłoszeń patentowych (337) do Urzędu Patentowego RP.

**Zgłoszone wynalazki krajowe i udzielone patenty krajowe. Zgłoszenia w UPRP
– zróżnicowanie międzyregionalne (2017 r.)**

Źródło: opracowanie własne WOI.

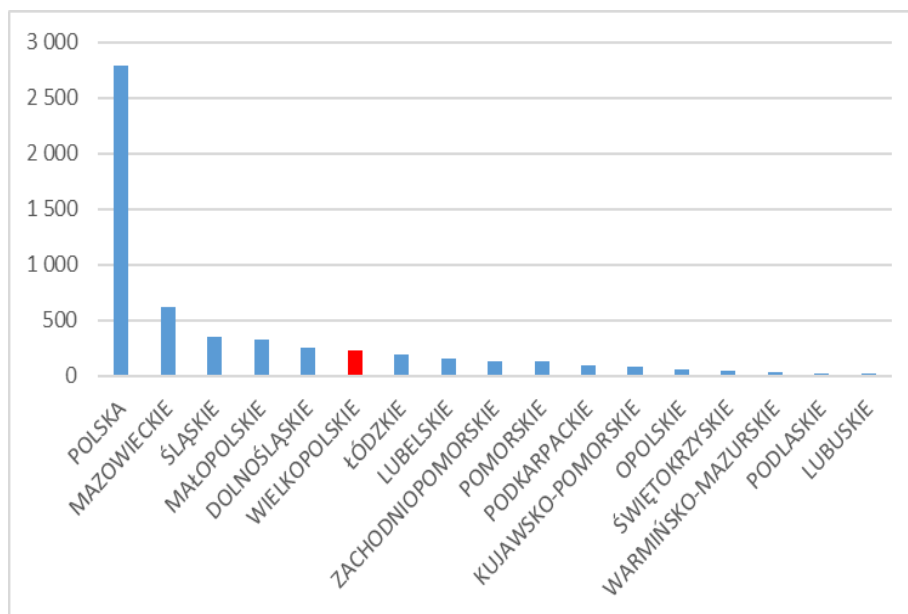
Patenty udzielone przez UPRP - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

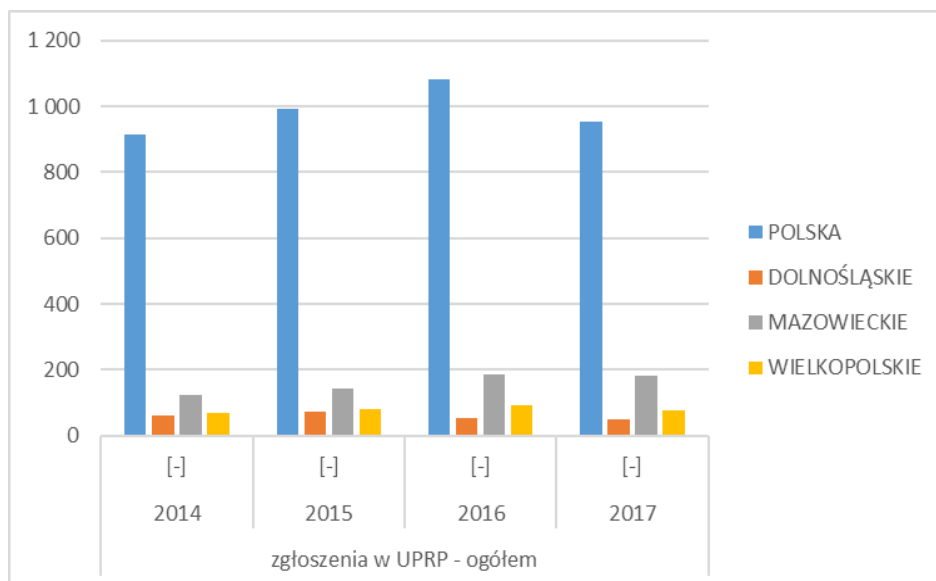
W 2017 r. w porównywanych województwach liczba udzielonych patentów nieznacznie spadła. Wielkopolska plasowała się w badanym okresie na trzecim miejscu. W kraju jak w zgłoszonych tak i w udzielonych patentach zajmuje piąte miejsce.

Patenty udzielone przez UPRP – zróżnicowanie międzyregionalne (2017 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

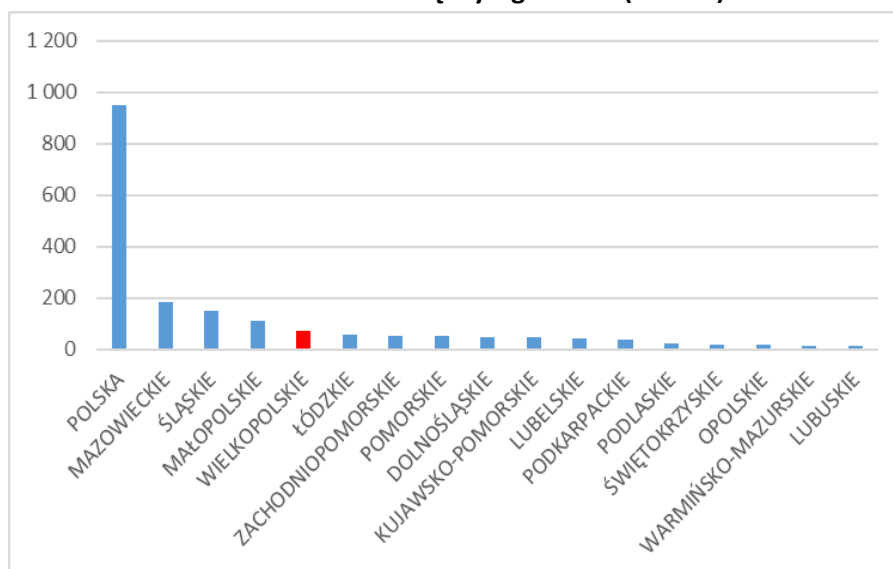
Zgłoszone wzory użytkowe i udzielone prawa ochronne
Zgłoszenia w UPRP - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

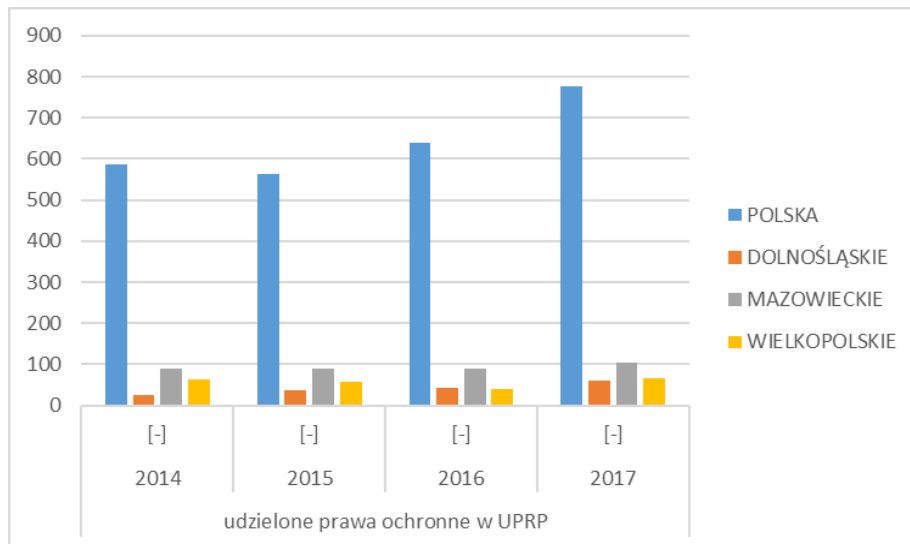
W liczbie zgłoszonych wzorów użytkowych zajmowaliśmy drugą lokatę po Mazowieckim, który zdobył pozycję zdecydowanego lidera. W Wielkopolsce wskaźnik ten w ostatnich latach kształtuje się na poziomie od 70 do 92 zgłoszeń. Wielkopolskie niezmiennie plasuje się na drugiej pozycji w porównywanych regionach i czwartym w kraju.

Zgłoszone wzory użytkowe i udzielone prawa ochronne. Zgłoszenia w UPRP
– różnicowanie międzyregionalne (2017 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

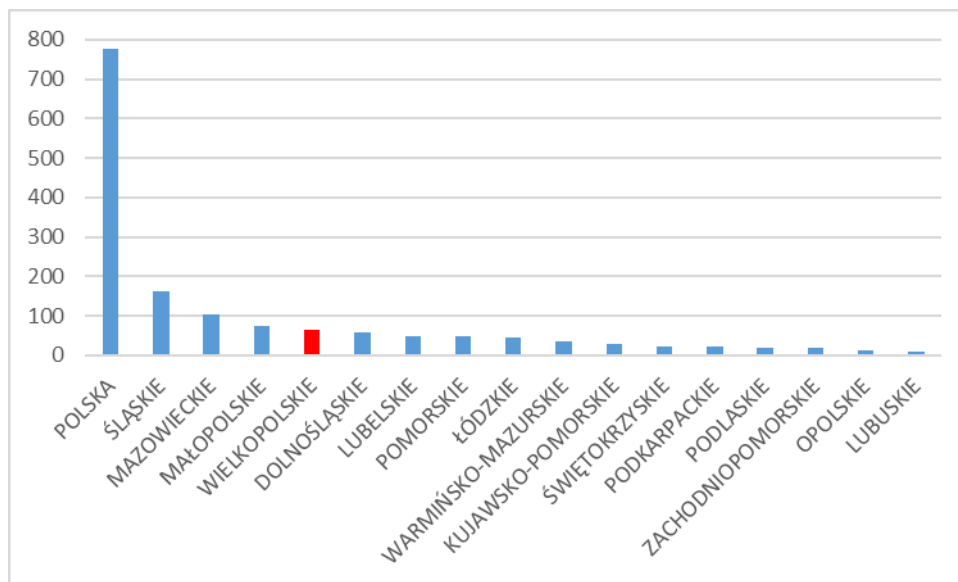
Udzielone prawa ochronne w UPRP - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

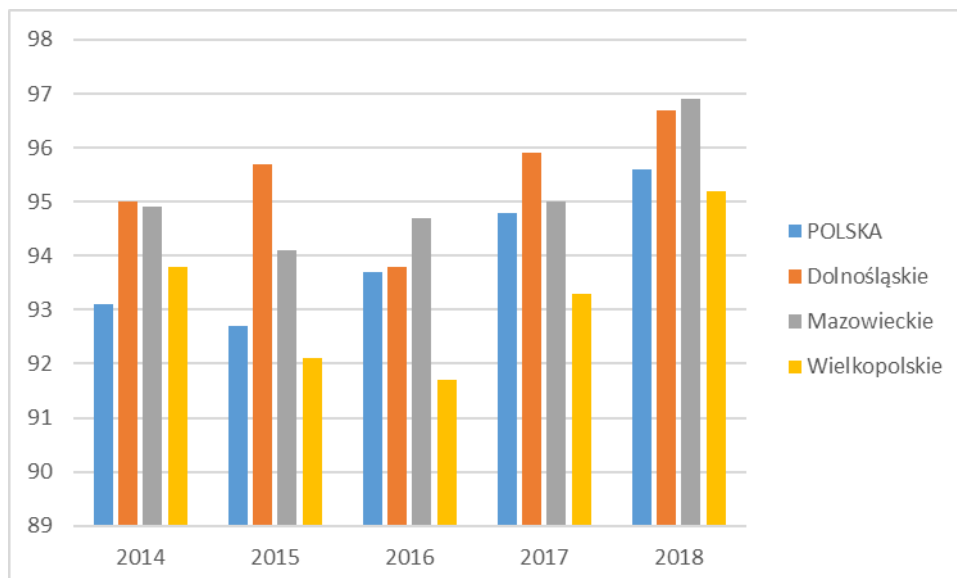
W liczbie udzielonych praw ochronnych Wielkopolska plasowała się po Mazowieckim. W 2015 roku i kolejnym zanotowano spadek wskaźnika w Wielkopolsce i jednocześnie jego wzrost w Dolnośląskim. W 2017 roku ponownie odnotowano wzrost udzielonych praw ochronnych w rozpatrywanych regionach a we Wielkopolsce szybszy niż w Dolnośląskim.

Udzielone prawa ochronne w UPRP – zróżnicowanie międzyregionalne (2017 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

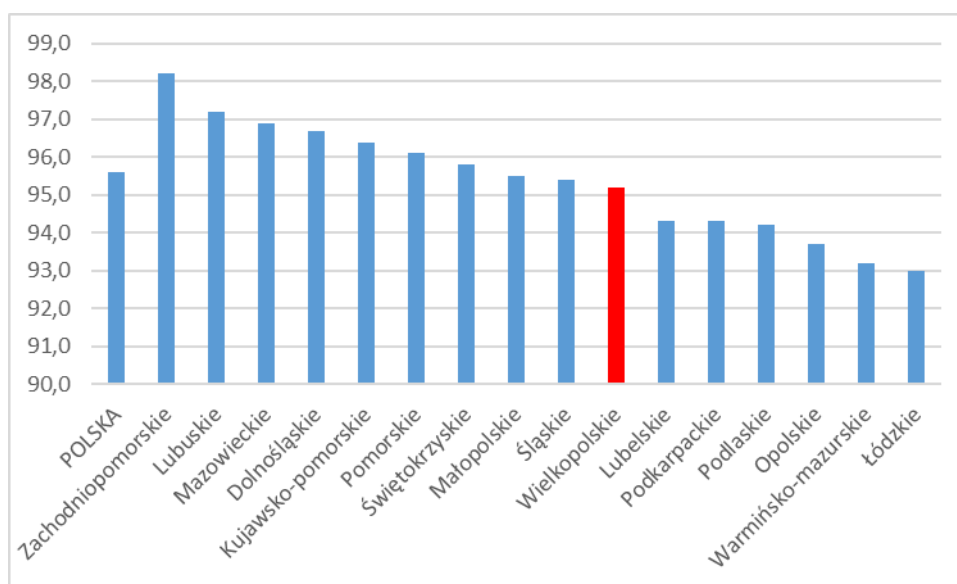
Udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

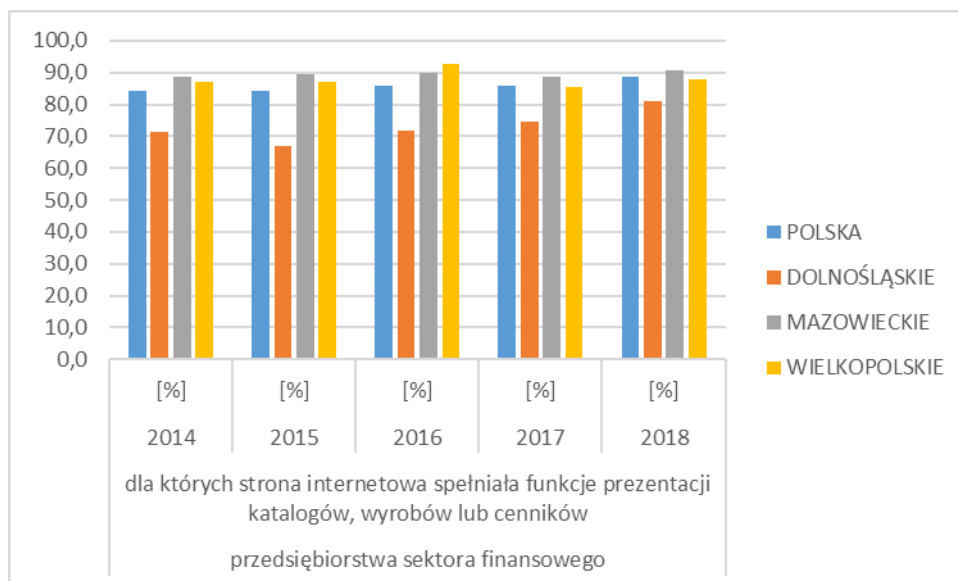
W procentowym udziale przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu Wielkopolska zajmowała trzecie miejsce z wyraźnym spadkiem tego wskaźnika w 2015 roku. Od 2015 roku widoczny jest wyraźny trend dodatni w wybranych regionach i Polsce. Tendencja ta dąży praktycznie do pełnego wysycenia. Na stan z 2018 roku we Wielkopolsce na 100 firm ponad 95 posiada dostęp do internetu a w kraju jest to dopiero 10 miejsce. Zwrócić należy uwagę, że w kraju jest tolerancja 5% między najlepszym a najgorszym regionem.

Udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

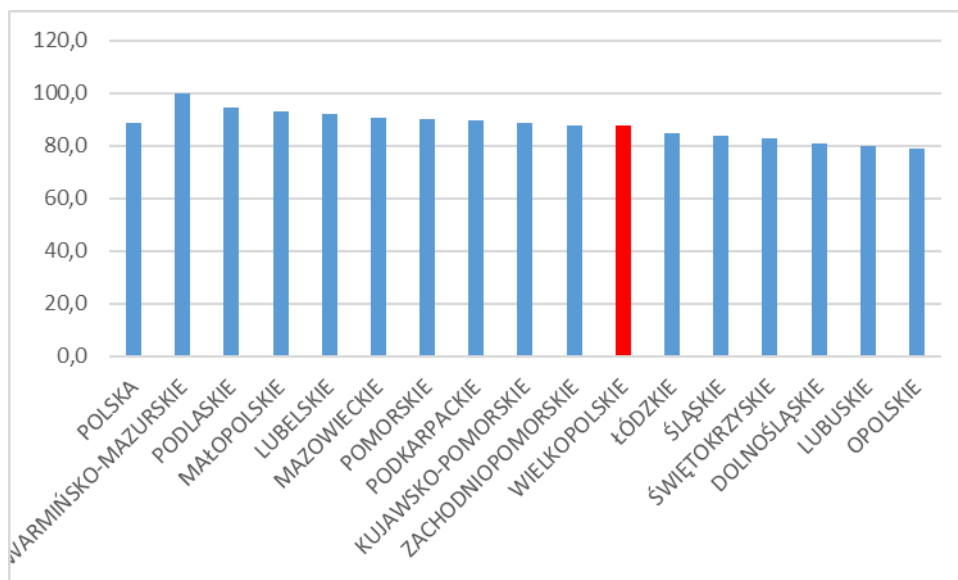
Udział przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

W procentowym udziale przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników województwo wielkopolskie utrzymuje się na poziomie powyżej 80% i w porównywanych regionach zajmuje drugie miejsce po województwie mazowieckim. Warto tu podkreślić stosunkowo niewielki poziom międzyregionalnego zróżnicowania wskaźnika w ostatnich latach i szybko postępującego wzrostu.

Udział przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

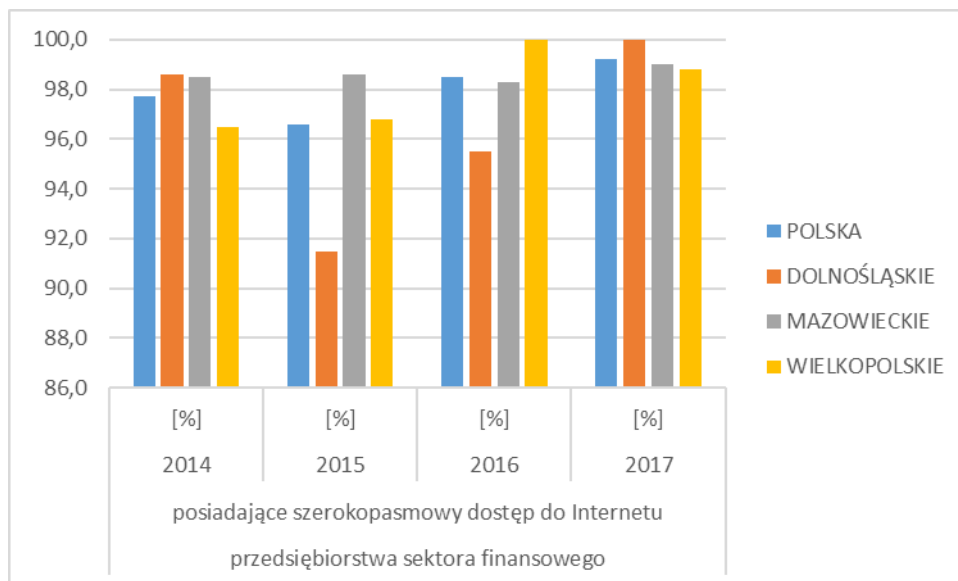

Źródło: opracowanie własne WOI.

Internet jest aktualnie wykorzystywany przez większość przedsiębiorstw w kontaktach z administracją publiczną.

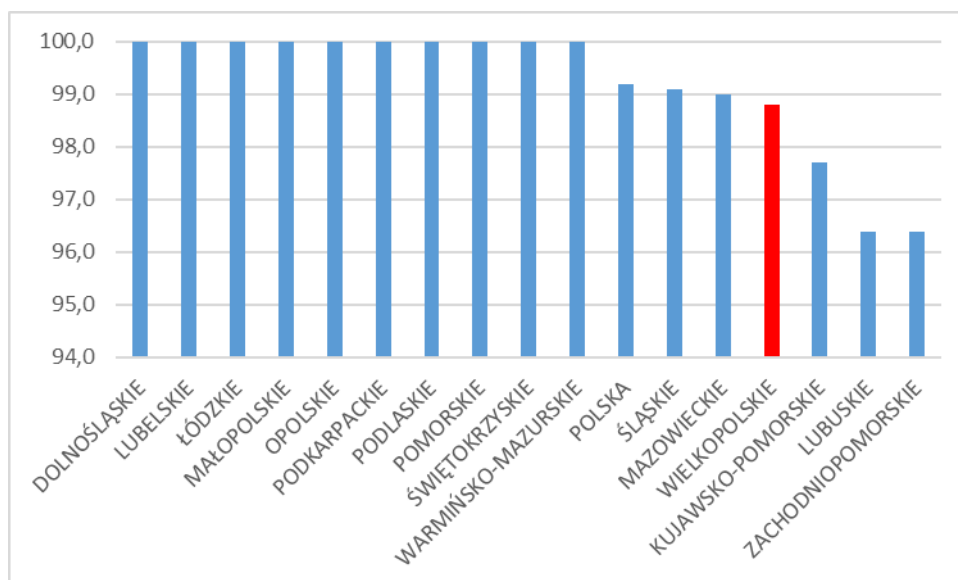
Udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

- W procentowym udziale przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu region wielkopolski plasuje się na trzecim miejscu. Wartości wskaźnika we wszystkich województwach były zbliżone i oscylują 99- 100%.

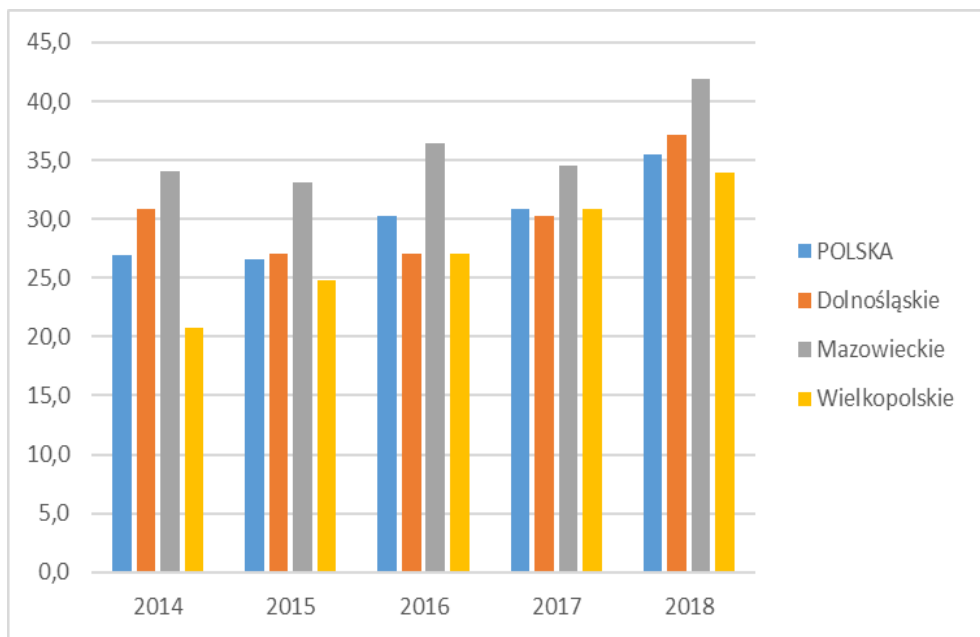
Udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu – różnicowanie międzyregionalne (2017 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

Przedsiębiorstwa, które posiadały środki automatyzacji procesów produkcyjnych – benchmarking.
Brak danych od 2014 r.

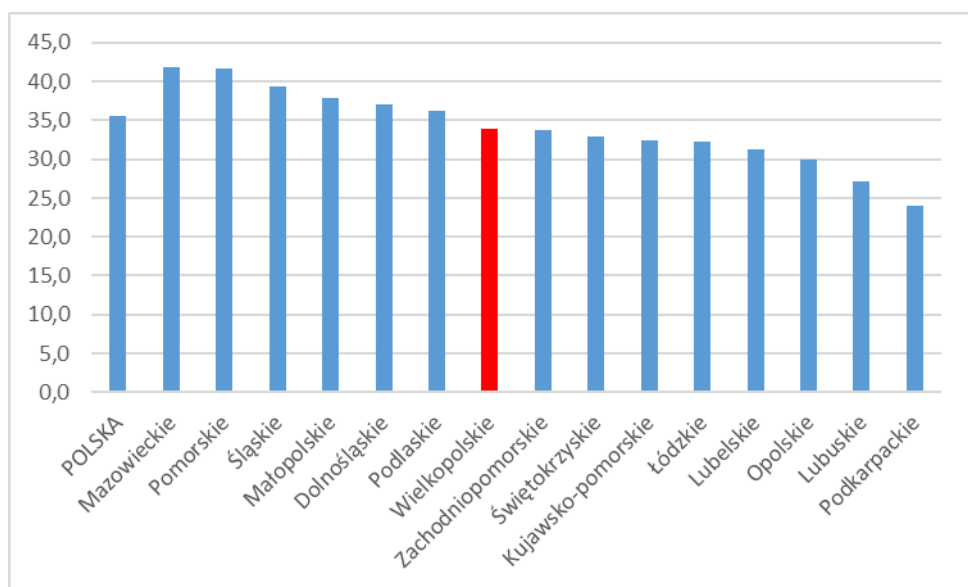
Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

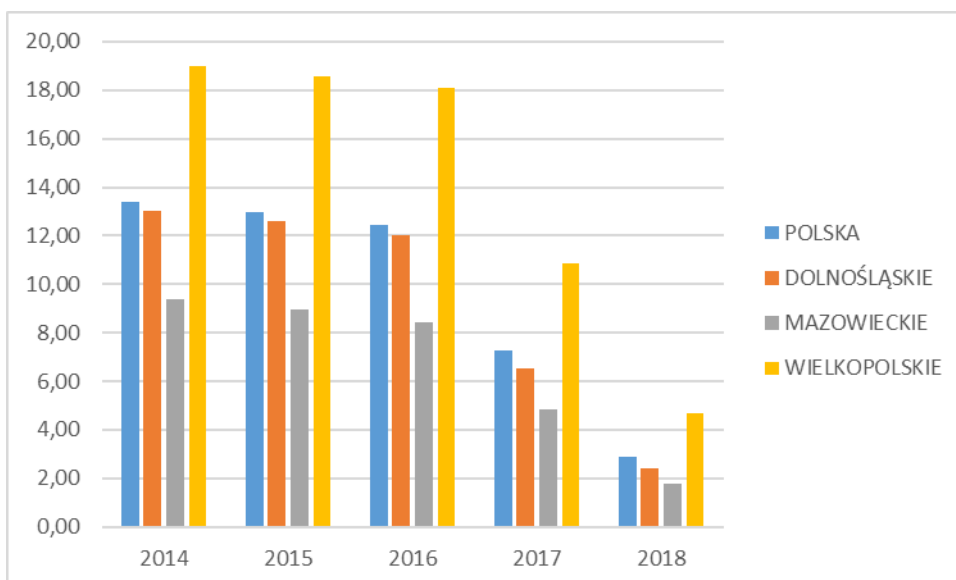
W kontaktach z administracją publiczną z Internetu najchętniej korzystali w analizowanym okresie mieszkańcy województwa mazowieckiego, a następnie dolnośląskiego i wielkopolskiego. W Wielkopolsce od 2014 roku postęp jest liniowy dodatni.

Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną – różnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

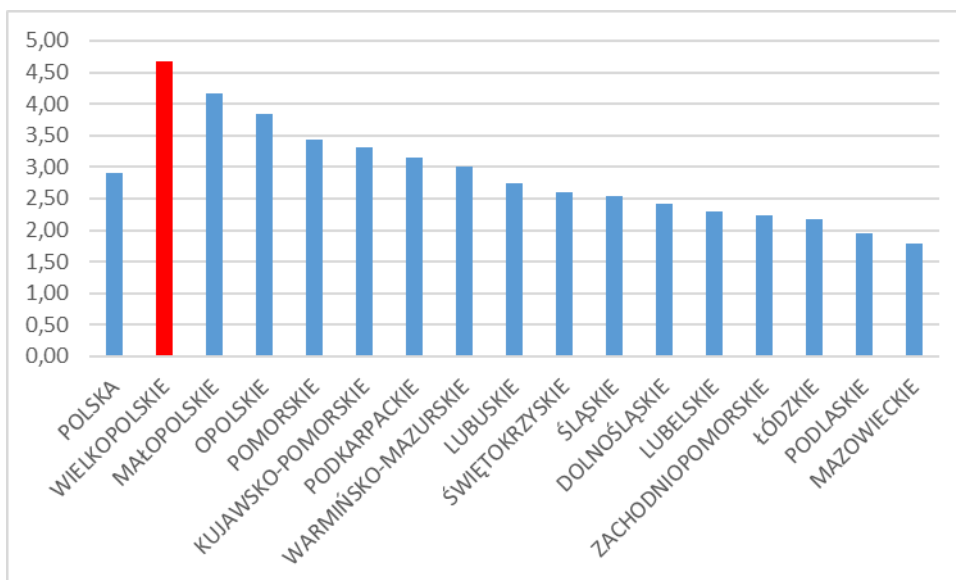
Współczynnik skolaryzacji netto - zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat) – benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

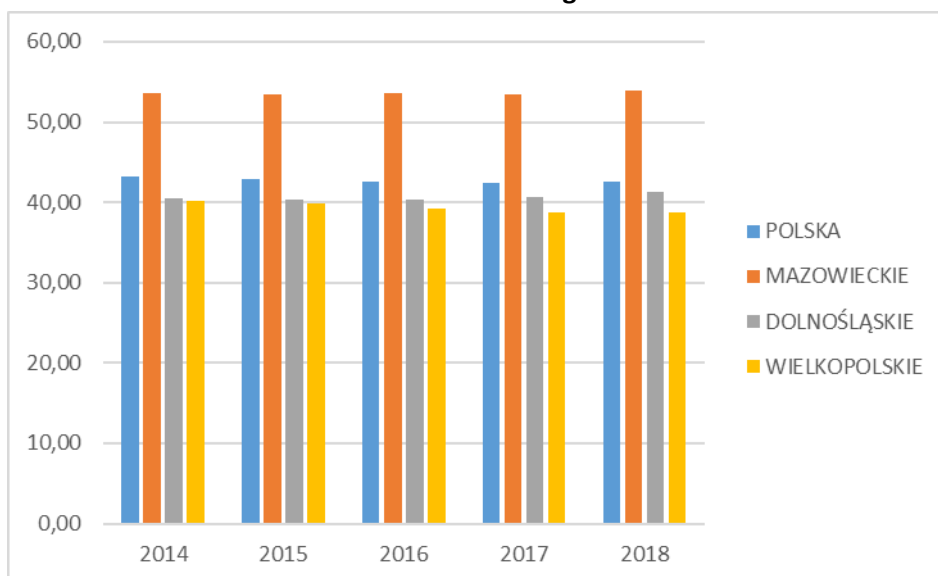
W procentowym ujęciu współczynnika skolaryzacji netto dotyczącym zasadniczych szkół zawodowych (wiek 16-18 lat) Wielkopolska zdecydowanie wyprzedzała Dolnośląskie i Mazowieckie. W analizowanych latach obserwuje się stały spadek wskaźnika. W roku 2018 Wielkopolska ma najwyższy współczynnik skolaryzacji 4,67%.

Współczynnik skolaryzacji netto - zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat) – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

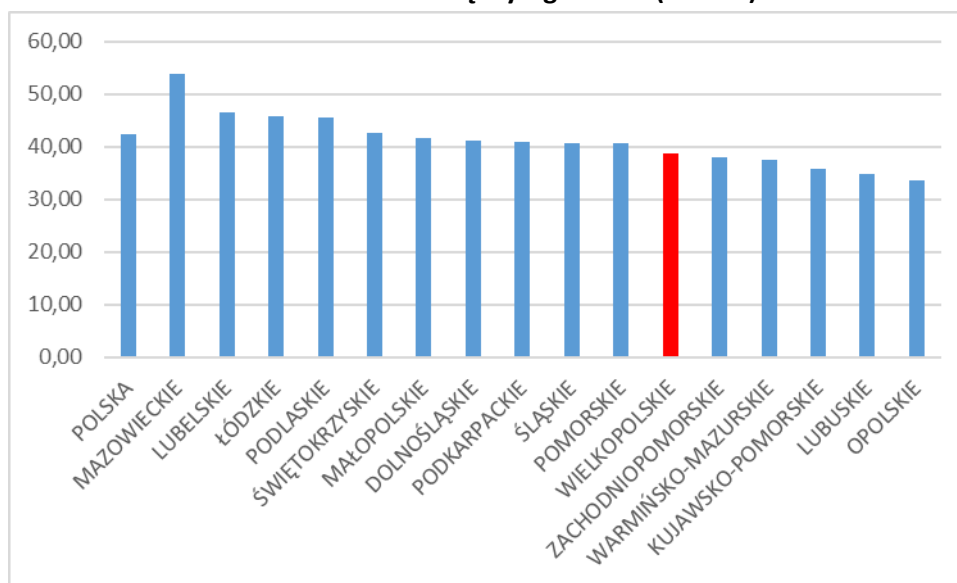
**Współczynnik skolaryzacji netto - licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat)
- benchmarking**

Źródło: opracowanie własne WOI.

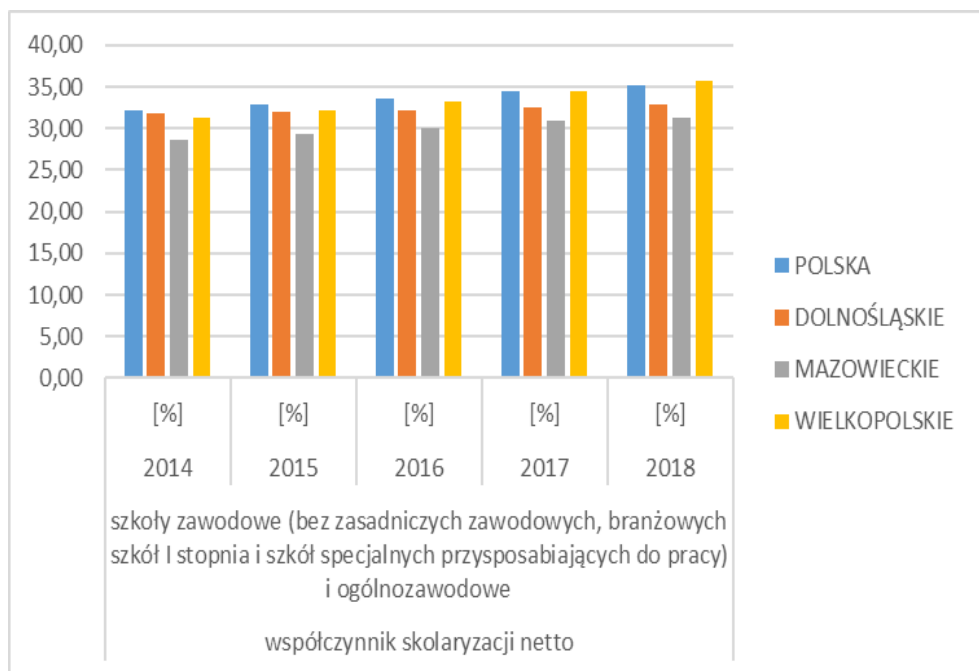
W procentowym ujęciu współczynnika skolaryzacji netto dotyczącym liceów ogólnokształcących (wiek 16-18 lat) Mazowieckie w analizowanym okresie wyprzedzało Wielkopolskie i Dolnośląskie pozostające na prawie tym samym poziomie w ciągu pięciu analizowanych lat, przy czym we wszystkich województwach w omawianym okresie brakowało wyraźnego trendu rosnącego a w województwie wielkopolskim delikatnie malejący.

**Współczynnik skolaryzacji netto - licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat)
– zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)**

Źródło: opracowanie własne WOI.

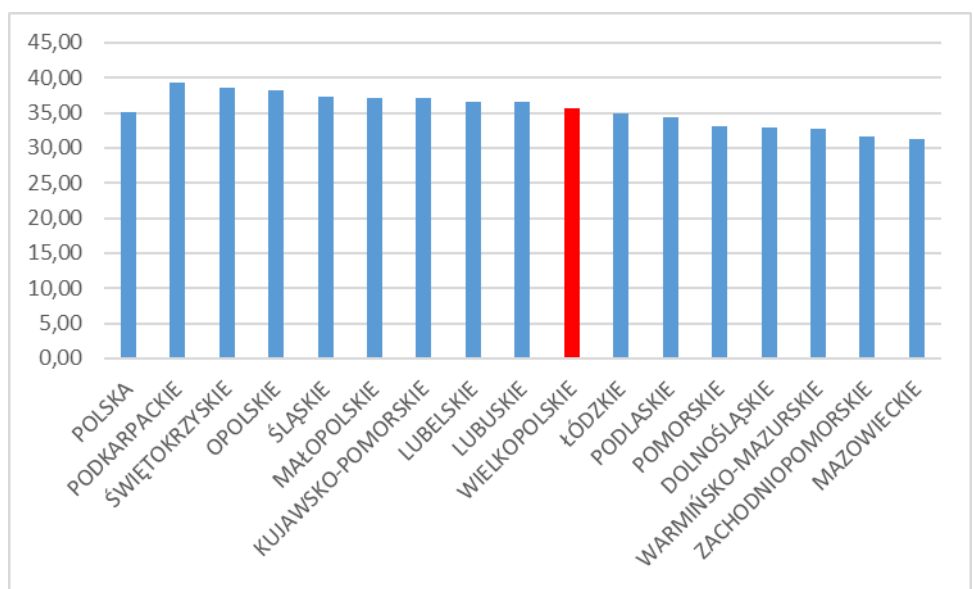
**Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły zawodowe (bez zasadniczych zawodowych)
i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat) - benchmarking**

Źródło: opracowanie własne WOI.

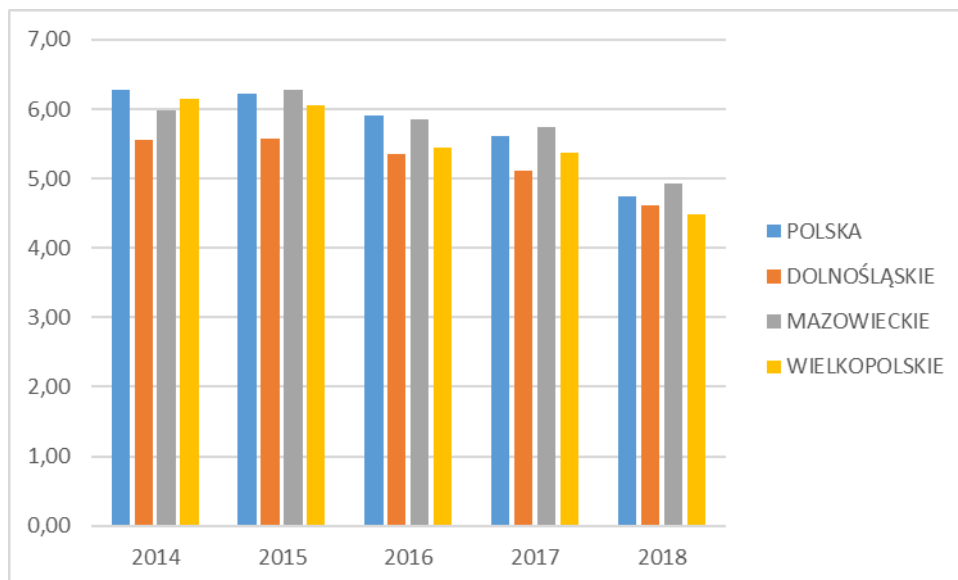
W procentowym ujęciu współczynnika skolaryzacji netto dotyczącego szkół zawodowych (bez zasadniczych zawodowych) i ogólnozawodowych (wiek 16-18 lat) wielkopolskie znacznie wyprzedziło w 2016 roku dolnośląskie i mazowieckie. W omawianym okresie we wszystkich trzech regionach zauważalny jest trend rosnący.

**Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły zawodowe (bez zasadniczych zawodowych)
i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat)
– zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)**

Źródło: opracowanie własne WOI.

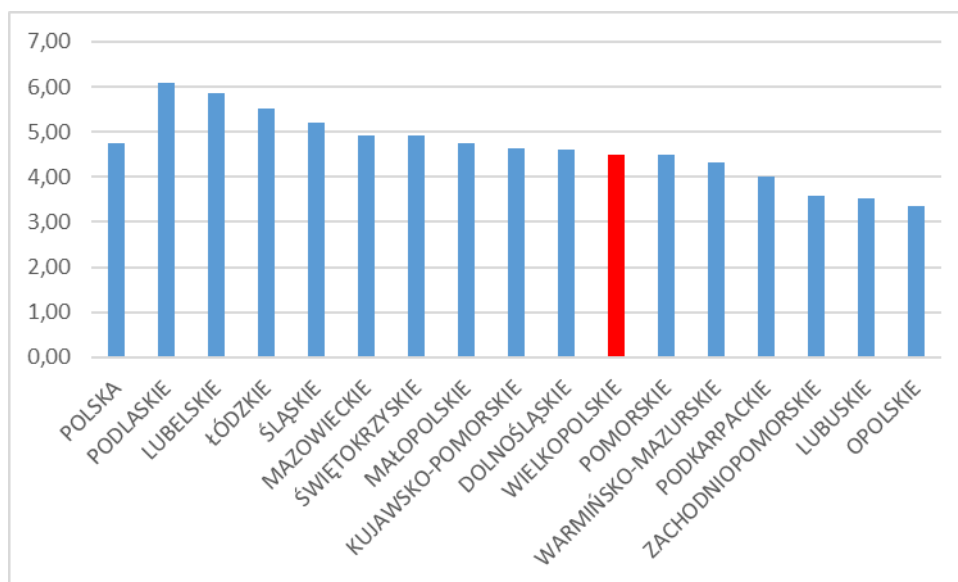
Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły policealne (wiek 19 - 21 lat) - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

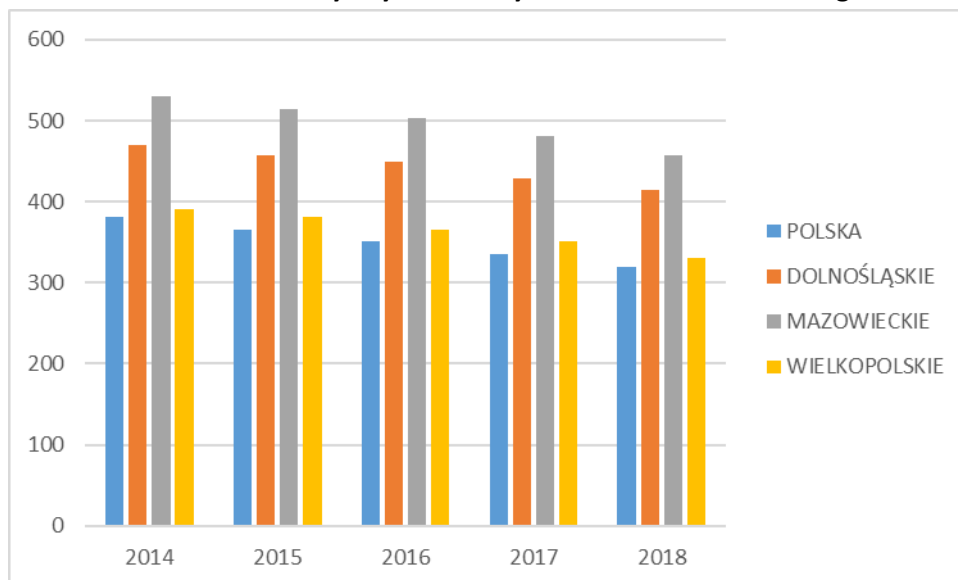
W procentowym ujęciu współczynnika skolaryzacji netto dotyczącego szkół policealnych (wiek 19-21 lat) Wielkopolska jak i pozostałe województwa proporcjonalnie odnotowują tendencję spadkową. W roku 2018 w województwie wielkopolskim odnotowano szybsze obniżenie poziomu wskaźnika od województwa dolnośląskiego co spowodowało przesunięcie Wielkopolski na trzecie miejsce.

Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły policealne (wiek 19 - 21 lat) – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

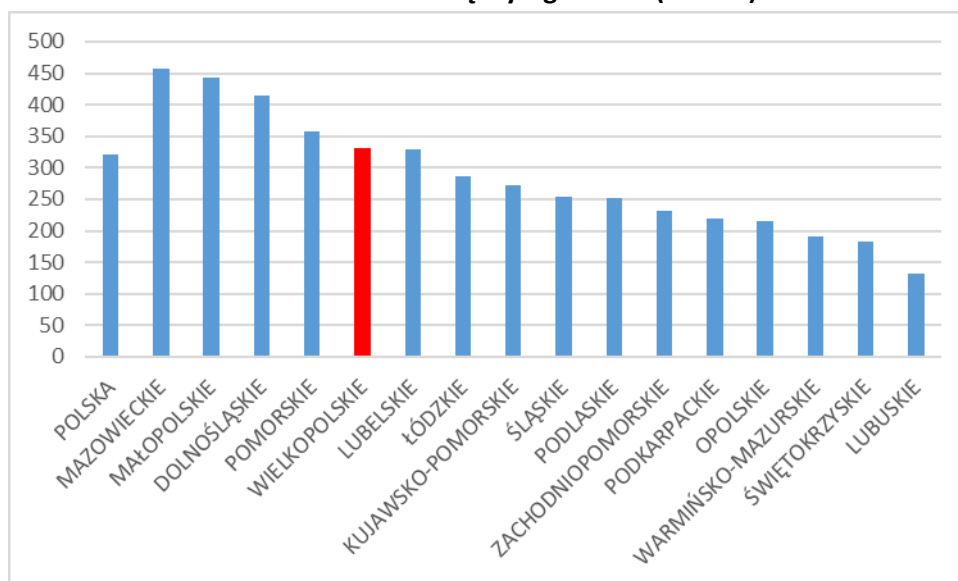
Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

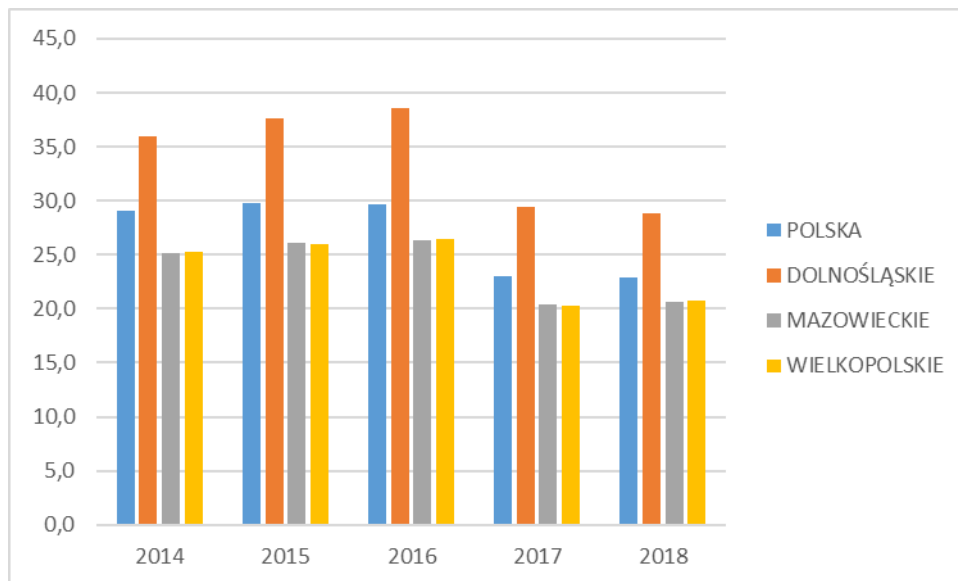
Pod względem liczby studentów szkół wyższych na 10 tysięcy ludności najwyższy wskaźnik uzyskało województwo mazowieckie, a w następnej kolejności dolnośląskie i wielkopolskie. Ponadto zauważalny był trend spadkowy liczby studentów we wszystkich trzech regionach.

Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

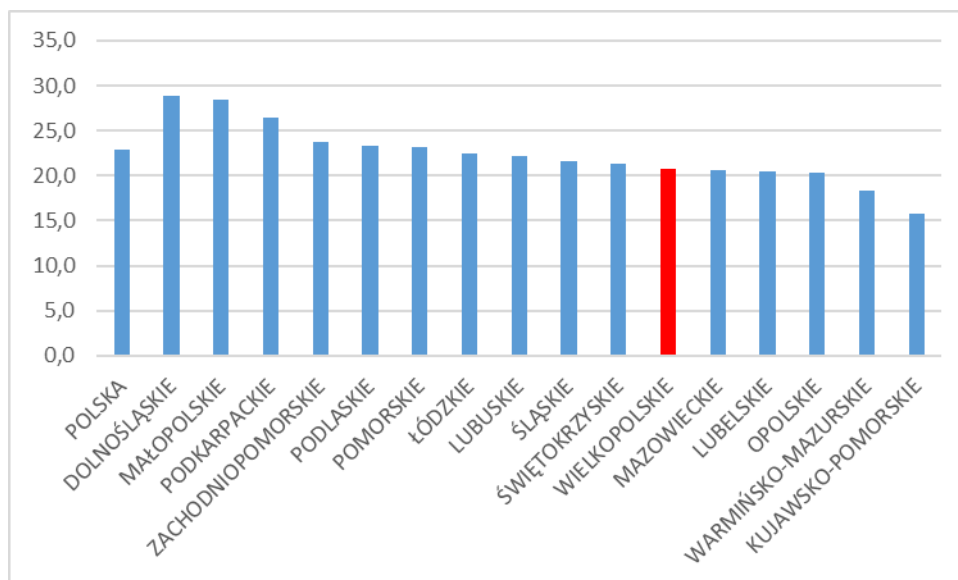
Odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców) – benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

Pod względem odsetka studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców) dolnośląskie w analizowanych latach 2014-2018 wyprzedzało województwo wielkopolskie i mazowieckie. We wszystkich regionach zauważalny był trend rosnący do 2016 r. Od 2017 roku nastąpił proporcjonalny spadek studentów na kierunkach technicznych i przyrodniczych w rozpatrywanych regionach i utrzymuje się w 2018 roku na niezmiennym poziomie.

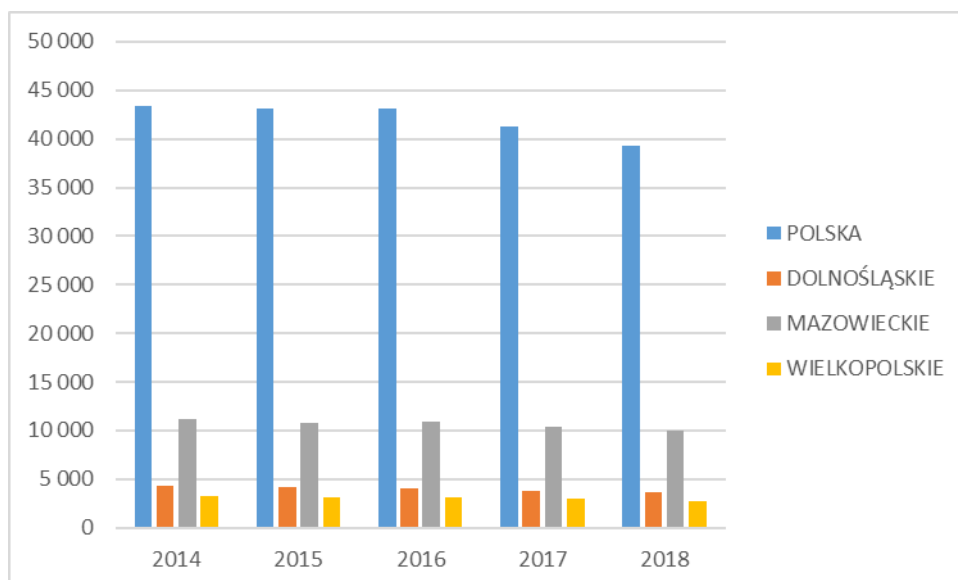
Odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców) – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

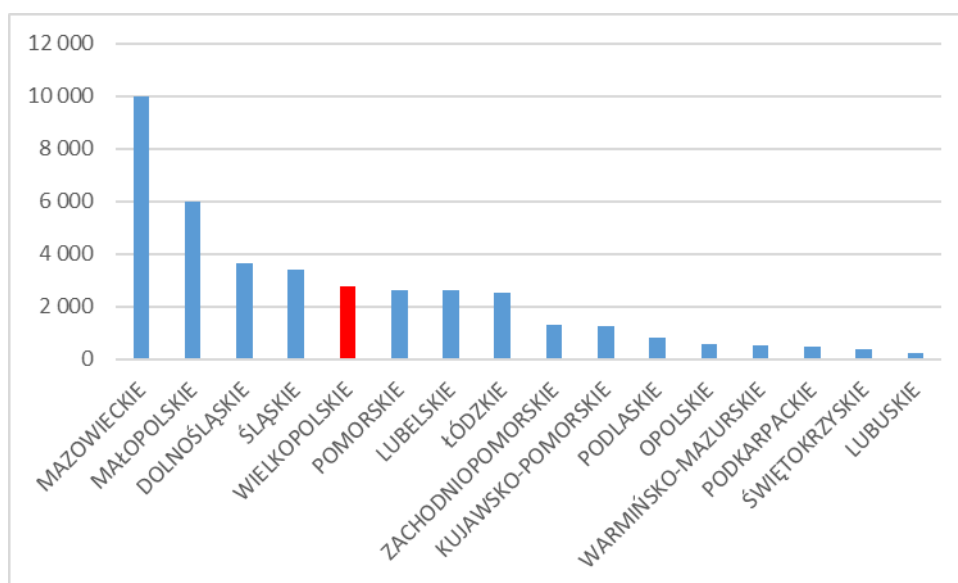
Uczestnicy studiów doktoranckich – benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

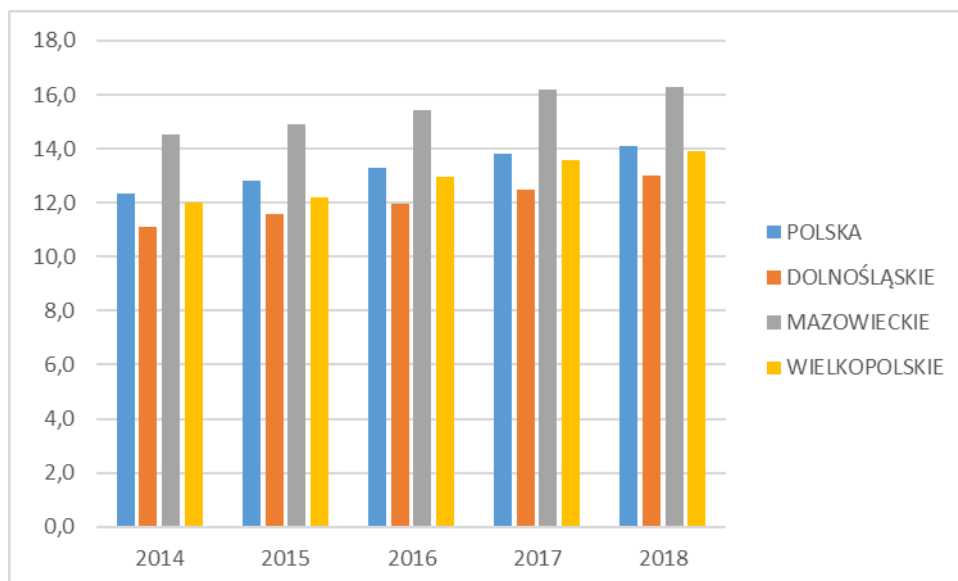
Najwięcej uczestników studiów doktoranckich odnotowało, ze zdecydowaną przewagą, województwo mazowieckie, następnie dolnośląskie i wielkopolskie. Liczba doktorantów w latach 2014-2018 pozostawała w porównywanych regionach na podobnym poziomie ale z delikatną tendencją spadkową.

Uczestnicy studiów doktoranckich – różnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

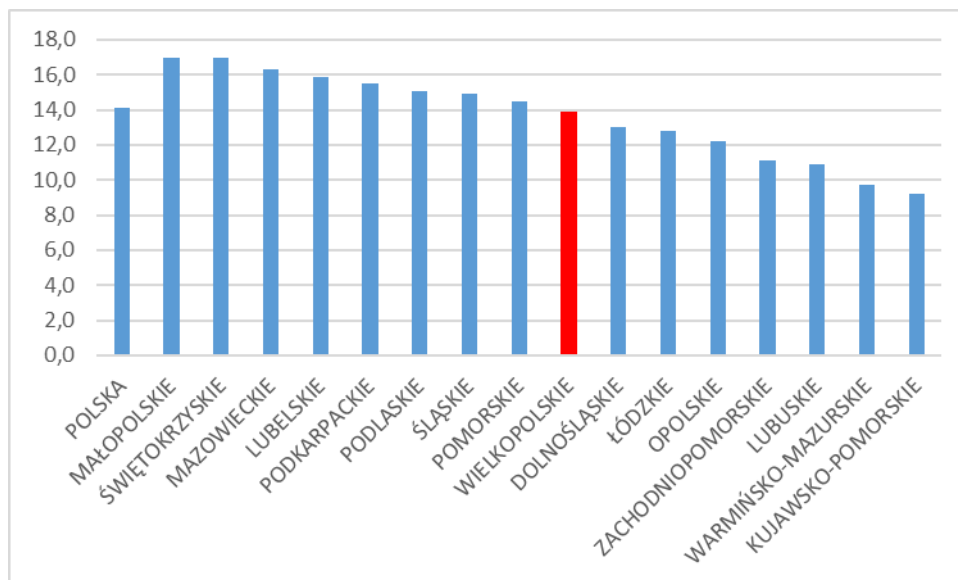
Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem wyższym – benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

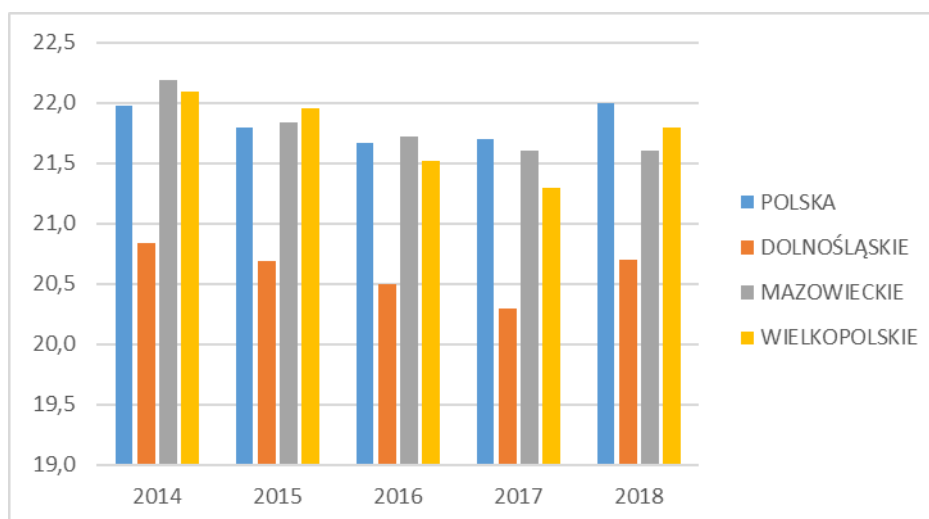
Największy odsetek bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia z wykształceniem wyższym zanotowano w mazowieckim, następnie w wielkopolskim i dolnośląskim, przy czym wartości wskaźnika wykazywały tendencję rosnącą w poszczególnych latach przy czym w regionie mazowieckim wskaźnik jest przez te wszystkie lata powyżej średniej krajowej.

Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem wyższym – różnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

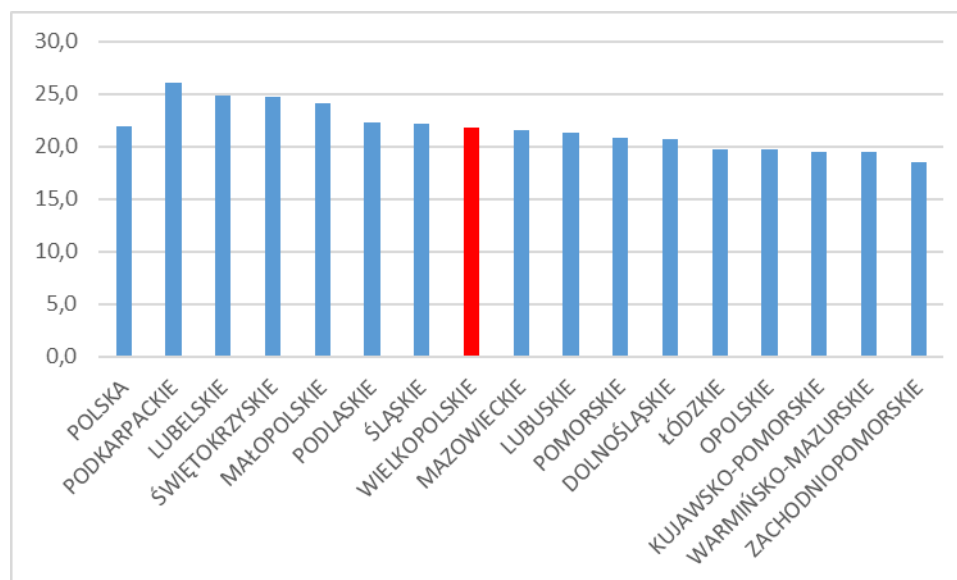
Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

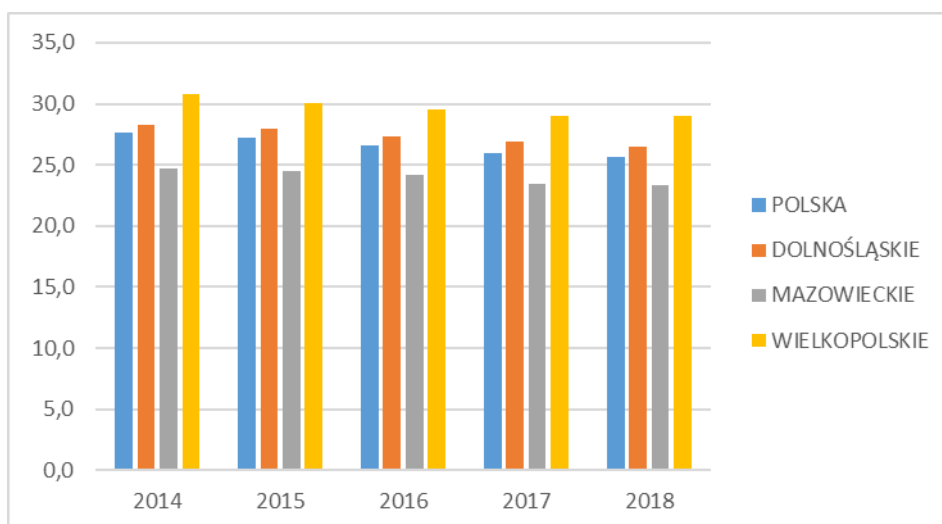
Największy odsetek bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zanotowano w regionie wielkopolskim i mazowieckim, a najmniejszy w dolnośląskim, gdzie zauważalny był podobnie jak w Wielkopolsce spadek wartości wskaźnika.

Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

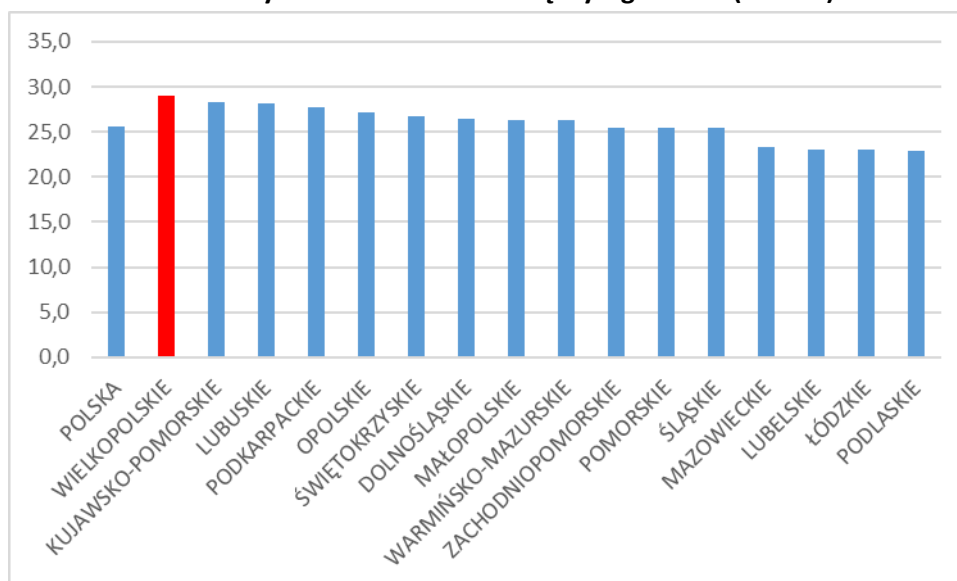
Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem zasadniczym zawodowym - benchmarking

Źródło: opracowanie własne WOI.

Największy odsetek bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia z wykształceniem zasadniczym zawodowym zanotowano w Wielkopolsce. Na kolejnych miejscach plasowało się dolnośląskie i mazowieckie. Widoczny był bardzo powolny spadek wartości tego wskaźnika w poszczególnych regionach.

Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem zasadniczym zawodowym – zróżnicowanie międzyregionalne (2018 r.)

Źródło: opracowanie własne WOI.

1.3.7. Komentarz do porównania województw

Materiały, które posłużyły do opracowania rozdziału dotyczącego benchmarkingu, z uwagi na dostępność danych, pochodzą z różnych lat.

Wielkopolska w porównaniu z województwem mazowieckim i dolnośląskim w przypadku pięciu monitorowanych wskaźników (6 rok wcześniej) odnotowało najwyższe poziomy wskaźników w tym dwa in minus:

- Udział przedsiębiorstw wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną (2017 r.),
- Współczynnik skolaryzacji netto - zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat) (2018 r.),
- Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły zawodowe (bez zasadniczych zawodowych) i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat) (2018 r.),
- Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (2018 r.) (in minus),
- Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem zasadniczym zawodowym (2018 r.) (in minus).

W przypadku dziewięciu wskaźników (7 rok wcześniej) województwo wielkopolskie zajmuje 2 lokatę pod kątem wartości wskaźników:

- Dynamika PKB brutto na 1 mieszkańca (2017 r.),
- Udział % województwa w krajowych nakładach na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach (2017 r.),
- Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych z sekcji przetwórstwo przemysłowe (2018 r.),
- Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzajów wprowadzonych innowacji i klas wielkości (2017 r.),
- Zgłoszone wzory użytkowe i udzielone prawa ochronne. Zgłoszenia w UPRP (2017 r.),
- Udzielone prawa ochronne w UPRP (2017 r.),
- Udział przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników (2018 r.),
- Udział przedsiębiorstw wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną (2017 r.),
- Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem wyższym (2018 r.) (in minus).

Mazowieckie i dolnośląskie wyprzedziło Wielkopolskę w trzynastu wskaźnikach (14 rok wcześniej), takich jak:

- Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB (2017 r.),
- Nakłady wewnętrzne na B+R na 1 mieszkańca (2017 r.),
- Udział nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem (2016 r.),
- Przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw (2017 r.),

- Zgłoszone wynalazki krajowe i udzielone patenty krajowe. Zgłoszenia w UPRP (2017 r.)
- Patenty udzielone przez UPRP (2017 r.),
- Udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu (2018 r.),
- Udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu (2017 r.),
- Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (2018 r.),
- Współczynnik skolaryzacji netto - licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat) (2018 r.),
- Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły policealne (wiek 19 - 21 lat) (2018 r.),
- Studenci szkół wyższych na 10 tys. ludności (2018 r.),
- Uczestnicy studiów doktoranckich (2018 r.).

2. Podsumowanie i wnioski

Niniejszy raport obejmuje działania, które zostały zrealizowane w cyklu rocznym od momentu rozpoczęcia 2018 roku. Tak jak podkreślano w Raporcie otwarcia, układ prezentacji danych ma charakter w zasadzie stały (dopuszcza się odstępstwa przy powtarzającym się braku danych np. Przedsiębiorstwa, które posiadały środki automatyzacji procesów produkcyjnych – benchmarking. Brak danych od 2014 r.), stąd w raporcie za 2018 rok można ocenić postęp wdrażania strategii w trzecim roku jej realizacji. Analiza zawartego w Raporcie materiału pozwala na sformułowanie pierwszych wniosków.

2.1 W obszarze monitorowania programów strategicznych RIS3

Niniejszy raport w części dot. monitorowania programów strategicznych prezentuje dane pozyskane w ramach realizowanego na potrzeby obowiązującej RIS3 procesu ustalenia wartości wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych celów operacyjnych. Przygotowane i na bieżąco uaktualniane karty wskaźników, posłużyły do zebrania powyższych danych, a w konsekwencji umożliwią analizowanie wartości ww. wskaźników w latach następnych (Załącznik nr 1 do niniejszego raportu).

W odniesieniu do przyjętych w Raporcie Otwarcia wartości bazowych na poziomie 0 można stwierdzić, iż w 2018 roku odnotowano postęp w ramach realizacji wszystkich sześciu programów strategicznych RIS3. W efekcie przeprowadzonego w 2018 roku procesu monitorowania udało się ustalić i potwierdzić wiarygodne źródła informacji, dostarczające regularnie danych niezbędnych do wyliczenia w danym roku wartości 144 ze 173 wskaźników (83,2%). Obecnie 29 wskaźników (zarówno kontekstowych, produktu jak i rezultatu), najczęściej z uwagi na brak danych w ramach statystyki publicznej, jest niedostępnych.

Warto również podkreślić, iż dla niektórych wskaźników pomimo ustalonego w kartach wskaźników źródła pozyskiwania danych niemożliwe było wyliczenie wartości za 2018 rok. Wynika to np. z przyjętego harmonogramu naborów (WRPO 2014+), nie uwzględniającego w danym roku konkursów w ramach działań/poddziałań powiązanych z realizacją konkretnego programu/celu RIS3. Inną przyczyną jest konieczność oparcia się na badaniach realizowanych cyklicznie raz na kilka lat.

Dodatkowo w ramach podsumowania prac nad niniejszym raportem można stwierdzić, iż raz ustanowiony system i stosowane mechanizmy należy na bieżąco udoskonalać. Przykładem tego typu działań była próba zaproponowania wskaźników alternatywnych dla niedostępnych obecnie wskaźników produktu lub rezultatu.

Doświadczenia związane z pozyskaniem danych do zmonitorowania programów strategicznych za 2018 rok potwierdzają, iż powodzenie tego procesu jest silnie zależne od woli współpracy licznych podmiotów zewnętrznych takich jak np. poszczególne ministerstwa, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Punkty Kontaktowe różnych programów UE, partnerzy sieci Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego itp.

Ponadto, zważywszy na fakt, iż w Raporcie za 2015 rok przyjęto zerowe wartości początkowe wskaźników produktu i rezultatu niemożliwym jest wskazanie na obecnym etapie kierunków zmian poszczególnych mechanizmów. Prowadzone w kolejnych latach działania monitorujące, w tym dodatkowe analizy i badania, pozwolą na wskazanie obszarów wymagających aktualizacji. Poniżej zaprezentowano podsumowanie wybranych programów strategicznych RIS3 w 2018, w ramach, których zaobserwowano największe zmiany wartości wskaźników.

I Program strategiczny RIS3 „Innowacyjny Urząd” – analiza wskaźników

Analizując wskaźniki kontekstowe w I Programie strategicznym „Innowacyjny Urząd” można zauważyć niewielki wzrost (0,4%) udziału województwa w krajowych nakładach na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w porównaniu do roku 2017. W przypadku celu strategicznego 2 „Koordynacja realizacji polityki innowacyjnej oraz wizji strategicznej dla obszarów specjalizacji” w przypadku wskaźnika kontekstowego zastosowano wskaźnik alternatywny – „Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe w ramach obszarów specjalizacji”, który w roku 2018 wyniósł 17 414 przedsiębiorstw czyli w porównaniu do roku 2017 spadł o ponad 5 000 przedsiębiorstw. Analizując kolejny wskaźnik kontekstowy czyli „Promowanie promocji i komunikacji na zewnątrz” można zauważyć, że w sektorze MŚP średnie przedsiębiorstwa (zatrudniające od 50-249 pracowników) częściej wprowadzają innowacje aniżeli małe. Prawdopodobnie wynika to z faktu, że średnie przedsiębiorstwa dysponują większym majątkiem, co daje im lepszą płynność finansową i pozwala zainwestować wolne środki w nowe rozwiązania podczas, gdy małe skupiają się na utrzymaniu się w branży i realizacji bieżących zadań. W roku 2018 wartość wskaźnika wyniosła ok. 30% i jest tożsama z wartością prognozowaną na rok 2018. Wprawdzie w małych przedsiębiorstwach odsetek przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i procesowe wzrósł w 2018 r. do prawie 12%, ale nadal jest on stosunkowo niski w porównaniu do wskaźnika dla średnich firm.

Zadowalającym wynikiem jest wzrost zarówno wskaźnika produktu jak i rezultatu dotyczącego współpracy międzydepartamentowej, upowszechniania wiedzy nt. działań innowacyjnych jak i proinnowacyjnych zamówień publicznych. (cel operacyjny 1.1),

W roku 2018 odnotowano znaczny wzrost przeprowadzonych analiz dotyczących trendów i prognoz. Wskaźnik rezultatu dotyczący liczby wdrożonych rekomendacji wyniósł 1 co może być spowodowane późniejszym terminem wdrożenia ww. rekomendacji związanym z aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego (cel operacyjny 3.4, 3.5) w nowej perspektywie finansowej.

Analizując dane otrzymane w roku 2018 dotyczące prowadzenia bazy wiedzy dla projektów/działań strategicznych zaobserwowano wzrost zarówno wskaźnika produktu jak i rezultatu, wzrósł również wskaźnik rezultatu mówiący o liczbie podmiotów angażujących się we współpracę w ramach programu/obszaru specjalizacji. Wpływ na wzrost tego wskaźnika mają spotkania członków Forum IS,

Grup Roboczych Forum oraz członków Zespołu Międzydepartamentowego ds. IS. (cel operacyjny 2.1, 2.2).

Zaobserwowano również wzrost liczby rekordów dotyczących przedsiębiorstw w oparciu o bazę REGON (cel operacyjny 2.3).

Z informacji uzyskanych z PARP dot. liczby usług rozwojowych dostępnych w bazie i oferowanych dla podmiotów z Wielkopolski odnotowano wzrost wskaźnika „Liczba usług w systemie” o prawie 4 tys. usług (cel operacyjny 2.4).

Odnotowano również wzrost wskaźnika dot. kwoty potencjalnego finansowania działań strategicznych tj. o prawie 300 mln złotych i tym samym liczby beneficjentów z terenu Wielkopolski, którzy skorzystali ze zidentyfikowanych źródeł finansowania o prawie 300 beneficjentów (cel operacyjny 2.5).

Wzrosła w 2018 roku liczba członków Grup Roboczych ds. IS co świadczy o dużym zaangażowaniu zarówno przedsiębiorców jak i naukowców w PPO (cel operacyjny 2.6).

Zaobserwowano w roku 2018 nieznaczny spadek (o ponad 1000) liczby przedsiębiorstw rozumianych jako liczba uczestników szkoleń dla potencjalnych beneficjentów WRPO 2014+ oraz liczba wszystkich konsultacji w ramach sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w Wielkopolsce (cel 2.7 rezultat).

W roku 2018 odnotowano wzrost wskaźnika rezultatu - liczba wejść na stronę internetową i obserwatorów w mediach społecznościowych (www.iw.org.pl), oraz spadek zamieszczanych informacji na stronie co odzwierciedla wskaźnik produktu dla celu 4.1.

Analizując cel operacyjny 4.2 działania PR i medialne dla wszystkich programów strategicznych i obszarów specjalizacji odnotowano niewielki spadek liczby zrealizowanych działań przy nieznacznym spadku liczby wszystkich konsultacji potencjalnych beneficjentów WRPO 2014+ (cel operacyjny 4.2).

W roku 2018 odnotowano jednocześnie spadek o ok. 30% liczby publikacji wyników przeprowadzonych badań, ekspertyz i w stosunku do liczby zrealizowanych analiz dotyczących trendów i prognoz (3.4 P.) wskaźnik ten jest niezadawalający (cel operacyjny 4.3).

W roku 2018 spadła o ok. 380 tys. liczba podmiotów do których dotarła informacja o dostępnym wsparciu w ramach WRPO 2014+, jak również zmalała liczba złożonych wniosków o dofinansowanie z WRPO 2014+ o prawie 3300, co może świadczyć o malejącym zainteresowaniu wielkopolskich przedsiębiorców, JST, uczelni wyższych, IOB środkami unijnymi ze względu na brak dostatecznej informacji o możliwości dofinansowania, jak również skomplikowane procedury przyznawania środków i rozliczania projektów.

Należy również zauważyć, że w całym I programie strategicznym RIS3 „Innowacyjny Urząd” 5 wskaźników (produktu bądź rezultatu) nie uległo zmianie w porównaniu do roku poprzedniego.

II Program strategiczny RIS3 „Innowacyjne przedsiębiorstwa” – analiza wskaźników

Analizując wskaźniki kontekstowe w II Programie strategicznym „Innowacyjne przedsiębiorstwa” można stwierdzić, że przy projektowaniu instrumentów polityki innowacyjnej jeszcze większy nacisk

powinien być kładziony na wspieranie innowacyjności.

Wskaźnik kontekstowy w ramach 1 celu strategicznego: „Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw dostosowane do ich potrzeb” pokazuje, że większą skłonność do wprowadzania innowacji mają średnie przedsiębiorstwa, gdzie odsetek przedsiębiorstw wprowadzających innowacje utrzymuje się na podobnym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego i wynosi ok 30%. Z kolei wśród małych i średnich przedsiębiorstw aktualnie wynosi on ok. 12 % aczkolwiek jego dynamikę należy pozytywnie ocenić, ponieważ wzrósł o ok 33% w porównaniu do roku 2017. Zjawisko mniejszej skłonności małych i średnich przedsiębiorstw do podejmowania ryzyka jest zrozumiałe ze względu np. na mniejszą stabilność finansową przy podejmowaniu bardziej ryzykownych przedsięwzięć i skalę działalności. Dlatego, aby utrzymać trend rosnący należałoby się zastanowić nad bardziej preferencyjnymi warunkami ubiegania się o środki unijne dla tej grupy przedsiębiorstw.

W przypadku celu strategicznego 2 ze względu na fakt, że wskaźnik kontekstowy jest niedostępny zastosowano wskaźnik alternatywny: „Liczba MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe w ramach obszarów specjalizacji”, który w roku 2018 spadł o ok 14% w porównaniu do roku 2017. Oznacza to, że w Wielkopolsce występuje niewielka tendencja spadkowa w liczbie przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe.

Skłonność do wprowadzania innowacji warunkuje poziom konkurencyjności wielkopolskich przedsiębiorstw monitorowany w ramach 3 celu strategicznego. Wskaźnik: „Udział przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych na rynkach zagranicznych” zmalał o 22,5% w porównaniu do roku poprzedniego. Wejście na rynki międzynarodowe wymaga dużych nakładów i podjęcia dużego ryzyka. Dlatego Samorząd Województwa Wielkopolskiego od lat wspiera internacjonalizację wielkopolskich przedsiębiorstw.

Reasumując innowacyjność wielkopolskich przedsiębiorstw wymaga większego wsparcia z różnych źródeł finansowania (źródła finansowania zostały opisane w punkcie 1.2 rozdziału I). Kluczowa byłoby tutaj rola punktów informacyjnych posiadających informacje na temat programów o różnym zakresie działania (regionalnym, krajowym, międzynarodowym). Niezwykle istotną rolę odgrywają również działania Samorządu zmierzające do ułatwienia przedsiębiorcom wchodzenia na rynki zagraniczne.

III Program strategiczny „Skuteczne Instytucje Otoczenia Biznesu” – analiza wskaźników

Analizując wskaźniki kontekstowe w III Programie strategicznym można stwierdzić, że działalność wspierająca przedsiębiorstwa prowadzona przez instytucje otoczenia biznesu (IOB) jest niewystarczająca. Wartość dostępnego wskaźnika alternatywnego „Udział przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy w liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie - przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10-249” w ramach pierwszego celu strategicznego, którym jest Profesjonalizacja usług IOB wykazał w 2018 r. znaczną tendencję spadkową (o 33%). Wprawdzie liczba usług rozwojowych w ofercie IOB wzrosła w Bazie Usług Rozwojowych w 2018 r. w porównaniu do roku poprzedniego, ale nadal brak informacji odnośnie implementacji instrumentów wdrożeniowych wspierających korzystanie z usług proinnowacyjnych (wskaźnik niedostępny). W związku z tym nie wiadomo jaka jest liczba IOB, które dostosowały swoją infrastrukturę do potrzeb przedsiębiorstw z obszarów inteligentnych specjalizacji.

IV Program strategiczny „Edukacja dla innowacji” – analiza wskaźników

Analizując wskaźniki kontekstowe w IV Programie strategicznym można zauważyć, że pozytywnym zjawiskiem jest świadomość MŚP odnośnie potrzeby wprowadzania innowacji (postawy proinnowacyjne), o czym świadczą wskaźniki utrzymujące się na względnie stałym poziomie od 2016 r. Skłonność do wprowadzania innowacji jest większa w przypadku średnich przedsiębiorstw, o czym była już wcześniej mowa. Aczkolwiek małe firmy też zmieniają podejście w tej kwestii, o czym świadczy wzrost tego wskaźnika dla tej grupy przedsiębiorstw.

Na uwagę zasługuje działanie w ramach celu strategicznego: „Popularyzacja nauk ścisłych, kreatywności i pracy grupowej w całym cyklu edukacyjnym”, cel operacyjny: „Rozwój kluczowych kompetencji na rynku pracy wśród uczniów”. W 2018 r. odnotowano bardzo duży wzrost wskaźnika „Liczba uczniów biorących udział w realizowanych działaniach”, co wskazuje na większą świadomość uczniów w zakresie potrzeby pozyskiwania wiedzy i umiejętności, niezbędnych do zapewnienia sobie w przyszłości dobrej pozycji na rynku pracy. Konieczne jest rozwijanie wiedzy ogólnej i kształtowanie postaw kreatywnych, dlatego należałoby się bardziej skupić na rozwoju infrastruktury jednostek oświaty promującej naukę i innowacje.

V Program strategiczny RIS3 „Proinnowacyjny samorząd lokalny” – analiza wskaźników

Analizując wskaźniki kontekstowe w V Programie strategicznym „Proinnowacyjny samorząd lokalny” (zaproponowano wskaźniki alternatywne), można zauważyć niewielki wzrost (ok. 600 mln PLN) w porównaniu do roku 2017 dochodów własnych gmin co przekłada się również na zwiększenie w roku 2018 wydatków z budżetów województw (dział 710 Działalność usługowa). Warto zauważyć, że wartość tego wskaźnika w roku 2018 przekroczyła prognozowaną wartość w roku 2020. W przypadku celu strategicznego 2 „Liczba podmiotów gospodarczych wg inteligentnych specjalizacji” (wg głównego PKD) zauważono w roku 2018 niewielki spadek przedsiębiorstw wpisujących się w IS.

Analizując wskaźnik cel operacyjny 1.2 „Liczba projektów realizowanych we współpracy” można zauważyć znaczny wzrost w 2018 roku liczby realizowanych projektów we współpracy przez JST.

Cel operacyjny 2.1 „Liczba hektarów terenów inwestycyjnych objętymi działaniami” w roku 2018 wynosiła 620 ha, liczba ta uległa zmniejszeniu gdyż zostało doprecyzowane pytanie w ankiecie co spowodowało, iż JST podały liczbę ha, które dotyczyły tylko specjalizacji regionu a nie wszystkich posiadanych terenów. Zmniejszenie liczby terenów inwestycyjnych opisanych w celu 2.1 „Rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych pod kątem inteligentnych specjalizacji” spowodowało również zmniejszenie liczby inwestycji zrealizowanych na terenach inwestycyjnych przygotowanych pod specjalizację.

Cel operacyjny 2.2. „Poprawa dostępu do usług proinnowacyjnych w ośrodkach subregionalnych” odnotowano spadek liczby instytucji otoczenia biznesu (ok. 70 IOB) znajdujących się w obrębie 30 km od ankietowanej JST. Natomiast wzrosła liczba przedsiębiorstw korzystających z usług IOB o prawie 300. Wzrost ten świadczy o coraz większym zainteresowaniu przedsiębiorców usługami oferowanymi przez IOB.

Cel operacyjny 3.1 „Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie promocji i wdrażania innowacji w sektorze publicznym” odnotowano niewielki wzrost liczby działań zrealizowanych we współpracy z samorządami lokalnymi przy niezmienionej liczbie wdrożonych rozwiązań. Zauważono spadek w promowaniu najlepszych praktyk z regionu oraz liczby wdrożonych rozwiązań.

VI Program strategiczny „Wielkopolska Agenda Cyfrowa” – analiza wskaźników

Analizując wskaźniki kontekstowe w VI Programie strategicznym należy stwierdzić, że informatyzacja przedsiębiorstw utrzymuje się na względnie stałym poziomie od 2015 r. i więcej niż połowa (ok. 60%) posiada stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji oferty, co można uznać za średni wynik. Problemem jest ocena stopnia informatyzacji przedsiębiorstw na podstawie liczby beneficjentów WRPO 2014+ wspartych w zakresie informatyzacji, ponieważ „Rozwój oparty na ICT” jest specjalizacją horyzontalną i zazwyczaj łączy się w projektach z innymi specjalizacjami. Dlatego wskaźnik ten wydaje się być dość niski w odniesieniu do całkowitej liczby przedsiębiorstw w województwie.

Podobnie trudno jest ocenić wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w życiu społecznym na podstawie dostępnych wskaźników, choć pozytywnie należy ocenić tendencję wzrostową wskaźnika kontekstowego „Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną”. Zaobserwowano też zwiększenie dostępności e-usług publicznych w 2018 r. na przykładzie wskaźnika „Liczba zarejestrowanych projektów”. Na uwagę zasługuje również znaczny wzrost wskaźnika „Liczba szkół i placówek oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych”. Zauważalne jest dążenie do zwiększania kompetencji cyfrowych, o czym świadczy wzrost liczby osób wspartych w zakresie podnoszenia tych kompetencji.

2.2 W obszarze monitorowania źródeł finansowania programów strategicznych RIS3

Prowadzone przez WOI prace analityczne dotyczące źródeł finansowania programów strategicznych RIS3 w odniesieniu do 2016 i 2017 roku kontynuowały podejście przyjęte w Raplocie Otwarcia. Przeprowadzona analiza potwierdza, iż w ramach przyjętych w RIS3 źródeł finansowania - WRPO, Horyzont EWT, POWER, PO IR, Polska Cyfrowa, Budżetu Województwa poniesiono nakłady na wszystkie programy strategiczne: „Innowacyjny Urząd”, „Innowacyjne przedsiębiorstwa”, „Skuteczne Instytucje Otoczenia Biznesu”, „Edukacja dla Innowacji”, „Proinnowacyjny samorząd lokalny”, „Wielkopolska Agenda Cyfrowa”. W kontekście analizy nakładów poniesionych w ramach WRPO 2014+ warto podkreślić, iż w 2018 roku najwięcej środków przeznaczono na konkursy powiązane z realizacją II programu strategicznego „Innowacyjne przedsiębiorstwa” Oś 1 Innowacyjna konkurencyjna gospodarka, gdzie przyznano dofinansowanie ok 199 mln złotych tj. o ok. 15% więcej niż w 2017 r., przy czym relatywnie w porównaniu do roku poprzedniego najbardziej wzrosło dofinansowanie w ramach III programu strategicznego „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu” Oś 1 Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka tj. o ponad 164% - dofinansowanie wyniosło ok. 45 mln zł. Dość duży relatywnie wzrost (o 66%) zaobserwowano też w ramach I programu strategicznego tj. „Innowacyjny urząd”, gdzie przyznano 271 tys. złotych. Dane te świadczą o tym, że w polityce regionalnej coraz większy nacisk kładzie się na rozwój innowacyjnych, konkurencyjnych przedsiębiorstw poprzez ich wsparcie finansowe i instytucjonalne.

Analizując nakłady na PO IR i PO WER można zauważyć rosnącą rolę NCBiR w porównaniu do działań podejmowanych przez instytucję pośredniczącą Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Świadczy o tym znaczny spadek liczby dofinansowanych projektów w ramach POWER, gdzie w 2017r. instytucja ta udzieliła wsparcia 44 projektom na kwotę ok 76 mln złotych podczas, gdy w 2018 r. było to tylko 5 projektów z kwotą dofinansowania ok 6,5 mln złotych. Harmonogram konkursów zdecydował o tym, że rolę wsparcia w ramach tego programu przejął NCBiR, który podpisał w 2018 r. 26 umów na kwotę ok. 31 mln złotych. Natomiast wciąż duży udział ma PARP w udzielaniu wsparcia w ramach programu POIR, gdzie dofinansowanie w 2018 r. wyniosło ponad 159 mln złotych (42 podmioty) co oznacza wzrost wsparcia o prawie 43 % w porównaniu do roku poprzedniego, gdzie dofinansowanie było na poziomie powyżej 111 mln złotych (118 podmiotów). Aczkolwiek nadal daje się tutaj zauważyć rosnącą rolę NCBiR, który w ramach POIR podpisał umowy na realizację 37 projektów w kwocie nieco ponad 182 mln złotych²⁰.

Analizy potwierdziły, iż inne źródła finansowania RIS3 niż środki, którymi dysponuje region, w wielu przypadkach, w dalszym ciągu nie są możliwe do zmonitorowania w stopniu pozwalającym na sformułowanie wniosków dot. sposobu i efektywności wdrażania strategii. Brak danych o faktycznie poniesionych nakładach na rzecz realizacji celów RIS3, w szczególności w ramach poszczególnych programów krajowych i międzynarodowych, może skutkować analizą niepełną prezentującą błędne szacowanie ponoszonych nakładów w analizowanym roku kalendarzowym.

W Raporcie podsumowującym wdrażanie RIS3 w 2018 roku autorzy podtrzymali stanowisko, iż Program Operacyjny Pomoc Techniczna - ze względu na utrudniony dostęp do danych (brak informacji dot. wartości wsparcia dla podmiotów z Wielkopolski) nie będzie monitorowany pod względem nakładów na RIS3. Dodatkowo podsumowanie roku 2018 potwierdziło, iż danych dot. nakładów na RIS3 nie można obliczyć również dla Programu ERASMUS+, gdyż WOI dysponuje tylko danymi ilościowymi a nie wartościowymi.

2.3 W obszarze monitorowania inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski

Przeprowadzona analiza wskaźników charakteryzujących stopień rozwoju poszczególnych inteligentnych specjalizacji (takich jak liczba przedsiębiorstw, liczba zatrudnionych, wartość eksportu, importu) nie wskazuje na zasadniczą przewagę jednego obszaru nad innym. Najwięcej przedsiębiorstw spośród podmiotów w ramach obszarów inteligentnych specjalizacji (na podstawie PKD) ²¹ odnotowano podobnie, jak w roku poprzednim w inteligentna specjalizacja „Wyspecjalizowane procesy logistyczne”, co świadczy o znacznym rozdrobnieniu tej branży. Natomiast analizując aktywność podmiotów pod względem liczby zatrudnionych nadal liderem są „Wnętrza przyszłości”. Pod względem wartości eksportu i importu przodują przedsiębiorstwa z obszaru „Przemysł jutra” i jest to kontynuacja trendu z 2017 r.

---

²⁰ Analiza dotyczy tylko projektów z Wielkopolski w ramach wybranych działań i poddziałań w programach krajowych zgodnie z przyjętą w raporcie metodologią.

²¹ Autorzy raportu po kilkuletnim doświadczeniu w monitorowaniu IS zdecydowali, że w obliczeniach liczby przedsiębiorstw w poszczególnych obszarach IS pod uwagę będą brane jedynie PKD główne danej specjalizacji, zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Ramowego Planu Działań_Sekcje PKD, a nie tak jak w przypadku Raportu Otwarcia RIS3 PKD główne oraz uzupełniające.

Analizując stopień wsparcia obszarów IS w ramach WRPO 2014+ zaobserwowano, że w 2017 r. dofinansowano największą liczbę projektów²² wpisujących się w specjalizację „Przemysł jutra”, beneficjenci projektów powiązanych z tym właśnie obszarem IS otrzymali również łącznie największe dofinansowanie. W Wielkopolsce koncentruje się branża produkcji i naprawy maszyn oraz urządzeń takich jak pojazdy i środki transportu, szczególnie przemysł motoryzacyjny. Rozwija się także branża lotnicza. Region ma tutaj znaczący potencjał produkcji wyspecjalizowanej oraz potencjał naukowo – badawczy w zakresie nowych technologii i materiałów możliwych do wykorzystania w produkcji maszyn i urządzeń.

Stosunkowo dużą aktywnością wykazali się również beneficjenci z obszarów „Wnętrza przyszłości” i „Rozwój oparty na ICT”, które mają znaczny potencjał innowacyjny i konkurencyjny. Zarówno liczba projektów, jak i kwoty dofinansowania były zbliżone w obu przypadkach. Silne strony branży „Wnętrza przyszłości” to dobrze współpracujące łańcuchy wartości w regionie, ale przede wszystkim konkurencyjność międzynarodowa na bazie nowoczesnej i atrakcyjnej oferty. Natomiast branża ICT wykazuje potencjał w produkcji komputerów i elektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak i zautomatyzowanych systemów dla biznesu i dynamicznie się rozwija kreując marki rozpoznawalne na rynku krajowym, a coraz częściej również na rynkach międzynarodowych.

W ramach przeprowadzonych analiz WRPO 2014+ uwagę zwraca brak w 2018 roku dofinansowania dla projektów w sposób jednoznaczny wpisujących się w obszar specjalizacji „Wyspecjalizowane procesy logistyczne”. Zjawisko to może wynikać m.in. z dużego rozdrobnienia branży transportowej w Wielkopolsce. Ponadto, większość tego rynku stanowią małe firmy, które nie potrzebują innowacyjnych rozwiązań stosowanych w dużych firmach zarządzających rozbudowaną flotą pojazdów i realizujących jednocześnie wiele zleceń. Firmy działające na wielkopolskim rynku działają zwykle ad hoc bez gwarancji trwałości zamówień. Zgodnie z opiniami przekazywanymi przez członków Grupy Roboczej IS „Wyspecjalizowane procesy logistyczne”, firmy transportowe mierzą się obecnie przede wszystkim z problemem ogromnego braku wykwalifikowanej kadry, w związku z czym nie są zainteresowane inwestowaniem w rozwiązania o charakterze innowacyjnym, wymagające zaangażowania własnych zasobów zarówno ludzkich, jak i finansowych. Należy również uwzględnić fakt, że międzybranżowy charakter branży logistycznej sprawia, że często projekty te są powiązane np. z obszarem „Przemysł jutra” lub/i „Rozwój oparty na ICT” i nie mogą zostać zakwalifikowane jako projekty wpisujące się w 1 obszar IS. Projekty dotyczące więcej niż jednego obszaru IS stanowiły prawie 33% całej puli projektów dofinansowanych w 2018 roku w ramach konkursów WRPO 2014+ powiązanych z IS.

Biorąc pod uwagę kontekst prezentowanych danych ilościowych, należy mieć na uwadze jakiego typu beneficjentów dotyczyły konkursy WRPO 2014+ rozstrzygnięte w 2018 r. oraz jakie rodzaje działań wspierały. W 2016 roku dwa na cztery konkursy (w ramach EFRR) adresowane były bezpośrednio do przedsiębiorstw i konsorcjów oraz w 100% miały wspierać IS. Natomiast w 2017r. już tylko jeden konkurs, który został również częściowo rozstrzygnięty w 2018 r. był dedykowany firmom - Poddziałanie 1.5.3 (obszary wsparcia infrastruktury B+R, prowadzenia badań w przedsiębiorstwach, przygotowania do wdrożenia wyników badań naukowych itp.). Natomiast w 2018 r. zostały rozstrzygnięte kolejne 3 konkursy dedykowane przedsiębiorcom w ramach Działania 1.2 (Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski), Poddziałania 1.3.1

---

²² Biorąc pod uwagę projekty, których zakres wpisywał się w jeden obszar IS.

(Wsparcie inkubacji przedsiębiorstw) oraz Poddziałania 1.3.2 (Poprawa jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw). W 2018 r. położono duży nacisk na wsparcie innowacyjności przedsiębiorstw zarówno finansowe, jak i instytucjonalne. Niezwykle ważne dla rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw jest zaplecze naukowe. Dlatego oprócz wsparcia dla przedsiębiorstw szczególnie istotne znaczenie ma sprzymanie rozwojowi infrastruktury B+R w sektorze nauki w ramach Działania 1.1., gdzie dofinansowanie w 2018 r. otrzymały 3 projekty. Rozwój innowacyjności przedsiębiorstw jest uwarunkowany rozwojem sektora nauki, dlatego niezmiernie ważne jest równoczesne wspieranie obu środowisk. Takie podejście wynika z konieczności realizacji Celu Tematycznego 1 dla spełnienia warunku ex-ante w postaci opracowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 RIS3 .

Zmonitorowanie konkursów ogłoszonych w 2018 roku w ramach WRPO 2014+ a współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, w kontekście ich faktycznego powiązania z obszarami wielkopolskich inteligentnych specjalizacji będzie możliwe po kilku latach zgodnie z przyjętą metodologią, w oparciu o wyniki ankiet wypełnionych przez beneficjentów po zakończeniu realizacji projektów. Wstępna analiza ankiet otrzymanych od beneficjentów z naborów ogłoszonych w 2015 r. w ramach Działania 6.2 wykazuje, że najwięcej beneficjentów szkoliło w ramach jednej inteligentnej specjalizacji i były to: „Rozwój oparty ICT”, „Wnętrza przyszłości”, „Wyspecjalizowane procesy logistyczne”. Z kolei w ramach Poddziałania 6.3.1 ustalano, że najwięcej miejsc pracy powstało w ramach inteligentnej specjalizacji „Wnętrza przyszłości” i „Nowoczesne technologie medyczne”.

Monitorowanie inteligentnych specjalizacji obejmuje również analizę projektów zidentyfikowanych przez IZ WRPO 2014+ w ramach trybu pozakonkursowego. W 2018 r. nie zakończył się żaden nabór w trybie pozakonkursowym w ramach działań/poddziałania wpisujących się w IS.

Prowadzona w ramach monitorowania inteligentnych specjalizacji „Analiza programów krajowych” stanowi ważną część przyjętego systemu monitorowania również w kontekście zapewnienia synergii pomiędzy krajowymi a regionalnymi IS. Brak pełnego dostępu do tego typu danych wpłynąć będzie na możliwość analizowania w kolejnych latach programów krajowych zarówno w kontekście wsparcia dla projektów realizowanych na rzecz obszarów IS, jak i ponoszonych na RIS3 nakładów. Brak danych dot. poziomu krajowego stanowi poważne zagrożenie dla pełnej realizacji procesu monitorowania szczególnie ze względu na fakt, iż programy krajowe stanowią jedno z podstawowych źródeł finansowania RIS3.

2.4 W obszarze monitorowania programów europejskich

Należy również zaznaczyć aktywność województwa wielkopolskiego w aplikowaniu o dofinansowanie w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Województwo Wielkopolskie jest partnerem łącznie w 6 projektach w ramach EWT. Operacyjnie w projekty: COMPETE IN oraz RELOS3 jako partner zaangażowany jest Departament Gospodarki UMWW, w projekt ECOWASTE4FOOD oraz SinCE-AFC zaangażowany jest Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW, w projekt SubNodes zaangażowany jest Departament Transportu UMWW a w projekt Social(i)Makers Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Środki pozyskane w ramach EWT stanowią dodatkowe źródło finansowania polityki innowacji w regionie, a przewidziane do realizacji działania wzmocnią kompetencje lokalnych interesariuszy, zwiększając tym samym zdolność rozumienia i szerszego angażowania się w procesy innowacyjne. Realizacja projektów w ramach EWT procentować będzie zmianą instrumentów wsparcia dostosowując je do potrzeb lokalnych interesariuszy.

2.5 W obszarze benchmarkingu innowacyjności – poziom krajowy

Wielkopolska podchodzi systemowo do całości interakcji, które odbywają się na rzecz rozwoju innowacji w otoczeniu społecznym, gospodarczym i naukowym. Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski definiuje obszary i priorytety interwencji polityki innowacyjnej w Wielkopolsce do roku 2020. Polityka innowacyjna jest ważnym czynnikiem determinującym innowacyjność gospodarki rozumianą jako zdolność przedsiębiorców do ciągłego poszukiwania i wykorzystania w praktyce badań naukowych oraz prac badawczo-rozwojowych, nowych pomysłów i wynalazków oraz doskonalenie i rozwój istniejących technologii produkcyjnych. Wzrost innowacyjności w regionie obserwowany jest między innymi poprzez badanie wskaźników przyjętych w ramach benchmarkingu na poziomie kraju.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że Wielkopolska poprawiła wartości następujących 16 wskaźników w relacji rok do roku:

- PKB brutto na jednego mieszkańca,
- Udział procentowy województwa wielkopolskiego w krajowych nakładach na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach
- Nakłady wewnętrzne na B+R w relacji do PKB,
- Nakłady wewnętrzne na B+R na 1 mieszkańca,
- Udział nakładów na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem,
- Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych z sekcji przetwórstwo przemysłowe
- Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg rodzajów wprowadzonych innowacji i klas wielkości
- Przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw,
- Udzielone prawa ochronne w UPRP
- Udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu,
- Udział przedsiębiorstw posiadających stronę internetową spełniającą funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników,
- Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną,
- Współczynnik skolaryzacji netto – szkoły zawodowe (bez zasadniczych zawodowych) i ogólnozawodowe,
- Odsetek studiujących na kierunkach technicznych i przyrodniczych (bez cudzoziemców),
- Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym,
- Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem wyższym, Natomiast w przypadku 4 wskaźników odnotowano w relacji rok do roku nieznaczny spadek wartości:
- Zgłoszone wzory użytkowe,
- Współczynnik skolaryzacji netto – zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat),
- Współczynnik skolaryzacji netto – szkoły policealne (wiek 19-21 lat),
- Uczestnicy studiów doktoranckich,

Z kolei 2 wskaźniki pozostały na niezmiennym poziomie:

- Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne) – licea ogólnokształcące,
- Odsetek bezrobotnych zarejestrowanych wg poziomu wykształcenia z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Działania wspierające procesy innowacyjne w regionie w dalszym ciągu powinny być zorientowane na pobudzanie inwestycji, stały dialog i obserwację trendów oraz potrzeb podmiotów systemu innowacji.